

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΚΑΔΑΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΛΥΤΙΟΥ 4432
ISSN: 1106-7315

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΡ. ΦΥΛ. 128, ΧΡΟΝΟΣ 23ος, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2016 - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος:

«Ο Χριστός κουβαλάει το σταυρό»

ΤΟΥ

ΕΚΔΟΤΗ

Στη διαδρομή του 2016...

Πέρασαν έξι ολόκληρα με τα μνημόνια να κυριαρχούν στην πολιτικοοικονομική ζωή του τόπου μας. Οι συνέπειές τους είναι διάχυτες στην κοινωνία μας. Οι εκλογικές αναμετρήσεις με οποιαδήποτε μορφή είναι αλλεπάλληλες και ο πολίτης παρακολουθεί ως θεατής ανήμπορος και όχι ως συμμετοχός τις εξελίξεις. Όλες βέβαια οι ενέργειες έχουν την κοινοβουλευτική σφραγίδα, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα και οι νόμοι του κράτους. Έτσι η δημοκρατία μας υφίσταται και την τυπική της νομιμοποίηση.

Όμως η ουσιαστική νομιμοποίηση, δηλαδή οι αξίες, τα οράματα και τα ιδανικά μήπως όσο περνάει ο καιρός λιγοστεύουν;

Οι ταγοί μας λειτουργούν κατά το δοκούν, όπως το εξειδικεύουν κατά περίπτωση.

Τα επιχειρήματα και οι αντιπαραθέσεις πάνε κι έρχονται, χωρίς συνήθως διάθεση «ακοής».

Σ' αυτό λοιπόν το θολό πολιτικό τοπίο εντάσσεται και η τρίμηνη, μέχρι τώρα, αποχή από τα καθήκοντά μας για την απόσυρση του ασφαλιστικού προσχεδίου και σε αναμονή του αντίστοιχου νομοσχεδίου.

Ο δικηγορικός κόσμος αντιστέκεται με μεγάλο κόστος στην υπαγωγή του σε ένα ασφαλιστικό σύστημα εξόντωσης και πλήρους αποδόμησης, η πολιτεία εξακολουθεί να επιχειρηματολογεί με θέσεις που οδηγούν σε οικονομική ασφυξία και έξοδο από το επάγγελμα.

Η αντίδρασή μας υπήρξε άμεση, μπροστά από τις εξελίξεις, με την κινητοποίηση της μεγάλης πλειονότητας των δικηγόρων που εκφράστηκε δυναμικά στις διαδηλώσεις στους δρόμους της Αθήνας και την συστράτευση και άλλων θιγόμενων επαγγελματιών φορέων απέναντι στο άνισο και τιμωρητικό σχέδιο νόμου.

Παρά την μακρόχρονη αποχή στην οποία βρισκόμαστε, ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά δεν αποποιήθηκε τον κοινωνικό του ρόλο. Αναδεικνύοντας με τον πιο emphaticό τρόπο ότι η άσκηση

δικηγορίας είναι και λειτουργήμα, οργανώνει εθελοντές δικηγόρους που προσφέρουν καθημερινά τις υπηρεσίες τους στους πρόσφυγες, στο λιμάνι του Πειραιά, το άλλο μείζον ζήτημα της μεγάλης κρίσης που βιώνουμε στη χώρα, δεδομένης της ασαφούς στάσης των εταίρων και της δυσανάγνωστης ίσως πολιτικής βούλησης του κράτους.

Υπό το βάρος των περιστάσεων με γνώμονα την αποφυγή υπεραπλουστεύσεων ή γενικεύσεων, οφείλουμε ν' αντικρίσουμε τα δεδομένα με νου ελεύθερο από καθιερωμένες ερμηνείες και επικίνδυνες ματαιώσεις.

Συνεχίζουμε στην ίδια αναζήτηση της θέσης που διεκδικούμε επαγγελματικά και κοινωνικά, και χωρίς την υπεροψία ότι εμείς είμαστε οι «εκλεκτοί», αξιώνουμε την στοιχειώδη αναγνώριση της λειτουργικής προσφοράς του δικηγορικού σώματος μέσω ενός αντάξιου, ανταποδοτικού και συνταγματικά δίκαιου ασφαλιστικού συστήματος.

Αρνούμαστε να ξεχαστούμε μόνο στις δικές μας επαγγελματικές και προσωπικές αγωνίες, αγνοώντας την ροή των εξελίξεων.

Αντίθετοι σε κάθε πίεση που μας στερεί την πολυδιάστατη σύσταση της φύσης του δικηγορικού επαγγέλματος, είμαστε προσηλωμένοι σε οτιδήποτε αποτελεί μέρος της αποστολής μας. Οι εκπτώσεις από τα δικαιώματα συχνά γίνονται εκπτώσεις από τις αξίες.

Προσωπικά θα επιμείνω στην ενότητα του Κλάδου, δεσμευόμενος για το αυτονόητο. Την έμπρακτη στήριξη και βοήθεια του Πειραιώτη δικηγόρου με κάθε τρόπο που απορρέει από τη θεσμική μου ιδιότητα.

Γιώργος Σταματογιάννης

Πρόεδρος

Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

ISSN: 1108-7315

ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 47, ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΤΗΛ.: 210-4176.251-

<http://www.dspeir.gr>

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ

ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.Π.

ΜΑΙΡΗ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΚΡΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΚΟΥΤΣΗΣ

ΜΕΛΗ ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

Αποστολίδου Λίλη

Βλάχος Μιχάλης

Βούτας Γιάννης

Μιχαλάκη Πωλίνα

Μπαλάσκας Αριστομένης

Μπενετάρου Λέττα

Πατεσιός Γιώργος

Πατρικοπούλου Ελένη

Πισικός Δημήτριος

Σαββίδου Όλγα

Τσαγκαράκη Κική

Τσουρούλης Ευάγγελος

Χλούπης Γιώργος

Οι Εξελίξεις στο Ασφαλιστικό - Συνέχιση αποχής των Δικηγόρων
μέχρι και 25 Απριλίου 2016

σελ. 3

Σύσκεψη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναφύονται
κατά τη διεξαγωγή των πολυπρόσωπων, μακράς διάρκειας ποινικών δικών

σελ. 4

Απόφαση Ολομέλειας Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων
Ελλάδος για συνέχιση της αποχής έως και 16.3.2016

σελ. 5

Απάντηση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά στην επιστολή της Προέδρου
του Αρείου Πάγου για την επικείμενη αποφυλάκιση του Γ. Ρουπακιά

σελ. 6

Συνέντευξη τύπου από τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Δ.Σ.Π.
για το Ασφαλιστικό

σελ. 7

Ανταπόκριση στο κάλεσμα του ΔΣΠ για τους πρόσφυγες

σελ. 8

Η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος συνεδρίασε
στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΔΣΠ

σελ.9

«Προσφυγική κρίση: Διαχείριση και δράσεις» Εκδήλωση του ΔΣΠ

σελ.10

Επίσκεψη Αντιπροσωπείας του Δικηγορικού Συλλόγου Κιργιζίας στον Δ.Σ.Π.

σελ.11

Εισήγηση Προέδρου Συντονιστικής Επιτροπής κ. Β. Αλεξανδρή για τις
πολυπρόσωπες ποινικές δίκες με προβλεπόμενη μακρά χρονική διάρκεια.
Προτάσεις για την ταχεία απονομή της ποινικής Δικαιοσύνης

σελ.12

Πρόσφατες εξελίξεις στην φορολογική αντιμετώπιση
των πολυεθνικών ομίλων

σελ.13

Το θεμελιώδες δικαίωμα στην αποτελεσματική (και πραγματική) προσωρινή
δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις σε περίοδο κρίση
Το «παράδειγμα» της ακριβής δικαιοσύνης – μια αποκλίνουσα σχέση
δικαίου και δικαιοσύνης - Παναγιώτης Δέγλερης

σελ. 16

Παρουσίαση πρότασης από ομάδα του Εθνικού Μετσόβιου
Πολυτεχνείου για το Δικαστικό Μέγαρο Πειραιά

σελ. 17

Σκέψεις για το ασφαλιστικό και την αποχή
των Δικηγόρων από τα καθήκοντα τους

σελ.18

Ψηφισθέντες Νόμοι από 1.1.2016 έως 18.04.2016

σελ. 23

Η ΠΟΛ 1036 του Υπουργείου Οικονομικών για το Ν.3869/2010

σελ. 24

Παρίσταται

σελ. 26

Παρίσταται - Τρούμπα

σελ. 27

Παρίσταται - Πρόταση βιβλίου από τον Απόστολο Κόντο

σελ. 29

Νέοι και πολιτική

σελ. 31

ΚΕ.ΔΙ.Π. – Ημέρα της Διαμεσολάβησης

σελ. 32

Ο Ταμπουράς του Φώτου Τζαβέλ(λ)α;

σελ. 41

Ο ελάχιστος δικηγορήσας και μείζονα ποιήσας,
ο ελάσσων Σπύρος Ματσούκας

σελ. 42

Ιησούν ή Βαραββάν;

σελ. 45

Για την ιστορία μιας ουτοπίας

σελ. 47

Τυπογραφείο
Καραγιάννη

Νοτισρά 92, Πειραιάς 185 35
e-mail: typokaragianni@gmail.com
τηλ.: 210 4136 322 - 210 4170 479
site: typokaragianni.gr

* Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

* Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν προσωπικές απόψεις

* Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένου υπό τον όρο να αναγραφεί η πηγή

Επί του πιεστηρίου

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΑΠΟΧΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Με νέα απόφασή της η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας συνεχίζει την Πανελλαδική αποχή των Δικηγόρων έως και την 25 Απριλίου 2016. Με νέο δελτίο τύπου που εξέδωσε στις 14/4/2016 αναφέρει: Η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας, που συνεδρίασε την Πέμπτη 14-4-2016 στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, αποφάσισε την συνέχιση της αποχής έως και την Μ. Δευτέρα 25.4.2016. Αποφάσισε επίσης την εκ νέου συνεδρίαση Συντονιστικής Επιτροπής στις 23.4.2016, προκειμένου να εκτιμηθούν οι έως τότε εξελίξεις στο ασφαλιστικό. Η απόφαση ελήφθη ενόψει της κατάθεσης του ασφαλιστικού και του φορολογικού νομοσχεδίου στη Βουλή εντός της προσεχούς εβδομάδας, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, σύμφωνα με τη δημόσια εξαγγελία των συναρμοδίων Υπουργών στη συνέντευξη τύπου της 12.4.2016. Περαιτέρω, ομόθυμη ήταν η αντίδραση της Συντονιστικής Επιτροπής στην δημοσιοποιηθείσα (και μη διαψευσθείσα) κυβερνητική πρόταση για αύξηση του ανώτατου συντελεστή ΦΠΑ από 23% σε 24%. Οίκοθεν νοείται ότι η επιβολή ΦΠΑ ειδικά στις δικηγορικές υπηρεσίες προσβάλλει το συνταγματικό δικαίωμα των διαδικών για πρόσβαση στη δικαιοσύνη και δικαστική προστασία καθώς και την αρχή της ισότητας των διαδικών.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αποχή των Δικηγόρων έως και την Παρασκευή 15 Απριλίου 2016

Απόφαση για συνέχιση της πανελλαδικής αποχής των Δικηγόρων έως και την Παρασκευή 15 Απριλίου 2016

Με θέμα τις εξελίξεις στο ασφαλιστικό συνεδρίασε στις 29 Μαρτίου 2016, στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας.

Στη αρχή της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Ολομέλειας **Β.Αλεξανδρής** ενημέρωσε αναλυτικά τα μέλη της για τις πρωτοβουλίες που ανέλαβε όλο το προηγούμενο διάστημα, τόσο ο ίδιος όσο και η Συντονιστική Επιτροπή με στόχο την

προώθηση των θέσεων του δικηγορικού σώματος και την απόσυρση του ασφαλιστικού προσχεδίου της κυβέρνησης.

Η Ολομέλεια επανέλαβε την ομόθυμη στάση της κατά του εν λόγω προσχεδίου και αφού διαπίστωσε ότι δεν έχει υπάρξει καμία ουσιαστική ανταπόκριση της κυβέρνησης στα αιτήματά της, **έκανε ομόφωνα αποδεκτή την εισήγηση του προέδρου της και αποφάσισε:**

Την συνέχιση της πανελλαδικής αποχής των Δικηγόρων έως και την Παρασκευή 15 Απριλίου 2016

Την σύγκληση της Συντονιστικής Επιτροπής των Δικηγορικών Συλλόγων την Πέμπτη, 14 Απριλίου 2016.

Σύσκεψη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναφύονται κατά τη διεξαγωγή των πολυπρόσωπων, μακράς διάρκειας ποινικών δικών

Στις 24/2/2016 πραγματοποιήθηκε συνάντηση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, της Προέδρου του Αρείου Πάγου, του Προέδρου του Δ.Σ.Α, ο οποίος παρέμεινε μέχρι ενός χρονικού σημείου, και του Προέδρου Δ.Σ.Π.

Αντικείμενο της συνάντησης ήταν η αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναφύονται κατά τη διεξαγωγή των πολυπρόσωπων, μακράς διάρκειας ποινικών δικών. Κατά κοινή διαπίστωση, πρόκειται για μείζον πρόβλημα της δικαιοσύνης, που χρειάζεται ορθολογική διαχείριση, η επίλυση του οποίου απαιτεί τη συνεκτίμηση πολλαπλών παραγόντων. Στις δίκες αυτές εκδικάζονται κατά κανόνα ιδιαίτερος σοβαρές υποθέσεις, ενώ οι ανάγκες τους σε χωροταξικές και υλικοτεχνικές υποδομές όσο και σε τεχνολογικό εξοπλισμό είναι κατά κανόνα αυξημένες. Η ομαλή διεξαγωγή τους, για τους ανωτέρω λόγους, απαιτεί επιμελή προγραμματισμό και συντονισμό όλων των αρμόδιων φορέων.

Κατόπιν τούτων, δηλώνεται ότι βούληση όλων των συλλειτουργών της δικαιοσύνης είναι οι δίκες να διεξάγονται το ταχύτερο δυνατό και πάντοτε υπό προϋποθέσεις που θα εγγυώνται τη δίκαιη διεξαγωγή τους. Προς τούτο, σύντομα θα επακολουθήσει νεότερη συνάντηση για να εξεταστούν συγκεκριμένες προτάσεις

Ταμείο Νομικών (ΤΑΝ) Αναλογιστική μελέτη

Η αναλογιστική μελέτη εκπονήθηκε με εντολή του ΤΑΝ ώστε να διερευνηθεί η μακροχρόνια βιωσιμότητα και χρηματοοικονομική σταθερότητα του Ταμείου Νομικών (ΤΑΝ). Στην μελέτη αυτή εξετάστηκαν δύο βασικές περιπτώσεις (σενάρια) όπως ζητήθηκαν από του υπεύθυνους του ΤΑΝ:

- Το πρώτο σενάριο εξετάζει την μακροχρόνια βιωσιμότητα του ΤΑΝ σύμφωνα με τις ισχύουσες ειδικές και καταστατικές διατάξεις όπως ισχύουν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς της μελέτης,
- Και το δεύτερο σενάριο, εξετάζει την μακροχρόνια βιωσιμότητα στην περίπτωση που ισχύσει το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας με τις βελτιώσεις που έχει προτείνει,
- Επιπλέον εξετάζονται υποσενάρια στα δύο βασικά σενάρια, η διαφοροποίηση στα υποσενάρια εστιάζεται στο επίπεδο της εισπραξιμότητας των εισφορών των ασφαλισμένων.
- Παρουσιάζεται και μία πιθανή πρόταση για την βελτίωση της βιωσιμότητας του ΤΑΝ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι κατά το 2015 η εισπραξιμότητα του ΤΑΝ ήταν στο 58% και μεγάλο ερώτημα αποτελεί πως θα διαμορφωθεί στο μέλλον αυτό το ποσοστό σε ένα καθεστώς ραγδαίας αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών και της φορολογίας.

Για περισσότερα στο site www.olomeleia.gr

Διαμαρτυρία του ΔΣΠ για τις δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών κ. Παν. Κουρουμπλή

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά διαμαρτύρεται εντονότατα για τις ατυχείς δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών κ. Παν. Κουρουμπλή, ο οποίος δήλωσε για τους ελεύθερους επαγγελματίες και ειδικότερα τους Δικηγόρους «**καλά κάνουν και βγαίνουν στο δρόμο θα χάσουν και κανένα κιλό**». Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά θεωρεί ότι τέτοιες δηλώσεις, που ούτε καν ως χιουμοριστικές θα μπορούσαν να εκληφθούν, προσβάλλουν πρωτίστως τον ίδιο τον Υπουργό Εσωτερικών και υποτιμούν το κύρος του Δικηγορικού Σώματος.

Απόφαση Ολομέλειας Προέδρων Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος για συνέχιση της αποχής έως και 16.3.2016

Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας συνεδρίασε την Τετάρτη 2 Μαρτίου υπό τη προεδρία του Προέδρου της Β. Αλεξανδρή, για το θέμα του ασφαλιστικού.

Τα μέλη της Ολομέλειας ενημερώθηκαν από τον καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών **Αλ. Ζιμπίδη** για τα συμπεράσματα της αναλογιστικής μελέτης που συντάχθηκε με πρωτοβουλία του δικηγορικού σώματος για την βιωσιμότητα του ασφαλιστικού κλάδου των Νομικών.

Αναφερόμενος στα βασικά συμπεράσματα της αναλογιστικής μελέτης και συγκρίνοντας τα με το ασφαλιστικό προσχέδιο της κυβέρνησης, ο Πρόεδρος της Ολομέλειας **Β. Αλεξανδρής**, τόνισε: «Συνάγεται ευχερώς ότι η πρόταση του Υπουργείου Εργασίας δημιουργεί **αναλογιστική ανισορροπία στο Ταμείο Ασφάλισης Νομικών**. Το προτεινόμενο από την κυβέρνηση ασφαλιστικό σύστημα δεν δίνει μόνιμη αλλά πρόσκαιρη λύση, μετατοπίζοντας απλά την βιωσιμότητα του Ταμείου Ασφάλισης Νομικών **μόλις κατά 2-3 έτη**».

«Η πρόταση του υπουργείου, μεταφέρει και πολλαπλασιάζει στο άμεσο μέλλον το πρόβλημα, καθώς δεν έχει αναλογιστική βάση, ούτε προβλεπόμενη ανταποδοτικότητα μεταξύ εισφορών και παροχών», συμπλήρωσε.

Με την αναλογιστική μελέτη αναδεικνύεται η βιωσιμότητα του κλάδου ασφάλισης Νομικών για επόμενα 20 και πλέον έτη, υπό την προϋπόθεση της επίτευξης εξισορρόπησης των εισφορών-παροχών- μεταξύ παλαιών(προ της 1-1-1993) και νέων ασφαλισμένων.

Τα παραπάνω αποτελούν συμπεράσματα της αναλογιστικής μελέτης από τα οποία προκύπτει η προοπτική του Ταμείου Ασφάλισης Νομικών, παρά τα όσα υποστηρίζει η κυβέρνηση.

«Σε κάθε περίπτωση βασικά στοιχεία μιας πρότασης, που θα ερεϊδεται στο παραπάνω πόρισμα της αναλογιστικής μελέτης είναι η εξασφάλιση της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών, η ισότητα των μελών και η ανταποδοτικότητα εισφορών – παροχών», υπογράμμισε.

Ο πρόεδρος του ΔΣΑ και της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας ενημέρωσε επίσης το σώμα ότι ο υπουργός Εργασίας **Γ. Κατρούγκαλος** απαντώντας σε έγγραφο αίτημα του

δικηγορικού σώματος για χορήγηση των σχετικών αναλογιστικών μελετών που έχουν συνταχθεί, υποστήριξε ότι **«δεν υφίστανται αναλογιστικές μελέτες** -όπως ο ίδιος διαβεβαίωνε δημοσίως- παρά μόνον **«αναλογιστικές προβολές και αναλύσεις ποσοτικών στοιχείων»**. Επισημάνθηκε ότι ο κ. Κατρούγκαλος ανέφερε ακόμη στην απαντητική επιστολή του, πως οι ως άνω **«προβολές και αναλύσεις»**, δεν είναι **«ολοκληρωμένα έγγραφα» καθ' όσον δεν φέρουν υπογραφή** και το περιεχόμενό τους **«μπορεί οποτεδήποτε να μεταβληθεί»** και να δημιουργήσει **«σύγχυση και παρανοήσεις»**.

Παρά την αντιφατικότητα των θέσεων του Υπουργού, ο κ. **Αλεξανδρής**, τόνισε πως «για το μείζον θέμα της αναλογιστικής τεκμηρίωσης των λύσεων που προτείνει, τον καλούμε να μας χορηγήσει τις **«μελέτες που υφίστανται ήδη»** και σκοπεύει να θέσει υπ' όψιν της Βουλής».

Συνοψίζοντας τις θέσεις του δικηγορικού σώματος ο κ. **Αλεξανδρής** σημείωσε :«Το προσχέδιο της κυβέρνησης καταστρατηγεί θεμελιώδεις αρχές του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, όπως ιδίως τις αρχές της βιωσιμότητας και της ανταποδοτικότητας, είναι αναξιόπιστο, και οδηγεί απροσημάτιστα σε αντισυνταγματική δήμευση του εισοδήματος των δικηγόρων». Και υπογράμμισε την πάγια θέση των Δικηγόρων αλλά και του συνόλου των επιστημονικών φορέων, πως **«ένας ουσιαστικός διάλογος προϋποθέτει την άμεση απόσυρση του προσχεδίου** της κυβέρνησης, πλήρη αναλογιστική μελέτη, και έναρξη των συζητήσεων από μηδενική βάση».

Κατόπιν τούτων, η Ολομέλεια υιοθέτησε την εισηγήση του προέδρου και αποφάσισε:

Ανάρτηση της αναλογιστικής μελέτης στο site της Ολομέλειας

Αποστολή των συμπερασμάτων – θέσεων και προτάσεων – στους θεσμούς με στόχο την αποδόμηση των θέσεων του προσχεδίου και την αντίστοιχη υπόδειξη ορθολογικών και δίκαιων επιλογών

Συνέχιση της πανελλαδικής αποχής των Δικηγόρων έως και την Τετάρτη 16 Μαρτίου.

Σύγκληση της Συντονιστικής Επιτροπής στις 15 Μαρτίου προκειμένου να εκτιμήσει τις έως τότε εξελίξεις.

Απάντηση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά στην επιστολή της Προέδρου του Αρείου Πάγου για την επικείμενη αποφυλάκιση του Γ. Ρουπακιά

Επί της από 22 Φεβρουαρίου 2016 ανακοινώσεως της Προέδρου του Αρείου Πάγου σχετικά με την αποφυλάκιση του εκ των κατηγορουμένων στη Δίκη της «Χρυσής Αυγής» Γ. Ρουπακιά, ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά φρονεί, ότι θα πρέπει να γίνουν οι ακόλουθες επισημάνσεις :

Εκτιμούμε ότι ορθώς εντοπίζεται στην ανακοίνωση της κας Προέδρου η δυνατότητα χωρισμού της κακουργηματικής κατηγορίας για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως από αυτή της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση, που ως ενδεχόμενη συνέπεια θα είχε την απρόσκοπτη πρόοδο της Δίκης για την πρώτη κατηγορία, χωρίς τις καθυστερήσεις που, αναπόφευκτα, επιφέρει η συνεκδίκασή της με την κατά πολύ «ογκωδέστερη» Δίκη της «Χρυσής Αυγής».

Ορθώς, επίσης, εντοπίζονται στην ανακοίνωση οι λοιποί παράγοντες, όπως ο μεγάλος αριθμός κατηγορουμένων, η έλλειψη αιθουσών, η σοβαρότητα των εγκλημάτων της συγκεκριμένης Δίκης, η ταυτόχρονη διεξαγωγή και άλλων μεγάλων Δικών, που ως αποτέλεσμα έχουν την καθυστέρηση, τόσο σε αυτήν, όσο και σε άλλες σοβαρές υποθέσεις.

Είναι όμως προφανές, ότι η τήρηση των δικονομικών κανόνων που είχε ως αποτέλεσμα την επικείμενη αποφυλάκιση, ουδόλως δύναται να αποδοθεί, έστω και κατ' ελάχιστον, στην τήρηση του πλαισίου της αποχής των Δικηγόρων από τα καθήκοντα τους, κατά το τελευταίο δίμηνο.

Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι πολλάκις έχουν εκφραστεί για το πρόβλημα της καθυστέρησης στην απονομή της Δικαιοσύνης που πλήττει το κύρος της και αμβλύνει την αποτελεσματικότητα της, καθώς και για την ανεπάρκεια του αριθμού Δικαστών, του προσωπικού και της υλικοτεχνικής υποδομής.

Η φροντίδα για την τήρηση των δικονομικών κανόνων και προϋποθέσεων και η διαχείριση του χρόνου της προδικασίας και διαδικασίας ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστικών Αρχών και Υπηρεσιών και η επίλυση των ζητημάτων εξεύρεσης κατάλληλων χώρων και υποδομής για τη συγκεκριμένη, όπως και για κάθε άλλη Δίκη, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Κατόπιν των ανωτέρω, επισημαίνουμε, προς διασκέδαση κάθε τυχόν εσφαλμένης εντύπωσης, ότι είναι απολύτως ατυχής κάθε έμμεση προσπάθεια απόδοσης ευθυνών στην αποχή των Δικηγόρων, καθώς και ο συσχετισμός των αγωνιστικών κινητοποιήσεων τους με την επικείμενη αποφυλάκιση, καθώς η επέλευση του ορίου της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου Γ. Ρουπακιά θα συμπληρωνόταν αναμφισβήτητα μεσούσης της επ' ακροατηρίω διαδικασίας.

Δημιουργία Σώματος Πραγματογνωμόνων «Ασφαλιστικά Δικαστήρια»

Σε πρόσφατη τοποθέτηση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών Τρύφωνα Αλεξιάδη στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, ανακοίνωσε την πρόθεσή του να ιδρύσει νέο θεσμό διαβούλευσης μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών στο πλαίσιο επίλυσης των ασφαλιστικών διαφορών. Συγκεκριμένα, δήλωσε ότι για την αντιμετώπιση των διαφορών με εναγόμενες ασφαλιστικές εταιρείες, θα εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας **σώματος πραγματογνωμόνων** καθώς και **εξειδικευμένων "Ασφαλιστικών Δικαστηρίων"**, αμφότερα με αδιευκρίνιστη σύνθεση και αρμοδιότητες.

Δια των πρωτοβουλιών αυτών επιχειρείται η παράκαμψη της συνήθους δικαιοδοτικής διαδικασίας, και των εχεγγύων που αυτή παρέχει.

Η επίλυση ασφαλιστικών διαφορών δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσω μεθοδεύσεων που αντίκεινται στο δικαίωμα δικαστικής προστασίας και στερούν τον φυσικό δικαστή από τους πολίτες (παθόντες).

Στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας τα μέρη υποστηρίζονται και εκπροσωπούνται από δικηγόρο και η τελική εκτίμηση, αξιολόγηση και επίλυση της διαφοράς γίνεται αποκλειστικά από το φυσικό δικαστή.

Οι επιχειρούμενες μεθοδεύσεις, στο μέτρο που υπονομεύουν τα δικαιώματα των διαδίκων και το Κράτος Δικαίου, δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

Συνέντευξη τύπου από τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Δ.Σ.Π. για το Ασφαλιστικό

7

Στις 17/2/2016 πραγματοποιήθηκε στον Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιά η προγραμματισμένη συνέντευξη τύπου από τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ., παρουσία εκπροσώπων της πολιτικής και επιστημονικής ηγεσίας της πόλης. Αντικείμενο της συνέντευξης ήταν το επίκαιρο και φλέγον ζήτημα του προσχεδίου νόμου για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση.

Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου, **Γιώργος Σταματογιάννης** γνωστοποίησε στους βουλευτές και τους δημοσιογράφους που παρευρέθηκαν τον λόγο για τον οποίο οι Δικηγόροι Πειραιά εξακολουθούν να απέχουν από τα καθήκοντά τους, επί 40 και πλέον ημέρες και μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στα ακόλουθα:

«Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά, κατηγορηματικά αντίθετος στο ανάληπτο και αντικοινωνικό προσχέδιο νόμου για το ασφαλιστικό, παραμένει σταθερός στην αταλάντευτη και αδιάκοπη προσπάθεια ανατροπής του δικηγοροκτόνου σχεδίου, που οδηγεί σε βίαιη και ακούσια έξοδο από το επάγγελμα το μέσο δικηγόρο και καταργεί κάθε έννοια δημοκρατίας και κοινωνικής συνοχής.

Είναι προφανές ότι το επίμαχο προσχέδιο αντιστρατεύεται στοιχειώδεις συνταγματικές εγγυήσεις αφού ακυρώνει κάθε προσδο-

κία του νέου επιστήμονα, του ελεύθερου επαγγελματία και λειτουργεί τιμωρητικά σε όποιον μπορεί να εργάζεται, «δημεύοντας» την περιουσία του, όπως ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός έχει δηλώσει. Βάλλει κατά της συνταγματικής τάξης, δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου και καταρρακώνει το οποίο αίσθημα εμπιστοσύνης των πολιτών, σε μια εποχή μάλιστα που η Δικαιοσύνη και οι λειτουργοί της οφείλουν να επιτελέσουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο για να προστατεύσουν τα νόμιμα δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών ώστε να μην εξαθλιωθεί πλήρως ο κοινωνικός ιστός και να μην καταρρεύσει το Κράτος Δικαίου.

Διεκδικούμε την πλήρη απόσυρση του προσχεδίου και την από κοινού διαπραγμάτευση με βάση συγκεκριμένα στοιχεία και μελέτες που θα οδηγήσουν στο εφικτό.

Καλούμε την κυβέρνηση να προστατέψει τους συνεπείς φορολογούμενους που στηρίζουν την οικονομία της χώρας και να νομοθετήσει ενάντια στη μαύρη εργασία και τη φοροδιαφυγή, αφού μόνο τέτοια κοινωνία θα επιβιώσει, υπό το καθεστώς του ασφαλιστικού συστήματος που προτείνεται».

Παρευρέθηκαν οι βουλευτές Πειραιά, κ.κ. Κωνσταντίνος Κατσαφάδος, Θεοδώρα Μεγαλοοικονόμου, και εκπρόσωπος της κ.

Ελένης Σταματάκη. Ο Πρόεδρος του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Πειραιά, κ. Γιώργος Μπενέτος και ο οικονομικός επόπτης του Επιμελητηρίου, κ. Κωνσταντίνος Μαρκουλιδάκης. Η Πρόεδρος του Οδοντριάτρικού Συλλόγου Πειραιά, κ. Μαρία Μενενάκου και εκπρόσωποι τύπου.

Το Προεδρείο του Δ.Σ.Π. κατά τη συνέντευξη τύπου στο Δ.Σ.Π. για το ασφαλιστικό.

Ανταπόκριση στο κάλεσμα του ΔΣΠ για τους πρόσφυγες

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας που ανέλαβε ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά και τα μέλη του, σε συνεργασία με τους Δικαστικούς και Εισαγγελικούς Λειτουργούς και τους Δικαστικούς Υπαλλήλους όλων των Δικαστηρίων του Πειραιά, για την κάλυψη στοιχειωδών αναγκών των προσφύγων και μεταναστών, που βρίσκονται στο λιμάνι του Πειραιά, συγκεντρώθηκε χρηματικό ποσό με το οποίο αγοράστηκαν από τον ΔΣΠ εκατό (100) σκηνές των τεσσάρων (4) ατόμων και εκατό (100) υπνόσακοι.

Τα ανωτέρω είδη παραδόθηκαν, στις 11-03-2016, στην Πύλη Ε-1 του λιμανιού στους αρμόδιους της Παμπειραικής Πρωτοβουλίας Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών, προκειμένου να διανεμηθούν, όπως και πράγματι έγινε στις Πύλες Ε-1 και Ε-2.

Η προσπάθειά μας θα συνεχιστεί δεδομένου ότι η παρουσία και παραμονή των προσφύγων και μεταναστών δημιουργεί διαρκείς και σε βάθος χρόνου εκτεινόμενες ανάγκες. Για το λόγο αυτό θα ακολουθήσει νεώτερη ανακοίνωση σχετικά με τις περαιτέρω δράσεις του Συλλόγου μας.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συνέδραμαν στην πρωτοβουλία μας αυτή αναφέρει ο Δ.Σ.Π.

Εθελοντική ομάδα εργασίας για παροχή συμβουλών

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά στα πλαίσια των πρωτοβουλιών που έχει αναλάβει για την αντιμετώπιση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων και μεταναστών στο λιμάνι,

α) καλεί όποιους εκ των συναδέλφων γνωρίζουν το αντικείμενο (μεταναστευτικό) και επιθυμούν, να δημιουργήσουν εθελοντική ομάδα εργασίας για παροχή συμβουλών, να το δηλώσουν μέχρι την Παρασκευή 18/3 στη γραμματεία του Δικηγορικού Συλλόγου (Ηρ. Πολυτεχνείου 47),

β) επανατοποθετούνται τα δύο κουτιά (ένα στον 3ο όροφο των δικαστηρίων και ένα στο Δ.Σ.Π.) για κατάθεση χρημάτων με σκοπό την αγορά απαραίτητων ειδών που θα διανεμηθούν και

γ) θα πραγματοποιηθεί στο Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιά εκδήλωση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (περιφέρεια, εθελοντές, γιατρούς) για το προσφυγικό ζήτημα.

Συμβολή στην αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών των προσφύγων

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά, σε συνεργασία με τους Δικαστικούς και Εισαγγελικούς λειτουργούς και τους Δικαστικούς Υπαλλήλους των Δικαστηρίων του Πειραιά, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι άμεσες ανάγκες σχετικές με τη σίτιση και την υγιεινή των προσφύγων που έχουν συγκεντρωθεί στις εγκαταστάσεις του λιμένος Πειραιά, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται πολλά παιδιά, αποφάσισε να συγκεντρώσει χρήματα, για την αγορά των απαιτούμενων ειδών.

Όσοι επιθυμούν, μπορούν να προσφέρουν οποιοδήποτε χρηματικό ποσό, από 1-3/3/2016 προσερχόμενοι είτε στο γραφείο του Δ.Σ.Π. στον 3ο όροφο του Πρωτοδικείου Πειραιώς (προεισπράξεις) είτε στον 1ο όροφο του κτηρίου του Δ.Σ.Π. (Ηρώων Πολυτεχνείου 47).

Η συγκέντρωση χρημάτων και όχι ειδών επελέγη ως καταλληλότερη λύση, διότι οι ανάγκες διαφοροποιούνται καθημερινώς και η αγορά των ειδών από το Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιά θα γίνει καθ' υπόδειξη των αρμοδίων για τη διαχείριση και διανομή τους στους πρόσφυγες, την Παρασκευή 4/3/2016.

Πύλη Ε1: Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Π. με μέλη του Δ.Σ. του Δ.Σ.Π.

Η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος συνεδρίασε στην αίθουσα εκδηλώσεων του ΔΣΠ

9

Απόφαση για παράταση της πανελλαδικής αποχής των Δικηγόρων έως και τις 4 Απριλίου 2016- Σύγκληση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων στις 29 Μαρτίου 2016-Επίσκεψη στο χώρο φιλοξενίας προσφύγων στο λιμάνι του Πειραιά

Η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος που συνεδρίασε σήμερα 24/3/2016 στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, επανέλαβε την πάγια θέση του δικηγορικού σώματος για απόσυρση του ασφαλιστικού προσχεδίου της κυβέρνησης και έναρξη διαλόγου με όλους τους κοινωνικούς φορείς.

Η Συντονιστική Επιτροπή διαπιστώνοντας ότι δεν υπάρχει έως τώρα ουσιαστική ανταπόκριση της κυβέρνησης στα αιτήματα του δικηγορικού σώματος αποφάσισε:

-Την συνέχιση της πανελλαδικής αποχής των Δικηγόρων έως και την Δευτέρα 4 Απριλίου 2016.

-Την σύγκληση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας την Τρίτη, 29 Μαρτίου 2016.

Επίσκεψη της Συντονιστικής Επιτροπής των Δικ. Συλλόγων στην Πύλη Ε1 του Λιμανιού του Πειραιά

Επίσης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας που έχει αναλάβει η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος με τη δημιουργία Επιτροπής για θέματα προσφύγων και μεταναστών, αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής επισκέφθηκε την Πύλη Ε1 του λιμανιού του Πειραιά, προκειμένου να διαπιστώσει τις συνθήκες διαβίωσης, σίτισης και υγιεινής των προσφύγων που φιλοξενούνται εκεί.

Ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής κ. Βασ. Αλεξανδρής, Πρόεδρος ΔΣΑ στο κέντρο, ο κ. Νικ. Βαλεργάκης, Πρόεδρος του ΔΣΘ αριστερά, κ. Γεωρ. Σταματογιάννης Πρόεδρος ΔΣΠ

Αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος στην πύλη Ε1 του Λιμανιού του Πειραιά

«Προσφυγική κρίση: Διαχείριση και δράσεις» Εκδήλωση του ΔΣΠ

Με μεγάλη επιτυχία διοργανώθηκε από το Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιά στις 29 Μαρτίου 2016 στην αίθουσα τελετών του Συλλόγου η εκδήλωση με θέμα «ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ».

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους πολλοί δικηγόροι, αλλά και εκλεκτά μέλη της Πειραιϊκής κοινωνίας. Ανάμεσά τους, ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. **Βασίλειος Παπαδόπουλος**, ο Αντιπεριφερειάρχης Πειραιά κ. **Γιώργος Γαβρίλης**, ο Δημοτικός Σύμβουλος Πειραιά κ. **Πέτρος Κόκκαλης**, οι οποίοι έκαναν και παρέμβαση, το μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ κ. **Δημήτρης Καρύδης**, ο πρώην Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά κ. **Στέλιος Μανουσάκης**, ο εκπρόσωπος της Μητρόπολης Πειραιά κ.α.

Ο ΔΣΠ με την πρωτοβουλία του αυτή απέδειξε για μια ακόμη φορά στην πράξη την πίστη του για έναν εξωστρεφή Δικηγορικό Σύλλογο, που ενδιαφέρεται για όσα συμβαίνουν γενικά στην κοινωνία, αλλά και στην κοινωνία της πόλης του Πειραιά,

στην επίλυση των προβλημάτων της οποίας ο Δικηγόρος μπορεί να συμβάλει σε ρόλο υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εφαρμογής των κανόνων του ευρωπαϊκού Δικαίου, αλλά και με την εθελοντική του συμπαράσταση σε ανθρώπους που έχουν την ανάγκη του.

Στην εκδήλωση, την οποία προλόγισε ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. **Γεώργιος Σταματογιάννης** και συντόνισε το μέλος του Δ.Σ. και υπεύθυνος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά κ. **Γιάννης Βούτας**, έλαβαν μέρος οι ομιλητές:

Γεώργιος Δαφνής από τη Νομική Υπηρεσία της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ στην Ελλάδα για τους πρόσφυγες.

Μαρία Γιαννακάκη, Περιφερειακή Σύμβουλος Αττικής, πρ. βουλευτής και Γενική Εισηγήτρια του Συμβουλίου της Ευρώπης για θέματα ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Νικήτας Κανάκης, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Οργάνωσης «Γιατροί του Κόσμου».

Μετά το πέρας των ομιλιών και παρεμβάσεων ακολούθησε συζήτηση.

Στιγμιότυπα από την εκδήλωση

ΕΠΙΣΚΕΦΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΙΡΓΙΖΙΑΣ ΣΤΟΝ Δ.Σ.Π.

11

Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, Γιώργος Σταματογιάννης και μέλη του Δ.Σ. υποδέχθηκαν στις 8 Μαρτίου 2016 στα γραφεία του Συλλόγου, αντιπροσωπεία του Δικηγορικού Συλλόγου της Δημοκρατίας της Κιργιζίας, της οποίας προΐστατο η Πρόεδρος, Kojomova Gulniza.

Αντικείμενο της συνάντησης ήταν η ανταλλαγή απόψεων για το λειτούργημα του δικηγόρου, για τον τρόπο λειτουργίας των Δικηγορικών Συλλόγων και η παροχή τεχνογνωσίας από τους φιλοξενούντες.

Στα πλαίσια αυτά υπογράφηκε μεταξύ των δύο Συλλόγων σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ του ΔΣΠ για την τρομοκρατική επίθεση στις Βρυξέλλες

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά εκφράζει την βαθύτατη οδύνη και τον αποτροπιασμό του για το νέο τυφλό εγκληματικό χτύπημα της 21ης Μαρτίου 2016 στην πόλη των Βρυξελλών.

Οι δεκάδες νεκροί και τραυματίες της τραγωδίας των Βρυξελλών είναι τ' αθώα θύματα της στοχευμένης προσπάθειας αποσταθεροποίησης της Ευρώπης και ανατροπής των θεμελιακών ευρωπαϊκών αξιών της ελευθερίας και ασφάλειας, που αποτελούν την πολιτική κληρονομιά του πολιτισμένου κόσμου.

Οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει ενωμένοι ν' αντισταθούμε στην τρομοκρατία, απ' όπου κι αν προέρχεται, στηρίζοντας τη συνειδητή επιλογή μας για την Ευρώπη των ανοιχτών δρόμων και των ελεύθερων ανθρώπων. Ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός δεν είναι ικανός ν' αντικαταστήσει την ελευθερία με το φόβο, ούτε ν' ανατρέψει την προσήλωση της Ευρώπης στη δημοκρατία, την ανεκτικότητα, την αλληλεγγύη και το σεβασμό στην ανεξαρτησία και την αυτοδιάθεση των λαών.

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά αποφάσισε να αποστείλει το παρόν ψήφισμα, με μετάφραση στα γαλλικά, προς την Πρεσβεία του Βελγίου στην Ελλάδα και το Δικηγορικό Σύλλογο των Βρυξελλών απευθύνοντας προ το λαό του Βελγίου την εγκάρδια συμπαράσταση του στις δύσκολες αυτές στιγμές για το Βέλγιο, την Ευρώπη και τον κόσμο.

Ο Δ.Σ.Π. για τα τεκταινόμενα στο χώρο της Δικαιοσύνης

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά παρακολουθεί με προσοχή τα δημοσιεύματα του τύπου για τα τεκταινόμενα στο χώρο της Δικαιοσύνης σχετικά με την αναφορά της Εισαγγελέως Εφετών κας Γ. Τσανή σε βάρος του αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, αρμοδίου για θέματα διαφθοράς, κ. Δ. Παπαγγελόπουλου, καθώς και τη σχετική επιστολή του δευτέρου προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

Πάγια θέση του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά είναι ο σεβασμός στη διάκριση των εξουσιών και η στήριξη της συνταγματικά κατοχυρωμένης ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης. Φρονούμε ότι είναι επιτακτική η άμεση και διαφανής διερεύνηση της συγκεκριμένης υποθέσεως, προκειμένου να μην παραμένουν σκιές στη διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης της δοκιμαζόμενης Δημοκρατίας μας.

Εισήγηση Προέδρου Συντονιστικής Επιτροπής κ. Β. Αλεξανδρή για τις πολυπρόσωπες ποινικές δίκες με προβλεπόμενη μακρά χρονική διάρκεια. Προτάσεις για την ταχεία απονομή της ποινικής Δικαιοσύνης

Η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος έκανε ομόφωνα δεκτή την εισήγηση του Προέδρου της Ολομέλειας και του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας Β. Αλεξανδρή σχετικά με την υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν συνεπεία των πολυπρόσωπων ποινικών δικών με προβλεπόμενη μακρά χρονική διάρκεια.

Ακολουθεί το κείμενο της εισήγησης:

I. Προτάσεις ορθολογικότερης διαχείρισης

1. Προγραμματισμός κατά το στάδιο προσδιορισμού της αρχικής ή μετ' αναβολή δικασίμου:

Ως γνωστόν, την τελευταία ιδίως διετία, παρατηρείται το φαινόμενο να προσδιορίζονται προς εκδίκαση την αυτή χρονική περίοδο σειρά ποινικών υποθέσεων, με πολλούς κατηγορουμένους και προβλεπόμενη μακρά χρονική διάρκεια. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την έλλειψη δικαστικών αιθουσών, συνεπάγεται την καθυστέρηση ολοκλήρωσης της εκδίκασής τους στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας.

Ενόψει τούτου, είναι αναγκαίος -και εφικτός- ένας κεντρικός συντονισμός από τον αρμόδιο Εισαγγελέα, ώστε: α) Κατ' αρχάς να προηγείται η εκδίκαση εκείνων των υποθέσεων, στις οποίες υπάρχουν κατηγορούμενοι που είναι προσωρινώς κρατούμενοι. β) Ως προς τις λοιπές υποθέσεις, κυρίως διαφθοράς και οικονομικού εγκλήματος, που -συνήθως- δεν υπάρχουν προσωρινώς κρατούμενοι, να προσδιορίζεται ο χρόνος εκδίκασης τους, κατά τρόπο που να μην συμπιπτουν χρονικά, τουλάχιστον κατά το αυτό πρώτο εξάμηνο.

Ομοίως, τούτο θα πρέπει να γίνεται και στις περιπτώσεις αναβολής της δίκης.

2. Προγραμματισμός κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των υποθέσεων:

Εδώ πρόκειται για την ορθότερη "διαχείριση" του χρόνου, στις περιπτώσεις που, όπως συμβαίνει σήμερα, διεξάγονται παράλληλα οι εν λόγω υποθέσεις. Προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρατηρούνται, προτείνεται:

α) Να υπάρχει ένας κεντρικός συντονισμός, ώστε να προσδιορίζονται εγκαίρως -τουλάχιστον ένα μήνα πριν- οι δικάσιμοι του κάθε επόμενου μήνα για κάθε μία εκ των ανωτέρω υποθέσεων.

Έτσι, οι παράγοντες της δίκης θα γνωρίζουν το συντομότερο δυνατό τις δικασίμους του κάθε μήνα και ιδίως οι δικαστικοί λειτουργοί και οι συνήγοροι θα έχουν τη δυνατότητα να διευθετούν τα ζητήματα που συνδέονται με άλλες ανειλημμένες υποχρεώσεις τους. Σκόπιμο επίσης είναι, ιδίως στις υποθέσεις, όπου οι κατηγορούμενοι υπερβαίνουν τον αριθμό των 30, με συνέπεια να είναι αναλόγως υψηλός και ο αριθμός των συνηγόρων, να λαμβάνεται ειδικότερη πρόνοια, ώστε να μην συμπιπτει η διεξαγωγή της δίκης την αυτή ημέρα.

Ο ως άνω συντονισμός θα συμβάλει επίσης στην εξάλειψη του φαινομένου, να προσδιορίζονται για την αυτή ημέρα περισσότερες της μιας εκ των εν λόγω δικών στην αυτή δικαστική αίθουσα, με τα εντεύθεν ανακύπτοντα προβλήματα.

β) Με μέριμνα του Προεδρεύοντος τη διαδικασία, να γνωστοποιούν οι μάρτυρες (τόσο του κατηγορητηρίου όσο και οι προταθέντες από την υπεράσπιση) την πρώτη ημέρα εκδίκασης της εκάστοτε υπόθεσης τα στοιχεία επικοινωνίας τους στον/στην Γραμματέα, ώστε να ενημερώνονται, ανάλογα με την πρόοδο της δίκης, για την ημερομηνία εμφάνισης τους προς εξέταση. Ο προγραμματισμός αυτός συμβάλει στην ευταξία της όλης διαδικασίας και στην μη απώλεια χρόνου από την μη εμφάνιση των μαρτύρων στον προσήκοντα χρόνο.

II. Γενικότερο ζήτημα

Πέραν των ανωτέρω, ένα γενικότερο ζήτημα αποτελεί το γεγονός ότι τα Συμβούλια -είτε λόγω έλλειψης χρόνου για ενδελεχή εξέταση της υπόθεσης ή και για άλλους λόγους- οδηγούνται σε παραπεμπτική κρίση συλλήβδην για όλους τους κατηγορουμένους. Ας σημειωθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις η μη ύπαρξη ενδείξεων ενοχής ορισμένων εξ' αυτών προκύπτει ήδη από το στάδιο της ανάκρισης ή ακόμη η σχετική εισαγγελική πρόταση προς το Συμβούλιο είναι απαλλακτική.

Είναι ευνόητο ότι το φαινόμενο αυτό ισοδυναμεί με ακύρωση της ενδιάμεσης διαδικασίας, ως βασικού σταδίου της σύνολης ποινικής δίκης.

Και περαιτέρω, συνεπάγεται δίκες μη λειτουργικές, που κλονίζουν την απονομή της δικαιοσύνης, κατά την έννοια του κράτους δικαίου.

ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΟΜΙΛΩΝ

13

του Βασιλείου Θεοφιλίδη
Διδάκτορος Νομικής Πανεπιστημίου Paris I Panthéon – Sorbonne
Δικηγόρου Πειραιώς

Στις 27 Ιανουαρίου 2016, υπεγράφη στον ΟΟΣΑ η «Πολυμερής Συμφωνία για την Ανταλλαγή των Αναφορών ανά χώρα» (**Multilateral Competent Authority Agreement on the Exchange of Country by Country Reports** ή «**MCAA**», εφεξής «Συμφωνία») από 31 χώρες¹(μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον προσφάτως διορισθέντα Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, κ. Γεώργιο ΠΙΤΣΙΛΗ).

Αυτή η συμφωνία αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στάδιο στην συνεχή προσπάθεια να ενισχυθεί η διαφάνεια στη φορολογική αντιμετώπιση των πολυεθνικών επιχειρήσεων, διαμέσου της αυτομάτου διασυννοριακής ανταλλαγής αναφορών από χώρα σε χώρα μεταξύ των εθνικών φορολογικών διοικήσεων. Οι πρακτικές BEPS (BEPS=Base Erosion and Profit Shifting, δηλ. διαβρώσεως της φορολογικής βάσεως και μεταφοράς κερδών) και transfer pricing (δηλ. ενδοομιλικών συναλλαγών³), που εφαρμόζονται από τις πολυεθνικές εταιρείες και τους ομίλους αυτών, οδηγούν σε απώλειες εσόδων της τάξεως των 100-240 δισεκατομμυρίων δολλαρίων (ή το 4%-10% των παγκοσμίων εσόδων από την εταιρική

φορολογία) για τις εθνικές φορολογικές διοικήσεις⁴.

Όπως προκύπτει και από το προοίμιο της ανωτέρω Συμφωνίας, σκοπός των συμβαλλομένων κρατών είναι η βελτίωση της προσβάσεως των εθνικών φορολογικών αρχών σε πληροφορίες που αφορούν στην διεθνή κατανομή του εισοδήματος, στους καταβληθέντες φόρους και σε ορισμένους δείκτες εντοπισμού της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ φορολογικών δικαιοδοσιών, στις οποίες λειτουργούν οι όμιλοι πολυεθνικών εταιρειών. Η αυτόματη ανταλλαγή ετησίων διακρατικών αναφορών (Country by Country Reports ή CbC-Reports) θα συμβάλει στην εκτίμηση των υψηλών κινδύνων από τις ως άνω πρακτικές BEPS και transfer pricing και στην οικονομική και στατιστική ανάλυση αυτών.

Το προοίμιο της ανωτέρω Συμφωνίας προϋποθέτει ότι τα κράτη διαθέτουν την απαραίτητη νομοθεσία, η οποία επιβάλλει σε έναν πολυεθνικό όμιλο να υποβάλει κάθε χρόνο μια διακρατική αναφορά τριμερούς δομής αποτελούμενης από έναν συνολικό κύριο φάκελλο (global master file) και έναν τοπικό φάκελλο (local

1. Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Χιλή, Κόστα Ρίκα, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ιαπωνία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Μαλαισία, Μεξικό, Ολλανδία, Νιγηρία, Νορβηγία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Νότια Αφρική, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία και Ηνωμένο Βασίλειο. Βλ. <http://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/about-automatic-exchange/a-boost-to-transparency-in-international-tax-matters-31-countries-sign-tax-co-operation-agreement.htm>

2. Η ως άνω συμφωνία αποτελεί συνέχεια του Σχεδίου OECD/G20 BEPS Project (BEPS=Base Erosion and Profit Shifting, δηλ. διάβρωση της φορολογικής βάσεως και μετατόπιση κερδών), το οποίο υιοθετήθηκε από τον ΟΟΣΑ στις 5 Οκτωβρίου 2015 και συμβάλλει σε μια συνολική, συνεκτική και συντονισμένη αναθεώρηση των κανόνων του Διεθνούς Φορολογικού Δικαίου, οι οποίοι έχουν κενά και επιτρέπουν την «εξαφάνιση» ή την τεχνητή μετατόπιση των εταιρικών κερδών σε περιβάλλοντα χαμηλής ή μηδενικής φορολογίας, όπου συνήθως αναπτύσσεται ελάχιστη ή μηδαμινή οικονομική δραστηριότητα. Βλ. <http://www.oecd.org/tax/beps.htm>.

3. Ενδεικτικά αναφέρουμε από πλευράς της ενωσιακής νομοθεσίας, την Οδηγία 2011/96/ΕΕ της 30 Νοεμβρίου 2011 (L 345, 29.12.2011, σελ. 8–16) σχετικά με το φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών-μελών και από πλευράς της εθνικής μας νομοθεσίας τα άρθρα 48, 50 και 63 του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013 ΦΕΚ Α' 167/23.07.2013)

4. Βλ. <http://www.oecd.org/ctp/oecd-presents-outputs-of-oecd-g20-beps-project-for-discussion-at-g20-finance-ministers-meeting.htm>

file). Μέσω αυτής της τυποποιημένης διαδικασίας, οι εθνικές φορολογικές διοικήσεις θα πληροφορούνται αξιόπιστα για τις πρακτικές αυτές των πολυεθνικών ομίλων και θα δύνανται να τις αναλύσουν σταθερά και αποτελεσματικά. Η Συμφωνία σκοπεί σε μια αυτοματοποιημένη ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς και επιτρέπει στις αρχές των συμβαλλομένων κρατών να συμφωνούν για την έκταση και τους τρόπους αυτών των αυτοματοποιημένων ανταλλαγών, όχι μόνον σε διμερές (όπως ήταν μέχρι σήμερα) αλλά και σε πολυμερές επίπεδο. Η ανταλλαγή των πληροφοριών θα παραμένει εμπιστευτική και τα κράτη δεσμεύονται για δημιουργία υποδομής και νομοθεσίας προκειμένου να πραγματοποιούνται οι ανταλλαγές φορολογικών πληροφοριών. Τέλος, στο προοίμιο της Συμφωνίας δηλούται ότι δεν θίγονται οι υφιστάμενες συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας ούτε η εθνική νομοθεσία των συμβαλλομένων κρατών.

Μεγάλο ενδιαφέρον έχουν κατά τη γνώμη μας οι ορισμοί των εννοιών του «ομίλου» και «του πολυεθνικού ομίλου επιχειρήσεων» στο άρθρο 1 της Συμβάσεως. Καταρχάς, «όμιλος» («Group») σημαίνει ένωση επιχειρήσεων που σχετίζονται μέσω ιδιοκτησίας ή ελέγχου, τέτοιων ώστε να απαιτείται από αυτούς είτε η προετοιμασία ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς κάτω από εφαρμοστέες αρχές της λογιστικής είτε θα απαιτούνταν η εκπόνηση τέτοιων οικονομικών καταστάσεων, αν πωλούνταν χρηματιστηριακά ή συμμετοχή σε οιαδήποτε από αυτές τις επιχειρήσεις. Περαιτέρω, ο «πολυεθνικός όμιλος επιχειρήσεων» («Multinational Enterprise Group») ορίζεται ως ο όμιλος που: α) περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις, των οποίων η φορολογική έδρα ευρίσκεται σε διάφορα κράτη, ή περιλαμβάνει μια επιχείρηση, η οποία εδρεύει για φορολογικούς λόγους σε ένα κράτος και υπόκειται σε φόρο, σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα που εκτελείται διαμέσου μιας

σταθεράς εγκαταστάσεως, σε ένα άλλο κράτος και β) δεν αποτελεί έναν «αποκεκλεισμένο πολυεθνικό όμιλο» και συνεπώς υποχρεούται να υποβάλλει διακρατική αναφορά, λόγω ετησίου κύκλου υψηλότερου από τα επίπεδα που ορίστηκαν από τον ΟΟΣΑ το 2015⁵. Οποιοσδήποτε όρος, ο οποίος δεν ορίζεται διαφορετικά από την ανωτέρω Συμφωνία, έχει την έννοια που του προσδίδει η εθνική νομοθεσία του κράτους που εφαρμόζει αυτή τη Συμφωνία, εκτός αν τα συμφραζόμενα της τελευταίας δεν ορίζουν διαφορετικά ή εκτός αν οι αρμόδιες αρχές έχουν συμφωνήσει σε μια κοινή σημασία, όπως αυτό επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο. Το νόημα μιας έννοιας του εθνικού φορολογικού δικαίου θα κατισχύει του νοήματος της ίδιας έννοιας σε άλλους δικαιοκούς κλάδους της ίδιας χώρας (π.χ. το νόημα της έννοιας της «κατοικίας» ή της «έδρας», όπως έχει διαμορφωθεί στο εσωτερικό φορολογικό δίκαιο, θα κατισχύει του νοήματος της αντίστοιχης έννοιας του εσωτερικού αστικού δικαίου).

Κάθε αρμόδια αρχή θα ανταλλάσσει με αυτοματοποιημένο τρόπο την διακρατική αναφορά (Country by Country Report), που κατατίθεται σε αυτήν από κάθε οντότητα που έχει την φορολογική της έδρα στο συγκεκριμένο κράτος, με όλες τις άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών, όπου άρχισε να ισχύει η Συμφωνία, και στα οποία (κράτη) μία ή πλείονες οντότητες, που συναποτελούν τον πολυεθνικό όμιλο, έχουν φορολογική έδρα (ή ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες διαμέσου σταθεράς εγκαταστάσεως). Βέβαια, κάποια από τα συμβαλλόμενα Κράτη δύνανται να εγγραφούν σε λίστα μη αμοιβαιότητας (non reciprocal jurisdictions – pas de réciprocité), δηλ. θα διαβιβάζουν τις διακρατικές δηλώσεις τους, αλλά δεν θα παραλαμβάνουν δηλώσεις άλλων κρατών. Όσα κράτη δεν αναφέρονται στη λίστα μη αμοιβαιότητας θα διαβιβάζουν και θα παραλαμβάνουν (κανονικά) διακρατικές αναφορές. Οι αρμόδιες αρχές δεν θα

5. Στην αναφορά του ΟΟΣΑ με τίτλο «Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting, on Action 13 of the OECD/G20 Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting».

αποστέλλουν πληροφορίες στις αρχές των κρατών που ενεγράφησαν στη λίστα μη αμοιβαιότητας.

Προβλέπεται δε ανώτατη προθεσμία 18 μηνών για την πρώτη υποβολή διακρατικής αναφοράς (και 15 μηνών για τις επόμενες αναφορές), προθεσμία αρχομένη από το τέλος του φορολογικού έτους της δραστηριότητας του πολυεθνικού ομίλου. Διακρατικές αναφορές θα ανταλλάσσονται μόνον αν οι αρμόδιες αρχές έχουν θέσει σε ισχύ την ως άνω Συμφωνία και την εθνική νομοθεσία τους που απαιτεί κατάθεση τέτοιων διακρατικών αναφορών. Για την ανταλλαγή τέτοιων αναφορών θα χρησιμοποιείται ένα κοινό (ψηφιακό) σχήμα σε γλώσσα XML (Extensible Markup Language)· βέβαια μπορούν να συμφωνηθούν και άλλες μέθοδοι διαβίβασης ηλεκτρονικών πληροφοριών (όπως κρυπτογραφικές μέθοδοι κλπ.), οι οποίες (μέθοδοι) θα γνωστοποιούνται στη Συντονιστική Γραμματεία του ΟΟΣΑ. Επίσης, προβλέπεται η αμοιβαία υποχρέωση ενημερώσεως μεταξύ των αρμοδίων αρχών για τυχόν σφάλματα ή πλημμελή πληροφόρηση εν σχέσει προς οντότητες-μέλη πολυεθνικών ομίλων που έχουν τη φορολογική έδρα τους στην επικράτειά τους και βέβαια υπάρχει και η υποχρέωση διορθώσεως των πλημμελειών ή σφαλμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου.

Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες υπόκεινται σε κανόνες εμπιστευτικότητας και άλλες εγγυήσεις και περιορισμούς στην χρήση τους. Θα χρησιμοποιούνται για εκτίμηση κινδύνων υψηλού επιπέδου ως προς το transfer pricing (ενδοομιλικές συναλλαγές), την base erosion (διάβρωση φορολογικής βάσεως) και το profit shifting (μετατόπιση κερδών), καθώς και για σκοπούς οικονομικής και στατιστικής αναλύσεως. Επίσης, δεν φαίνεται να αναγνωρίζεται ο δεσμευτικός χαρακτήρας των πληροφοριών των διακρατικών αναφορών, καθότι αυτές δεν αποτελούν «conclusive evidence», κατά τη χαρακτηριστικότετη διατύπωση της ανωτέρω Συμφωνίας και οι προσαρμογές του transfer pricing δε θα βασίζονται στην διακρατική αναφορά. Όμως ο κατ'αρχήν μη δεσμευτικός χαρακτήρας των αναφορών δεν παρεμποδίζει τις κρατικές αρχές να προχωρήσουν σε περαιτέρω έρευνες στους μηχανισμούς transfer

pricing του πολυεθνικού ομίλου ή σε άλλα φορολογικά θέματα που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια φορολογικού ελέγχου, και επομένως μπορούν να γίνουν κατάλληλες διευθετήσεις του φορολογητέου εισοδήματος μιας οντότητας-μέλους ενός πολυεθνικού ομίλου. Προβλέπονται δε υποχρεωτικές κοινοποιήσεις των παραβάσεων της ανωτέρω Συμφωνίας στη Συντονιστική Γραμματεία του ΟΟΣΑ καθώς και διαδικασία διαβουλεύσεων (consultations) μεταξύ των αρμοδίων αρχών με παράλληλο σεβασμό του φορολογικού απορρήτου, όταν η υπόθεση αφορά συγκεκριμένο φορολογούμενο.

Ενδιαφέρον, επίσης, παρουσιάζει η δυνατότητα μιας αρμόδιας αρχής να αναστέλλει προσωρινώς την ανταλλαγή πληροφοριών (γνωστοποιώντας γραπτώς την αναστολή) με άλλη αρμόδια αρχή, σε περίπτωση που η τελευταία δεν συμμορφώνεται ουσιωδώς με τους κανόνες αυτής της Συμφωνίας που αφορούν στην εμπιστευτικότητα, στην προστασία και αρμοζουσα χρήση των δεδομένων, καθώς και στη διαδικασία διαβουλεύσεων. Προ της αναστολής πρέπει να προηγηθούν διαβουλεύσεις μεταξύ των δύο (ή πλειόνων) αρμοδίων αρχών.

Εν κατακλείδι, πρέπει να σημειώσουμε ότι πρόκειται για μια Συμφωνία, της οποίας η δεσμευτικότητα κείται μεταξύ hard και soft law, δεδομένης άλλωστε και της φύσεως του ρυθμιστικού της αντικειμένου, το οποίο αφορά ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών μεταξύ αρμοδίων κρατικών αρχών και συνεργασία στον ευαίσθητο τομέα των πρακτικών διεθνούς φορολογικής στρατηγικής των πολυεθνικών ομίλων. Προσδοκούμε, λοιπόν, σε μια γρήγορη κύρωση της ως άνω Συμφωνίας από την Ελληνική Βουλή. Αναμένουμε δε με ενδιαφέρον τα αποτελέσματα της εφαρμογής της ως άνω Συμφωνίας, καθότι η διεθνής οικονομική κρίση οφείλεται κατά τη γνώμη μας σε μεγάλο βαθμό στις ακολουθούμενες πρακτικές (αμφίβολης νομιμότητας) πολλών εκ των πολυεθνικών ομίλων, με συνέπεια να μετατοπίζεται, αδίκως και διαρκώς, το φορολογικό και κοινωνικοασφαλιστικό βάρος στις πιο αδύναμες και ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες.

Παναγιώτης Δέγλερης Το θεμελιώδες δικαίωμα στην αποτελεσματική (και πραγματική) προσωρινή δικαστική προστασία στις δημόσιες συμβάσεις σε περίοδο κρίση

Το «παράδειγμα» της ακριβής δικαιοσύνης –
μια αποκλίνουσα σχέση δικαίου και δικαιοσύνης

Η συνεχής εισδοχή διεθνών και ενωσιακών κανόνων στο εθνικό μας δίκαιο έχουν δημιουργήσει μια νέα νομική πραγματικότητα, σύμφωνα με την οποία ο εκάστοτε νομοθέτης, εφαρμοστής ή ερμηνευτής του δικαίου υποχρεούται να δίδει σαφή προτεραιότητα και υπεροχή στο διεθνές και στο ενωσιακό δίκαιο, έναντι του εθνικού.

Τους προβληματισμούς αυτούς και τη μεθοδολογία που καλείται να εφαρμόσει ο εκάστοτε ερμηνευτής του ελληνικού δικαίου, στους τομείς που αυτό συγκαθορίζεται ή / και συγκρούεται με τους κανόνες του διεθνούς και ενωσιακού δικαίου, πραγματεύεται το βιβλίο αυτό, με ειδικότερη εμβάθυνση στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων.

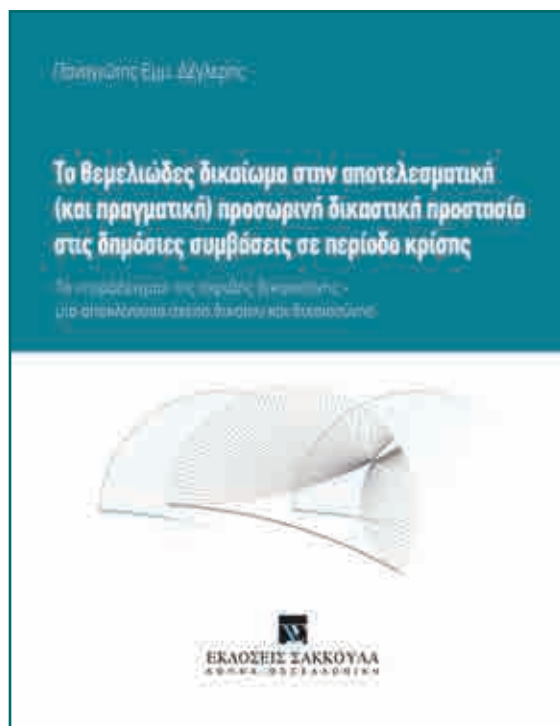
Στο πρώτο μέρος του βιβλίου γίνεται εκτενής αναφορά στην ενωσιακή και διεθνή προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας αλλά και του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, με ιδιαίτερη αναφορά στο δικαίωμα δικαστικής προστασίας, ενώ αναλύεται η αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου, όπως έχει δια-

μορφωθεί μέσα από τη νομολογία του Δικαστηρίου, καθώς και η κατά προτεραιότητα υποχρέωση ελέγχου συμβατότητας έναντι του ελέγχου αντισυνταγματικότητας.

Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου περιγράφεται το «χρονικό» της θεσμοθέτησης του παραβόλου, ως προϋπόθεση του παραδεκτού της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (Ν. 3886/2010) και πώς η προϋπόθεση αυτή αντιμετωπίστηκε από τη νομολογία του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας μας. Καταγράφεται μια αναλυτική - κριτική ανάγνωση όλων των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ γίνεται διασύνδεση αυτών με τη λοιπή νομολογία για τα δικαστικά δαπάνηματα, που ουσιαστικά καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση στην Δικαιοσύνη.

Στο τρίτο μέρος του βιβλίου επιχειρείται μια ιδιαίτερη διεπιστημονική ανάλυση στα ερευνώμενα πεδία και ο συγγραφέας προτείνει 2 νέες «χαρτογραφήσεις»: αυτή της «ακριβής δικαιοσύνης» και αυτή της «στοχευμένης κακής νομοθέτησης», που ειδικά επάλληλα σαν «παλίμψηστο» δημιουργούν μια προβληματική νομοθετική και διοικητική πραγματικότητα, άμεσα συναρτώμενη με την οικονομική - και όχι μόνο - ελληνική κρίση, ιδιαίτερα στο πεδίο αυτό των δημοσίων συμβάσεων, όπου και εμφανίστηκαν οι μεγαλύτερες περιπτώσεις σκανδάλων διαφθοράς.

Αυτό το τοπίο του παραδείγματος της «ακριβής και δυσπρόσιτης δικαιοσύνης» δημιουργεί αναμφίβολα σε όλους μια νέα «ορατότητα», μια νέα συνολική θεώρηση, με καθαρό πια στόχο την «πλήρη αποφυγή του δικαστικού ελέγχου», ενώ με τη λαθεμένη γενική αποδοχή - κατά τον συγγραφέα - της «κατάστασης ανάγκης», που λόγω κρίσης «κυριάρχησε», συνεχίζεται η θέσπιση κανόνων δικαίου που σταθερά αποκλίνουν από την δικαιοσύνη, κάνοντας επίκαιρο τον δημόσιο διάλογο για την θεμελιακή διάκριση ανάμεσα στο δίκαιο και την δικαιοσύνη, με την δεύτερη να παραμένει σαν αξίωση - «σαν εμπειρία του αδύνατου».

Παρουσίαση πρότασης για τον ανασχεδιασμό του κτιρίου της πρώην Ραλλείου Σχολής από ομάδα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για το Δικαστικό Μέγαρο Πειραιά

Στο Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιά πραγματοποιήθηκε την 22 Ιανουαρίου 2016 η παρουσίαση από Ομάδα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου των προτάσεων για τον ανασχεδιασμό του κτιρίου της πρώην Ραλλείου Σχολής για Δικαστικό Μέγαρο Πειραιά (αρχιτεκτονικών παρεμβάσεων, στατικών αποκαταστάσεων, ηχητικής διαμόρφωσης των αιθουσών, ενεργειακής αναβάθμισης του κτιρίου). Από την ομάδα, οι Αν. Καθηγητές του ΕΜΠ κ.κ Ι.Τζουβαδάκης, και Α. Σωτηροπούλου αναφέρθηκαν στον επανασχεδιασμό του κτιρίου και την δυνατότητα άρτιας ηχητικής των δικαστικών αιθουσών αντίστοιχα, ο κ. Ε. Βουγιούκας, Λέκτορας ΕΜΠ παρουσίασε την δομική τρωτότητα και την αντισεισμική θωράκιση του κτιρίου και ο κ. Α. Στάμος, Δρ. Πολιτικός Μηχανικός τους τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας στο κτίριο. Η εν λόγω παρουσίαση έγινε με την υποστήριξη του τεχνικού συμβούλου του Δικηγορικού Συλλόγου, κ. Α. Καραογλάνη. Το τελικό συμπέρασμα της ημερίδας είναι ότι το κτίριο της πρώην Ραλλείου Σχολής μπορεί να ανακατασκευασθεί για την συγκεκριμένη χρήση του Δικαστικού Μεγάρου, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και ν' αποτελέσει ένα επί πλέον ορόσημο της πόλης, δίπλα στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά. Επιπλέον δε το κόστος της ανακατασκευής δεν είναι απαγορευτικό. Ο Γεν. Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. Κωνσταντίνος Κοσμάτος, ο Αντιπεριφερειάρχης Πειραιά, κ. Γιώργος Γαβρίλης, ο Δήμαρχος, κ. Γιάννης Μώραλης και ο Πολ. Μηχανικός και Τμηματάρχης Διαγωνισμών και υλοποίησης έργων, κ. Γιάννης Τζώρτζης, που εκπροσώπησε την «Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.», δήλωσαν όλοι την κοινή θέση και στήριξή τους στην κατεύθυνση πραγματοποίησης του έργου, διαβεβαιώνοντας τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, κ. Γιώργο Σταματογιάννη ότι θα εξαντλήσουν κάθε δυνατότητα που άπτεται της αρμοδιότητάς τους για το σκοπό αυτό. Στην ημερίδα παρευρέθηκαν επίσης, η κ. Ελένη Σταματάκη, βουλευτής Α' Πειραιά, ο Εισ/λέας Εφετών και Αντιπρόεδρος της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων κ. Ευάγγελος Κασαλιάς, η κ. Ερασμία Λιούλη, μέλος του Τριμ. Συμβ. Δ/σης Εφετείου Πειραιά, η κ. Μαρία Ζούκα, Πρόεδρος του Τριμ. Συμβ. Δ/σης του Διοικη-

τικού Εφετείου Πειραιά, η κ. Βασιλική Ανδρουλάκη, Πρόεδρος του Τριμ. Συμβ. Δ/σης Πρωτοδικείου Πειραιά, η κ. Ειρήνη Τζίβα, Προϊσταμένη της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιά. Επίσης, οι ετ. Πρόεδροι του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, Βασίλειος Βενέτης και Κων/νος Πεταλάς και ο τ. Πρόεδρος του Συλλόγου και Δ/ντής του ΚΕ.ΔΙ.Π., κ. Στέλιος Μανουσάκης. Η κ. Ευαγγελία Σταμέλου, μέλος του Δ.Σ. του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου. Από το Υπουργείο Ναυτιλίας, ο Δ/ντής γραφείου του Υπουργού κ. Οδυσσέας Καμπόλης. Ο κ. Νίκος Μανειώτης εκπροσώπησε τον Εμπορικό Σύλλογο ως Πρόεδρος και το ΕΒΕΠ ως οικονομικός επόπτης του. Ο κ. Παύλος Πολιτάκης, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Εμπορικών Συλλόγων Αττικής, Ομόρων Νομών και Νήσων Αιγαίου. Ο κ. Ανδριανός Μιχάλαρος, Πρόεδρος του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου. Ο Πρόεδρος των δικαστικών υπαλλήλων Πειραιά, κ. Δημήτριος Χατζίνας και ο Γεν. Γραμματέας, Γιάννης Πασιμάς.

Αποκλεισμός-παράσταση διαμαρτυρίας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης στις 25/2/2016

Πραγματοποιήθηκε στις 25/2 με συμμετοχή εκατοντάδων Δικηγόρων, ο αποκλεισμός-παράσταση διαμαρτυρίας έξω από το υπουργείο Δικαιοσύνης, κατά του ασφαλιστικού προσχεδίου της κυβέρνησης. Οι Δικηγόροι Πειραιά συμμετείχαν στον αποκλεισμό-παράσταση διαμαρτυρίας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Τα συμμετέχοντα μέλη ξεκίνησαν με πούλμαν από τα γραφεία του Συλλόγου, στις 10:15 π.μ. και με πανώ έφτασαν μπροστά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Σκέψεις για το ασφαλιστικό και την αποχή των Δικηγόρων από τα καθήκοντα τους

του Γιάννη Βούτα
Μέλους Δ.Σ. του ΔΣΠ

Κλείσαμε αισίως εκατό (100) ημέρες αποχής από τα καθήκοντά μας εκδηλώνοντας κατ' αυτό τον τρόπο την πλήρη και σαφή αντίθεσή μας στο σχέδιο Νόμου για την τροποποίηση του ασφαλιστικού μας συστήματος, το οποίο επρόκειτο να φέρει προς ψήφιση στη Βουλή από το μήνα Ιανουάριο ο αρμόδιος Υπουργός κ. Κατρούγκαλος και το οποίο φέρνει τα πάνω κάτω στην κοινωνική ασφάλιση στη χώρα μας. Δυστυχώς σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, λίγο μόλις καιρό μετά τον αγώνα μας κατά του σχεδίου του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, χρειάστηκε να βρεθούμε πάλι στις επάλξεις και να ξεσηκωθούμε από τα γραφεία μας για να παλέψουμε αυτή τη φορά για την επιβίωσή μας ως επαγγελματίες. Η συντριπτική πλειοψηφία του δικηγορικού σώματος, παρά την οικονομική ασφυξία στην οποία έχει περιέλθει και την κόπωση, λόγω της μακρόχρονης αποχής από τα καθήκοντά μας, έχει κατανοήσει τη σημασία αυτού του αγώνα και συμμετέχει συνειδητά σ' αυτόν.

Επειδή όμως ακούγονται και αντίθετες φωνές από αρκετούς συναδέλφους, οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η μακροχρόνια αποχή από τα καθήκοντά μας και το πολύ αυστηρό πλαίσιο χορήγησης αδειών, έχει εξαντλήσει το μεγαλύτερο μέρος του δικηγορικού σώματος και ότι τελικά δεν είναι και τόσο κακό σε ορισμένα σημεία του το σχέδιο Νόμου για την τροποποίηση του ασφαλιστικού μας συστήματος που προωθεί η Κυβέρνηση, αφού η σύνδεση των ασφαλιστικών εισφορών με το φορολογητέο εισόδημα ενέχει στοιχεία δίκαιης κατανομής των βαρών ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του καθενός, **ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας αισθάνομαι την ανάγκη να μοιραστώ μαζί σας τις δικές μου διαπιστώσεις και σκέψεις από την ενασχόλησή μου με το ως άνω σχέδιο Νόμου** και γιατί, κατά την άποψή μου, το σχέδιο αυτό δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποτελέσει βάση μιας αποτελεσματικής νομοθετικής ρύθμισης, η οποία υποτίθεται ότι εισάγεται προκειμένου να επιλύσει ένα

από τα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα.

Ι. Το προτεινόμενο σχέδιο Νόμου.

Βασική φιλοσοφία του προτεινόμενου σχεδίου Νόμου είναι η δημιουργία ενός και μοναδικού φορέα κοινωνικής ασφάλισης, όπου εντάσσονται οι κλάδοι κύριας και επικουρικής σύνταξης, ο κλάδος πρόνοιας και λοιπών παροχών όλων των δομών κοινωνικής ασφάλισης που υπάρχουν σήμερα, υπό κοινή διορισμένη διοίκηση, με ενιαίο μητρώο ασφαλισμένων, με κοινούς κανόνες εισφορών και παροχών τόσο για τον ιδιωτικό όσο και για τον δημόσιο τομέα, ενώ ενοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία των μέχρι τώρα ασφαλιστικών φορέων, χωρίς πρόβλεψη για οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια και συνιστώνται ανώνυμες εταιρείες για τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του νέου φορέα.

Άλλη σημαντική παράμετρος του ανωτέρω σχεδίου Νόμου είναι η απόλυτη σύνδεση των ασφαλιστικών εισφορών με το φορολογητέο εισόδημα, οι οποίες τελικά θα ανέρχονται για την κύρια σύνταξη σε ποσοστό 20%, για την επικουρική ασφάλιση σε 7,5%, για την υγεία σε 6,95 και για την πρόνοια σε 4%, δηλαδή συνολικά σε ποσοστό 38,45% του φορολογητέου εισοδήματος. Αυτό το ποσοστό συνδυαζόμενο με το ισχύον φορολογικό καθεστώς, ήτοι : α) καταβολή της εισφοράς αλληλεγγύης και ανεργίας, β) του ποσοστού 26% ή 29% του φόρου εισοδήματος, γ) του ποσοστού 23% του ΦΠΑ και δ) της προκαταβολής φόρου για το επόμενο οικονομικό έτος, ακόμα και αν κριθεί συμβατό με τις απαιτήσεις των δανειστών και επιτευχθεί η ψήφισή του από τη Βουλή, είναι δεδομένο ότι δεν θα μπορέσει ποτέ να εφαρμοσθεί στην πράξη, κυρίως λόγω της αδυναμίας των ασφαλισμένων - φορολογουμένων να ανταποκριθούν στις προβλεπόμενες από αυτό υποχρεώσεις τους και χωρίς την εκ νέου στήριξη από τον κρατικό προϋπολογισμό, θα καταρρεύσει λόγω έλλειψης εισφορών και πόρων, αφού είναι προφανές ότι οι

υποχρεωτικές δαπάνες κάλυψης της ασφαλιστικής και φορολογικής επιβάρυνσης κάθε ασφαλισμένου υπερκαλύπτουν τα τρία τέταρτα του όποιου εισοδήματος του, με αποτέλεσμα να αποστερεί κάθε δραστηριοποιούμενο επαγγελματίως από τη δυνατότητα κάλυψης των πλέον στοιχειωδών αναγκών επιβίωσής του ή ακριβέστερα, ελάχιστος αριθμός ασφαλισμένων θα είναι σε θέση να καταβάλει πλέον εισφορές και φόρους.

II. Το υπάρχον σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Αποτελεί κοινό τόπο η διαπίστωση ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης της χώρας μας πάσχει στο σύνολό του και ήταν γενεσιουργός παράγοντας της κρίσης του 2009 και ως εκ τούτου, η αντιμετώπισή του είναι μία από τις προϋποθέσεις για να υπερβεί η χώρα την κρίση.

Βασικοί παράγοντες της παθογένειας του ασφαλιστικού μας συστήματος είναι : α) η ανατροπή της σχέσης εργαζομένων προς συνταξιούχους, που από 1,77 το 2000 μειώθηκε στο 1,27 το 2013, β) η ανατροπή της σχέσης εισόδημα από συντάξεις προς εισοδήματα από εργασία κάθε μορφής, η οποία ήταν 42% το 2008 και έγινε 67% το 2014, πράγμα που σημαίνει ότι η χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος επιβαρύνει σταδιακά σημαντικά περισσότερο την υπόλοιπη κοινωνία, γ) η μαζική απονομή συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων σε ομάδες που είχαν ελάχιστη συνεισφορά στο ασφαλιστικό σύστημα, δ) η μεγάλη αύξηση του αριθμού όσων αξιοποιούσαν τις διατάξεις για πρόωρη συνταξιοδότηση, αναγνώριση πλασματικών ετών ασφάλισης και άλλα προνόμια, προκαλώντας σημαντική επιβάρυνση στα δημοσιονομικά και στην οικονομία και συγκεκριμένα μεταξύ 2008 και 2012 προστέθηκαν σε καθαρή βάση 400.000 συνταξιούχοι, μεταξύ 2013 και 2015 πρέπει να προστέθηκαν άλλες 150.000 νέοι συνταξιούχοι, ενώ σύμφωνα με δημοσιεύματα εκκρεμούν περίπου άλλες 300.000 αιτήσεις συνταξιοδότησης που καθυστερούν κυρίως για δημοσιονομικούς λόγους και ε) ο μεγάλος βαθμός αναπλήρωσης των συντάξεων, ο οποίος πριν την κρίση ήταν γύρω στο 100% ή ακόμη και 110% για ορισμένες κατηγορίες ασφαλισμένων και σήμερα έχει περιοριστεί γύρω στο 65 με 80%, η σχέση δε αυτή για πολλά χρόνια σημαίνει διασφάλιση δυσανάλογα μεγάλων παροχών σε μεγάλο αριθμό συνταξιούχων σε βάρος

των επόμενων δικαιούχων.

Αυτή η κατάσταση των πραγμάτων μετατρέπει το ασφαλιστικό σύστημα σε πηγή δημιουργίας συνεχώς αυξανόμενων δημοσιονομικών ελλειμμάτων και χρεών, που διογκώνονται εξ αιτίας της γενικευμένης κρίσης, της αδυναμίας κάλυψης των ασφαλιστικών εισφορών, της εισφοροδιαφυγής και της μαύρης εργασίας, φαινόμενα που δεν κατέστη δυνατόν να τιθασευθούν ακόμα και με την εφαρμογή εξαιρετικώς αυστηρών ποινικών νόμων. Εν όψει όλων αυτών είναι προφανές ότι το ασφαλιστικό σύστημα, στην κατάσταση που βρίσκεται καθίσταται ανεπαρκές στην εξυπηρέτηση του σκοπού για τον οποίο συστάθηκε. Προκαλεί έντονες κοινωνικές ανισορροπίες ως προς τον τρόπο κατανομής των βαρών που απαιτούνται για την ύπαρξη και διατήρησή του, αλλά και αδικαιολόγητες ανισοκατανομές παροχών στους δικαιούχους. Οι παθογένειες αυτές του ασφαλιστικού συστήματος δεν αντιμετωπίστηκαν μέχρι σήμερα αποφασιστικά, παρά τις διαδοχικές παρεμβάσεις που επιχειρήθηκαν ιδίως κατά την τελευταία 25ετία, αλλά αντίθετα επιδεινώθηκαν και επιφέρουν σοβαρή βλάβη των οικονομικών και κοινωνικών δομών της κοινωνίας μας. Επομένως, εκ των πραγμάτων τίθεται ζήτημα βιωσιμότητας του υπάρχοντος συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας και πρέπει να συμφωνήσουμε ότι επιβάλλεται, χωρίς καθυστερήσεις, έστω και τώρα, άμεση δραστική αντιμετώπιση και μάλιστα ανεξαρτήτως συμβατικών δεσμεύσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς τους δανειστές του.

III. Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης των δικηγόρων μέχρι σήμερα.

Μέχρι και το τέλος του έτους 1992, οι δομές του ασφαλιστικού συστήματος των δικηγόρων που είχαν μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) είχαν τον ακόλουθο σχηματισμό : Υπήρχε το ενιαίο Ταμείο Νομικών που παρείχε κύρια σύνταξη κάθε κατηγορίας και διατηρούσε έναν ειδικό λογαριασμό επικουρικής ασφάλισης τροφοδοτούμενο αποκλειστικώς με εισφορές των δικηγόρων, καθώς και τρία ταμεία υγείας και πρόνοιας που κάλυπταν τον κίνδυνο υγείας και παρείχαν εφάπαξ και ένα αποκλειστικώς ταμείο υγείας, ενώ κάθε ένας Δικηγορικός Σύλλογος, εκτός αυτών των Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς, διατηρούσε από ένα αυτοτελές ταμείο πρόνοιας, τα οποία μετά την έναρξη εφαρμογής του Ν. 2084/1992 μετασχηματίστηκαν σε νομικά

πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ), στα οποία οι οικείοι Σύλλογοι μετέφεραν το ενεργητικό της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους.

Στη συνέχεια, με την επιχειρηθείσα ενοποίηση των ταμείων των επιστημονικών κλάδων (Δικηγόρων, γιατρών, μηχανικών, συμβολαιογράφων κλπ) και τη σύσταση του Ε.Τ.Α.Α., το Ταμείο Νομικών υπήχθη σ' αυτό ως Τομέας Νομικών, ενώ στο μεταξύ τα Ταμεία Πρόνοιας Δικηγόρων Πειραιώς και Θεσσαλονίκης προέβησαν σε διαχωρισμό των κλάδων υγείας και πρόνοιας και αμέσως μετά μετασχημάτισαν τον κλάδο πρόνοιας σε αυτοτελές ΝΠΙΔ, ενώ ο κλάδος υγείας υπήχθη στο Ε.Τ.Α.Α. ως Τομέας Υγείας, με ταυτόχρονη κατάργηση των οικείων κανονισμών παροχών υγείας και υπαγωγή στο σύστημα παροχών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Βλέπουμε λοιπόν ότι κατά την τελευταία 25ετία λειτουργεί έντονα η τάση ενοποίησης των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και αποφυγής του κατακερματισμού της, μια τάση η οποία δείχνει ότι φθάνει στα όρια της ολοκλήρωσης με το προτεινόμενο κυβερνητικό σχέδιο.

Εξάλλου, από το 1993 και μετά οι ασφαλιστικές εισφορές προσδιορίζονταν ενιαίως για όλους τους εν ενεργεία δικηγόρους με βάση το μέσο κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ανεξαρτήτως εάν υπήρχε ή όχι και σχέση έμμισθης εντολής που επαγόταν πάγια αντιμισθία, η οποία, ως βέβαιο μέγεθος, θα μπορούσε να αποτελέσει ειδικότερη και ασφαλέστερη μορφή προσδιορισμού των καταβλητέων ασφαλιστικών εισφορών.

Το Ταμείο Νομικών, κατά τη διάρκεια της τελευταίας 30ετίας και μέχρι το έτος 2010, παρείχε, με βάση τον κανόνα της ανταποδοτικότητας, ικανοποιητικές κύριες και επικουρικές συντάξεις, οι οποίες, λαμβανομένων υπ όψιν και των εισφορών, αποτελούσαν ένα μικρό έστω κίνητρο εξόδου. Το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Πειραιώς, μέχρι την υπαγωγή του κλάδου υγείας του στο ΕΤΑΑ και τον κανονισμό του ΕΟΠΥΥ, είχε διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, χαμηλά ανελαστικά λειτουργικά έξοδα και ελεγχόμενες δαπάνες, δεν λάμβανε επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, είχε διαδοχικούς πλεονασματικούς απολογισμούς και εξασφαλισμένα αποθεματικά, εξαιρετικό επίπεδο παροχών με πλήρες σύστημα συμβεβλημένων ιατρών και εξυπηρετούσε απολύτως και εγκαίρως τις όποιες υποχρεώσεις του. Παρόμοια θετικά δεδομένα ίσχυαν και για το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Θεσσαλονίκης. Αντιθέτως το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών και το Ταμείο Υγείας Δικηγό-

ρων Επαρχιών, είχαν διαφορετική διοικητική και λειτουργική δομή και εμφάνιζαν φαινόμενα δυσλειτουργίας και αδυναμίας επαρκούς ικανοποίησης του σκοπού τους. Ωστόσο, ικανοποιητικό επίπεδο εσόδων και παροχών εφάπαξ είχαν και τα μικρά, αλλά ισχυρά Ταμεία Πρόνοιας των επαρχιών. Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των φορέων αυτών ήταν η ανυπαρξία εισφοροδιαφυγής, το σχεδόν ανύπαρκτο επίπεδο εισφοροαποφυγής, αλλά προεχόντως το υψηλό επίπεδο ασφαλιστικής συνειδήσης των μελών που προστάτευαν το Ταμείο τους, θεωρώντας το και δικαίως ως δικό τους, αγωνιζόμενα να εξασφαλίσουν το δικό τους προϊόν προσπάθειας σειράς γενεών. Δηλαδή το κάθε Ταμείο δεν ήταν ένας γιγαντιαίος, γραφειοκρατικός, απρόσωπος και ως εκ τούτου απωθητικός σχηματισμός, όπως ο επιχειρούμενος τώρα, με δοτή από την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία διοίκηση και κανονισμούς πόρων και παροχών που αποτελούσαν μηχανιστική αναπαραγωγή θεωρητικών αναζητήσεων.

Ωστόσο, τα αποτελέσματα των ενοποιήσεων δεν υπήρξαν ικανοποιητικά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στον τομέα της υγείας, ενώ αυξήθηκαν οι καταβαλλόμενες εισφορές υποβιβάσθηκε σοβαρά το επίπεδο των παροχών και της ίδιας της ασφάλισης. Ενοποιήθηκαν οι παροχές στη βάση όχι των μέσων ή καλύτερων, αλλά των χειρότερων παροχών που πρόβλεπε ο κανονισμός ενός από τους υπό ενοποίηση φορείς. Ελαχιστοποιήθηκε ο αριθμός των συμβεβλημένων ιατρών και αυξήθηκε ο αριθμός των απλώς πιστοποιημένων για τη συνταγογράφηση. Θεσμοθετήθηκε υψηλότερη συμμετοχή των ασφαλισμένων στις ιατροφαρμακευτικές δαπάνες. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής είναι η ενίσχυση της ιδιωτικής νοσοκομειακής ασφάλισης και η εμφάνιση στο προσκήνιο της ιδιωτικής ασφάλισης σε επίπεδο πρωτοβάθμιας περίθαλψης (ιατρικές, εργαστηριακές και διαγνωστικές εξετάσεις), παράγοντες που αυξάνουν το κόστος της ασφάλισης του πολίτη, εάν βεβαίως αυτός θέλει να διατηρήσει ένα στοιχειωδώς ανεκτό αν όχι ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας της υγείας.

Στη συνέχεια, η οικονομική κρίση είχε σοβαρότατες επιπτώσεις και στους ίδιους τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης των δικηγόρων και στους ίδιους τους εν ενεργεία και συνταξιούχους ασφαλισμένους. Μεταξύ των ετών 2010 και 2015 παρατηρείται εξαιρετικώς μεγάλη αύξηση της εισφοροαποφυγής. Η εισπραξιμότητα των εισφορών των ασφαλισμένων δικηγόρων μειώθηκε από

το 95% στο 59%. Παραλλήλως παρατηρήθηκε ακόμα μεγαλύτερη μείωση της ειδικής σχέσης των εν ενεργεία προς τους συνταξιούχους ασφαλισμένους. Περαιτέρω, το ίδιο το Δημόσιο δεν κάλυψε τις υποχρεώσεις του κατά την αναλογία που το βάρυνε επί των εισφορών, η οποία πλέον ανέρχεται σε 379 εκατομμύρια Ευρώ, ενώ επέβαλε αναγκαστικώς την δεύτερη μεγάλη (μετά τη χρηματιστηριακή) αφάιμαξη των αποθεματικών του με τη μέθοδο του γνωστού πλέον ως PSI, με αποτέλεσμα η απομείωση των αποθεματικών του ΕΤΑΑ/TAN από την αιτία αυτή να ανέλθει στα 537 εκατομμύρια Ευρώ και τα αποθεματικά που απέμειναν να περιορισθούν σε 342 εκατομμύρια Ευρώ, δηλαδή σε επίπεδο βιωσιμότητας μόλις 2 – 3 ετών. Αλλά και στον τομέα των κύριων και επικουρικών συντάξεων και στον τομέα της πρόνοιας (εφάπαξ) προκλήθηκαν σοβαρότατες μειώσεις των παροχών προς τους συνταξιούχους από το έτος 2010 και μετά, σε συνθήκες ενοποιημένου φορέα (ΕΤΑΑ) τόσο στον τομέα Νομικών, όσο και στον τομέα Υγείας – Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών.

IV. Εναλλακτική Πρόταση στο προτεινόμενο σχέδιο Νόμου.

Το δικηγορικό σώμα λοιπόν θα πρέπει παίρνοντας θέση, σε σχέση με την προτεινόμενη τροποποίηση στο σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης, να απαντήσει στο εξής ερώτημα : ή εκτιμούμε ότι το ισχύον σήμερα ασφαλιστικό σύστημα είναι βιώσιμο, αλλά και αν ακόμα εκτιμούμε ότι περιστασιακώς δεν είναι, αν μπορεί να εξελιχθεί σε βιώσιμο και με ποιούς όρους, ή εκτιμούμε ότι δεν είναι βιώσιμο, οπότε θα πρέπει ή να δεχθούμε σαν βάση το προτεινόμενο σήμερα σχέδιο είτε ως έχει είτε με σειρά βελτιωτικών αλλαγών ή να προτείνουμε ένα άλλο σχέδιο, το οποίο όμως θα πρέπει και να στηρίζουμε με επάρκεια.

Πρώτιστος στόχος πρέπει να είναι η απόσυρση της διάταξης που προβλέπει την ενοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των υπό ένταξη στον ενιαίο φορέα οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, με ταυτόχρονη κατάργηση της οικονομικής και λογιστικής αυτοτέλειας καθενός, σε συνδυασμό με τις διατάξεις που προβλέπουν αντιστοίχως τη σύσταση ειδικών ανωνύμων εταιρειών περί διαχείρισης της ακίνητης και σε τίτλους αξιών περιουσίας των ασφαλιστικών φορέων. Αν αυτός ο συνδυασμός διατάξεων περάσει τότε δεν θα υπάρχει κανένα περιθώριο επιστροφής στην αδόκητη, πλην όχι απίθανη, περίπτωση αποτυχίας εφαρμογής του

νέου συστήματος, αφού στη χοάνη του νέου ενιαίου φορέα θα έχουν διαχυθεί και απορροφηθεί τα αποθεματικά και των μη ελλειμματικών και των ελλειμματικών παλαιών φορέων και δεν θα υπάρχει πλέον καμιά δυνατότητα οικονομικού ή λογιστικού διαχωρισμού και αναβίωσης. Επομένως, ακόμα και αν συμβεί η δυσμενής εξέλιξη των πραγμάτων, δηλαδή υπάρξει ενοποίηση σε έναν ή και περισσότερους φορείς ασφάλισης, αν ληφθεί υπόψη ο παράγοντας της ιδιαιτερότητας κάθε κλάδου, πρέπει να διατηρηθεί η οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια κάθε υπό ενοποίηση παλαιού ασφαλιστικού φορέα, ως δικλείδα ασφαλείας σε περίπτωση αστοχίας του νέου συστήματος.

Όσο και αν η ενοποίηση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης υποστηρίζεται από τη θεωρία και αποτελεί τον επί δεκαετίες σταθερό στόχο των κοινωνικών πιέσεων, εν τούτοις η πράξη καταδεικνύει ασφαλέστερα ότι σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να αποτελεί πανάκεια για την επίλυση προβλημάτων στο ασφαλιστικό σύστημα. Η ενοποίηση δεν είναι παρά μια επικίνδυνη ακροβασία και σε περίπτωση αστοχίας ο κίνδυνος κατάρρευσης είναι γενικευμένος, πράγμα που αποτρέπει όταν οι φορείς είναι περισσότεροι και διαρθρωμένοι με βάση την διαφορετικότητα κάθε κλάδου στον οποίο αναφέρονται.

Κατ' αρχήν, με εξαίρεση την περίπτωση ενός φορέα που καλύπτει με παροχές είτε σε είδος είτε σε χρήμα τον κίνδυνο στην υγεία, ένας ασφαλιστικός φορέας που παρέχει σύνταξη κύρια ή επικουρική ή προνοιακού χαρακτήρα εφάπαξ παροχή, είναι εξ ορισμού βιώσιμος σε βάθος μιας τουλάχιστον 35ετίας, διάστημα στο οποίο εισπράττει εισφορές, ενώ αποδίδει παροχές στο βάθος της περιόδου αυτής. Είτε ένας είτε περισσότεροι είναι λοιπόν οι φορείς αυτοί, εφόσον έχουν ελεγχόμενο επίπεδο λειτουργικών δαπανών, χρηστή διοίκηση και διαχείριση χωρίς περιττές γραφειοκρατικές δαπάνες, είναι εκ των πραγμάτων βιώσιμοι. Επομένως, το πρόβλημα δεν βρίσκεται στον περιορισμό του αριθμού των φορέων, αλλά στην εφαρμογή αυστηρών αρχών διαχείρισης του σωρευόμενου προϊόντος των εισφορών και λοιπών πόρων από τις προηγούμενες γενεές.

Αντιθέτως η διαφορετικότητα και η ιδιαιτερότητα σε ορισμένους κλάδους επαγγελματικών δραστηριοτήτων, όπως στις περιπτώσεις αφενός μεν των μισθωτών του ιδιωτικού, όσο και του δημόσιου τομέα, αφετέρου δε των ναυτικών, των επισημόνων και των λοιπών ελευθέρων επαγγελ-

ματιών, συνεπάγεται αναγκαίως τη σύσταση αντίστοιχων αυτοτελών φορέων. Διότι, παρότι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα οι ναυτικοί, η νομοθεσία που τους διέπει, η εργασία τους, οι αμοιβές τους, η κοινωνική τους ασφάλιση και ο τρόπος συγκρότησης των εισφορών τους δεν έχουν καμιά σχέση ή συνάφεια με τους λοιπούς μισθωτούς του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα και σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να συνταχθούν μαζί τους, ως εκ της διαφορετικότητας του νομοθετικού καθεστώτος που τους διέπει, αλλά και της φύσεως της παρεχόμενης απασχόλησης. Πολύ περισσότερο δεν έχουν σχέση με τους μισθωτούς οι υπαγόμενοι στους επιστημονικούς κλάδους, όπως επίσης και οι τελευταίοι δεν έχουν σχέση με τους λοιπούς ελεύθερους επαγγελματίες. **Επομένως, δεν θα πρέπει να γίνει δεκτή η ενιαιοποίηση των φορέων ασφάλισης, η οποία, κατά τη γνώμη μου εγείρει και θέμα αντισυνταγματικότητας του σχεδίου Νόμου, αλλά να δημιουργηθούν τέσσερις αντίστοιχοι φορείς.**

Ας δούμε όμως την ενιαιοποίηση σ' έναν φορέα και σε επικουρική διάσταση. Ακόμα και αν θεωρητικώς είναι δυνατόν να υπάρξει ένας φορέας για την παροχή κύριων ή επικουρικών συντάξεων ή προνοιακών παροχών (με την προϋπόθεση όμως της διατήρησης της οικονομικής και λογιστικής αυτοτέλειας, που προαναφέρθηκε), ειδικά ο φορέας της υγείας πρέπει να είναι αυτοτελής και διακριτός, αφού οι εισφορές που καταβάλλονται για την αιτία αυτή έχουν χρονικώς άμεση ανταπόδοση με τις παροχές του σε είδος και χρήμα και σε κάθε περίπτωση δεν εξαρτώνται από τον παράγοντα χρόνο.

Σε συνέχεια αλλά και απόλυτη συνάφεια με όσα αναφέρθηκαν για το θέμα του ενιαίου φορέα, η ενοποίηση των κανόνων για τις εισφορές και τις παροχές και η αποκλειστική σύνδεση του προσδιορισμού των εισφορών με το φορολογητέο εισόδημα, θα πρέπει να αποτελέσουν επίσης βασικό σημείο αντίθεσης του δικηγορικού σώματος με το προτεινόμενο σχέδιο. Αν το φορολογητέο εισόδημα μπορεί, ως ασφαλές, σταθερό και βέβαιο μέγεθος, να αποτελέσει προσδιοριστικό παράγοντα των ασφαλιστικών εισφορών ως προς τους μισθωτούς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ειδικά ως προς τους δικηγόρους μπορεί να ισχύσει μόνο για όσους συνδέονται με σύμβαση έμμισθης εντολής είτε στον ιδιωτικό είτε στον δημόσιο τομέα. Ομως, σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει ασφαλές, σταθερό και βέβαιο μέγεθος για

όλους τους λοιπούς ελεύθερους επαγγελματίες δικηγόρους, αφού ως προς αυτούς ο οριστικός φορολογικός προσδιορισμός του εισοδήματος υπόκειται σε άλλες διαδικασίες μακροχρόνιου ελέγχου από τη φορολογική αρχή. Επομένως, ως προς αυτούς, η όποια καταβολή ασφαλιστικών εισφορών θα παραμένει σε συνθήκες αβεβαιότητας, ανεκκαθάριστη μέχρι και μια δεκαετία, όσο ο χρόνος παραγραφής της φορολογικής αξίωσης.

Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω, το δικηγορικό σώμα θα πρέπει, μετά από προσεκτική μελέτη και σε συνεργασία με εξειδικευμένους στο χώρο να διαμορφώσει εναλλακτικές προτάσεις σχετικά με τον προσδιοριστικό παράγοντα υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών μας.

Ν. Συμπέρασμα.

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού μας συστήματος δεν μπορεί να γίνει με νομοσχέδια φτιαγμένα στο πόδι, χωρίς καν την ύπαρξη αναλογιστικών μελετών και χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες όπως η δημογραφική γήρανση, η αδύναμη παραγωγική βάση, η απονομή ασφαλιστικών δικαιωμάτων χωρίς βασικές προϋποθέσεις, η εισπραξιμότητα των επιβαλλόμενων εισφορών κλπ, που θέλοντας ή μη συμβάλουν στη βιωσιμότητα ενός ασφαλιστικού συστήματος σε βάθος χρόνου. Η θέση ότι η ανάπτυξη θα λύσει το ασφαλιστικό ή ότι όταν βελτιωθεί η απασχόληση θα βελτιωθεί και το ασφαλιστικό είναι απλουστευτικές. Η ανάπτυξη και η απασχόληση δεν μπορούν να λύσουν το ασφαλιστικό, γιατί το ίδιο το ασφαλιστικό κρατά την ανάπτυξη και την απασχόληση σε χαμηλό επίπεδο. Μόνο η παράλληλη αντιμετώπισή τους μπορεί να δημιουργήσει έναν ανοδικό κύκλο, με θετικό αποτέλεσμα και για τα δύο.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΚΑΛΟ ΑΓΩΝΑ.

ΕΙΘΕ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΝΑ ΧΑΡΙΣΕΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΑΣΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΜΕ ΑΝΑΓΚΗ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ.

ΥΓ.: Μεγάλο μέρος των σκέψεών μου έλαβαν υπ' όψιν κείμενο με απόψεις για το ασφαλιστικό που εστάλη στα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας από τον συνταξιούχο συνάδελφό μας Τάκη Παπαθεοδωρόπουλο.

Ψηφισθέντες Νόμοι από 1.1.2016 έως 18.04.2016

23

Επιμέλεια: Όλγα Σαββίδου
Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω - LLM

N.4378/2016: Φορολογία: Ανταλλαγή πληροφοριών (ΟΔΗΓ 2014/107 και ΕΕ 2015/20160)

N.4375/2016: Προσφυγικό – Μεταναστευτικό: Υπηρεσία (α) Ασύλου, (β) Υποδοχής – Ταυτοποίησης, Αρχή Προσφυγών, Γεν. Γραμματεία Υποδοχής, συμβάσεις ΟΤΑ σχετ. με υποδοχή μεταναστών, άδειες διαμονής, καθεστώς διεθν. προστασίας, πρόσβαση στην απασχόληση, ΦΠΑ κλπ

N.4373/2016: Εναρμόνιση με νέο Κώδικα Αντιντόπινγκ Παγκόσμιου Οργανισμού Αντιντόπινγκ, θέματα αθλητών, προπονητών, προσωπικού Γεν.Γραμ. Αθλητισμού και άλλες διατάξεις

N.4374/2016: Κινητές αξίες: προσαρμογή στην Οδηγ. 2013/50/ΕΕ και στο άρθρο 1 Οδηγ. 014/51 και άλλες διατάξεις

N.4370/2016: Συστήματα Εγγύησης Καταθέσεων (ενσωμ. Οδηγ. 2014/49). Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων. Θέματα Υπ. Οικονομικών, ΝΣΚ, Τελωνειακού Κώδικα κα διατάξεις

N.4369/2016: Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, βαθμολογική διάρθρωση θέσεων, συστήματα αξιολόγησης, προαγωγών και επιλογής προϊσταμένων (διαφάνεια – αξιοκρατία και αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης) και άλλες διατάξεις

N.4367/2016: Συμφωνία με τη Λευκορωσία για οδικές μεταφορές / Άδειες τηλεοπτικών σταθμών

N.4365/2016: Κύρωση της Συνθήκης Εμπορίας Όπλων

N.4368/2016: Μέτρα επιτάχυνσης του κυβερνητικού έργου/ Γιατροί ΕΣΥ/ Θέματα εκπαίδευσης/ προσωπικό ΟΤΑ και άλλες διατάξεις

N.4366/2016: Κύρωση: α) ΠΝΠ από 24.12.2015 ρύθμιση ζητημάτων ΚΕΕΛΠΝΟ, διαδικασίες υποδοχής και ασύλου στους πρόσφυγες κλπ και β) ΠΝΠ από 30.12.2015 θέματα εκπαίδευσης, ΕΟΠΠΥ, ΟΤΑ, ΕΡΤ κλπ. Ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

N.4364/2016: Δραστηριότητες ασφάλισης – αντασφάλισης (ΟΔΗΓ 2009/138) κλπ. Θέματα ιδιωτικής ασφάλισης. Κατάργηση ΝΔ 400/70 περί Ιδιωτ.Επιχειρ. Ασφαλίσεως/ Απαλλοτριώσεις / Ανταγωνισμός/ Προμήθειες ΕΛΑΣ κλπ διατάξεις

N.4358/2016: Ελληνο – Ρωσική Συμφωνία για την προμήθεια αμυντικού υλικού

N.4360/2016: Ευρωπαϊκή Εντολή Προστασίας (ΟΔΗΓ 2011/99), ανταλλαγή πληροφοριών από το ποινικό μητρώο, δημιουργία Ευρωπ. Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου

N..4361/2016: Μεταθέσεις οπλιτών, άδειες, εκπαίδευση στρατιωτικών, ανυπότακτοι κλπ, θέματα ΥΠΕΘΑ / Ανακριβής εγγραφή στο Κτηματολόγιο

N.4357/2016: Τροποποιήσεις Σύμβασης έκδοσης με Καναδά / Θέματα ΕΣΡ

N.4355/2016: Επιστροφή πολιτιστικών αγαθών (ΟΔΗΓ 2014/60). Υλοποίηση έργων σε μνημεία / Μετάταξη πλεονάζοντος προσωπικού Οργ. Διεξαγωγής Ιπποδρομιών

Η ΠΟΛ 1036 του Υπουργείου Οικονομικών για το Ν.3869/2010

της Όλγας Σαββίδου
LLM- Δικηγόρου Παρ' Αρείω Πάγω

Στις 18 Μαρτίου 2016 η Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης του Υπουργείου Οικονομικών ανήρτησε στη «Διαύγεια» την ΠΟΛ:1036 με θέμα την παροχή οδηγιών σχετικά με το χειρισμό από την φορολογική διοίκηση υποθέσεων υπαγωγής οφειλετών στις διατάξεις του ν.3869/2010, όπως ισχύει. Στην εν λόγω 42σέλιδη ΠΟΛ παρέχονται βασικές οδηγίες σχετικά με τις ενέργειες της φορολογικής διοίκησης για τον χειρισμό των αιτήσεων για διευθέτηση οφειλών κατά τις διατάξεις του ν.3869/2010, όπως τροποποιήθηκε με το ν.4336/2015, το άρθρο 14 του ν.4346/2015 και την υπ'αρ.54/15.12.2015 πράξη της εκτελεστικής επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 2740/Β/2015). Βασικά σημεία της σημαντικής αυτής ΠΟΛ είναι τα εξής:

-Επιβεβαιώνεται ότι στις αιτήσεις του ν.3869/2010 όπως ισχύει, που υποβάλλονται από τις 19.8.2015 και μετά, δύναται να υπαχθούν και (1) οφειλές προς τους ιδιώτες και (2) οφειλές προς φορείς του δημόσιου τομέα (πχ. φόροι, τελωνειακά τέλη, οφειλές προς ΟΤΑ, ασφαλιστικές εισφορές), μεταξύ των οποίων και οφειλές που είναι βεβαιωμένες στην φορολογική διοίκηση, εφόσον οι οφειλές αυτές δεν αποτελούν το σύνολο των χρεών του αιτούντος και υποβάλλονται στη ρύθμιση από κοινού με τις οφειλές προς τους ιδιώτες.

Διευκρινίζεται όμως, ότι για τις αιτήσεις που έχουν κατατεθεί ΠΡΙΝ τις 19.8.2015 εφόσον δεν έχουν συζητηθεί ή δεν έχει επέλθει συμβιβασμός, υπάρχει η δυνατότητα να επανυποβληθούν αιτήσεις, εντάσσοντας σε αυτές και τις οφειλές τους προς φορείς του δημοσίου τομέα (καλούμενη και ως «ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ»).

-Επιβεβαιώνεται ότι διατάξεις για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την εξαίρεση της α' κατοικίας του αρ.14 του ν.4346/2015, ισχύουν μόνο για τις αιτήσεις που κατατέθηκαν από 1.1.2016 και μετά.

-Γίνεται συνοπτική περιγραφή όλων των βημάτων του ν.3869/2010, όπως ισχύει. Διευκρινίζεται ότι: (α) Εάν δεν εκδοθεί προσωρινή διαταγή για την αναστολή των καταδικαστικών μέτρων κατά του οφειλέτη, τη διατήρηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης της περιουσίας του και τον καθορισμό μηνιαίων καταβολών στις πιστώτριες, ο οφειλέτης ή όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει με ασφαλιστικά μέτρα την αναστολή της εκτελεστικής διαδικασίας που έχει ξεκινήσει κατά του οφειλέτη. (β)

Δυνατότητα συμβιβασμού με τις πιστώτριες υπάρχει σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και μέχρι την ημερομηνία συζήτησης της αίτησης. (γ) Η συμμόρφωση του οφειλέτη στη δικαστική απόφαση επιφέρει απαλλαγή του από τυχόν υπόλοιπο οφειλής έναντι των πιστωτριών που έχουν ενταχθεί στη διαδικασία. Η απαλλαγή βεβαιώνεται από το Δικαστήριο μετά από αίτηση του οφειλέτη που κοινοποιείται στους πιστωτές.

-Διευκρινίζεται ότι αναφορικά με την έννοια της «μόνιμης και γενικής αδυναμίας πληρωμής» γίνεται δεκτό από τη νομολογία και τη θεωρία ότι η προϋπόθεση αυτή συντρέχει όχι μόνο στις περιπτώσεις που έχει παύσει η εξυπηρέτηση κάθε χρέους από τον οφειλέτη, αλλά και στις περιπτώσεις που ο οφειλέτης εξακολουθεί μεν να πληρώνει κάποιες χρηματικές υποχρεώσεις του, προκύπτει όμως αδυναμία πληρωμής για ουσιώδες τμήμα των χρεών του. Επομένως η εξυπηρέτηση κάποιων οφειλών δεν αρκεί για να άρει τη γενικότητα της αδυναμίας πληρωμών. Η δε, αδυναμία πληρωμής προϋποθέτει έλλειψη ρευστότητας και όχι απαραίτητα έλλειψη περιουσιακών στοιχείων.

-Διευκρινίζεται ότι η εξαίρεση από την υπαγωγή στο νόμο των οφειλών που έχουν αναληφθεί ή βεβαιωθεί εντός του τελευταίου έτους πριν την κατάθεση της αίτησης δεν ισχύει για τις οφειλές προς δημόσιους φορείς. Συνεπώς, εντάσσονται στο νόμο και αυτές που οφειλές, που έχουν βεβαιωθεί εντός του τελευταίου έτους πριν την κατάθεση της αίτησης, αρκεί να είναι βεβαιωμένες κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης στο Ειρηνοδικείο.

Επίσης, διευκρινίζεται ότι εντάσσονται στο νόμο οι οφειλές σε δημόσιους φορείς, που κατά τον χρόνο κατάθεσης είναι ενταγμένες σε ισχύουσα ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής ή οφειλές που τελούν σε αναστολή διοικητική, δικαστική ή εκ του νόμου.

-Διευκρινίζεται ότι η αίτηση για υπαγωγή στην συλλογική διαδικασία διευθέτησης οφειλών πρέπει να περιλαμβάνει την πλήρη κατάσταση πιστωτών του αιτούντος και των απαιτήσεων που υφίστανται σε βάρος του. Αυτό σημαίνει ότι αναφέρονται όχι μόνο οι οφειλές που περιλαμβάνονται στο σχέδιο διευθέτησης που προτείνει ο αιτών και των οποίων ζητείται η ρύθμιση, αλλά ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ των οφειλών του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων τόσο τυχόν εξαιρούμενων από το πεδίο εφαρμογής του νόμου οφειλών

(πχ. οφειλές από διοικητικά πρόστιμα ή χρηματικές ποινές, οφειλές από αδίκημα που τελέστηκε με δόλο ή βαριά αμέλεια και οφειλές βεβαιωμένες εντός του τελευταίου έτους προ της κατάθεσης), όσο και δυνητικά υπαγόμενων οφειλών, τις οποίες ο αιτών τυχόν επέλεξε να μην εντάξει στην διαδικασία του ν.3869/2010.

Όταν η αίτηση πρέπει να επιδοθεί στο Δημόσιο, ως πιστωτή ή εγγυητή, η επίδοση γίνεται προς τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος εκπροσωπεί το Δημόσιο στις δίκες και ειδικότερα ιενεργείται στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία και διαβιβάζει την αίτηση στην υπηρεσία φορολογικής διοίκησης, που είναι αρμόδια για την επιδίωξη είσπραξης των οφειλών, στην Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών και στο αρμόδιο γραφείο Νομικού Συμβούλου ή Δικαστικό Γραφείο. Η επίδοση στη Δ.Ο.Υ. δεν συνιστά νομότυπη επίδοση. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης Δ.Ο.Υ. οφείλει να αποστείλει το συντομότερο προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εισήγηση επί του σχεδίου συμβιβασμού με τα στοιχεία στα οποία αυτή βασίζεται.

Όσον αφορά στην έλλειψη πτωχευτικής ικανότητας σε περίπτωση που ο αιτών είχε δηλώσει έναρξη εμπορικής δραστηριότητας, θα πρέπει να έχει προβεί σε δήλωση διακοπής εργασιών κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης. Σε κάθε περίπτωση ο αιτών δεν πρέπει να έχει περιέλθει σε παύση πληρωμών όσο διατηρούσε την εμπορική ιδιότητα. Το ίδιο ισχύει για τον ομόρρυθμο εταίρο ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, ο οποίος έχει πτωχευτική ικανότητα.

Διευκρινίζεται ότι πτωχευτική ικανότητα δεν έχουν οι επαγγελματίες, που δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, δηλαδή κατά βάση όσοι ασκούν ελεύθερα επαγγέλματα, που δεν υπάγονται στην έννοια του εμπόρου, όπως ενδεικτικά γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, υδραυλικοί, εκπαιδευτές όταν δεν ασκούν εμπορική – επιχειρηματική δραστηριότητα και όσα πρόσωπα ασκούν «μικροεμπορία», δηλαδή όσοι διενεργούν εμπορικές πράξεις από τις οποίες αποκομίζουν κέρδος και αυτό αποτελεί περισσότερο αμοιβή της προσωπικής εργασίας τους και όχι αποτέλεσμα κερδοσκοπικών συνδυασμών βάσει επενδυμένου κεφαλαίου και ανάληψης κινδύνου (πχ. μικροπωλητές, μικροτεχνίτες κλπ).

Όσον αφορά στην απόδειξη μόνιμης και γενικής αδυναμίας πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών, αυτή δεν επηρεάζεται από την εκπλήρωση από τον αιτούντα των υποχρεώσεων του προς το Δημόσιο (πχ. πρόσφατες καταβολές έναντι οφειλών του), η τυχόν ένταξη οφειλών του σε ρύθμιση κατά το χρονικό διάστημα πριν την κατάθεση της αίτησης και η συνέχιση τήρησης της ρύθμισης, εφόσον ο αιτών επιλέξει τη μη ένταξη των ρυθμιζόμενων οφει-

λών στην αίτηση υπαγωγής στη διαδικασία του ν.3869/2010.

Διευκρινίζεται επίσης, ότι σε περίπτωση που στη ρύθμιση ή στη διευκόλυνση τμηματικής καταβολής η οποία ίσχυε κατά το χρόνο ολοκλήρωσης κατάθεσης της αίτησης του ν.3869/2010 έχουν υπαχθεί όχι μόνο οφειλές που περιλαμβάνονται στην εν λόγω αίτηση, δηλαδή οφειλές για τις οποίες ζητείται ρύθμιση βάσει του ν.3869/2010, αλλά και οφειλές που δεν περιλαμβάνονται στην αίτηση αυτή, δηλαδή οφειλές τις οποίες ο αιτών εξαιρεί από το σχέδιο διευθέτησης των οφειλών, επέρχεται μερική απώλεια της ρύθμισης, δηλαδή απώλεια μόνο ως προς τις πρώτες από τις ανωτέρω οφειλές.

Διευκρινίζεται ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου ρύθμισης (δηλαδή των μηνιαίων καταβολών που διατάσσονται με την απόφαση), ο οφειλέτης έχει εκ του νόμου υποχρέωση να εργάζεται σε κατάλληλη εργασία ή να καταβάλει εύλογη προσπάθεια για την εξεύρεση ανάλογης εργασίας καθώς και να γνωστοποιεί στη γραμματεία του δικαστηρίου κάθε μεταβολή κατοικίας, εργασίας ή εργοδότη καθώς και κάθε αξιόλογη βελτίωση των εισοδημάτων του ή των περιουσιακών στοιχείων του.

Στην προστασία της κύριας κατοικίας εμπίπτει η πλήρης κυριότητα, το ιδανικό μερίδιο επ' αυτής (ποσοστό συγκυριότητας), η ψιλή κυριότητα, η επικαρπία και τα ιδανικά μερίδια επ' αυτών.

Διευκρινίζεται επίσης, ότι σύμφωνα με την νομολογία, «επανελημμένη δυστροπία πληρωμών» συντρέχει, όταν ο οφειλέτης, αν και οφείλει συνεχείς δόσεις, καθυστερεί την καταβολή δόσεων παρά την όχλησή του από τον πιστωτή «σε τρεις τουλάχιστον περιπτώσεις κατά τρόπο που δείχνει εμμονή στη μη τακτική εκπλήρωση της υποχρέωσής του για πληρωμή». Ο όρος «δυστροπία» ερμηνεύεται από τη νομολογία ως υπερημερία και για την συνδρομή της απαιτείται υπαιτιότητα δηλαδή ευθύνη του οφειλέτη.

Όσον αφορά στην έκπτωση του οφειλέτη λόγω παράβασης του καθήκοντος ειλικρινούς δήλωσης, οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να ζητηθεί είναι (1) η παράλειψη του οφειλέτη να συμπεριλάβει στην κατάσταση πιστωτών ορισμένο πιστωτή ή ορισμένους πιστωτές με δόλο ή βαριά αμέλεια και (2) η παράβαση της υποχρέωσης ειλικρινούς δήλωσης για τα περιουσιακά στοιχεία και εισοδήματά του καθ' όλη τη δικαστική διαδικασία, πάλι με δόλο ή βαριά αμέλεια.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που κατά το χρόνο απαλλαγής εκκρεμεί ακόμα η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη από τον εκκαθαριστή για την ικανοποίηση των πιστωτών, η εκκρεμότητα αυτή δεν αποτελεί κώλυμα κατά το νόμο για την επέλευση της απαλλαγής και την πιστοποίηση αυτής από το δικαστήριο.

Στοιχεία επικοινωνίας με το Σύλλογο

Facebook:

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΜΕΝΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

Email: snadpeir@gmail.com

Απόστολος Κόντος,
Πρόεδρος Σ.Ν.Α.Δ.Π.

Την ίδια στιγμή που συμπληρώνονται αυτές οι γραμμές, αναγγέλλονται στο ραδιόφωνο μια σειρά από νέα μέτρα που απαιτούν οι θεσμοί για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης και την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών. Ακόμη μία φορά, το σύνολο της κοινωνίας καλείται να σηκώσει στην πλάτη του χρέη που ουδέποτε δημιούργησε δίχως φυσικά να έχει συμμετάσχει στα υπερκέρδη που ιδιοποιήθηκαν όλες αυτές οι επιχειρήσεις την περίοδο της κερδοφορίας τους.

Σε αυτές τις συνθήκες και για διάστημα πλέον των τριών μηνών το δικηγορικό σώμα απέχει ενάντια σε ένα νομοσχέδιο που ισοπεδώνει κυριολεκτικά κάθε έννοια δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση. Ένα ασφαλιστικό νομοσχέδιο που μετά την αναιτιολόγητη περικοπή της δικηγορικής ύλης ήρθε να προστεθεί στην παράλογη φοροεπιδρομή που υφιστάμεθα την τελευταία πενταετία θέτοντας επί της ουσίας ταφόπλακα στην επαγγελματική μας δραστηριότητα.

Από την πρώτη κιόλας στιγμή ο Σύλλογος των Νέων Δικηγόρων επεσήμανε πως το νομοσχέδιο αυτό οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια όλους τους νέους συναδέλφους στον οικονομικό και κοινωνικό μαρασμό, μα και στην επισφαλή απασχόληση τους σε δικηγορικές εταιρείες με συνθήκες εργασιακού μεσαίωνα. Σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο καλέσαμε όλους/ες ανεξαιρέτως να συμμετάσχουν στις γενικές συνελεύσεις του Δικηγορικού Συλλόγου ενθαρρύνοντας την ουσιαστική στήριξη κάθε κινητοποίησής του. Με παρρησία ασκήσαμε κριτική σε εκείνους τους συναδέλφους που παραπονούνται για τις συνθήκες στο επάγγελμα τη στιγμή που οι

ίδιοι απουσιάζουν από τις γενικές συνελεύσεις. Πρέπει να γίνει πεποίθηση πως η επιλογή των στόχων πάλης του δικηγορικού σώματος, του είδους αλλά και της μορφής των μέσων για την επίτευξή τους αποτελεί ευθύνη πρωτίστως δική μας.

Σε μια προσπάθεια ανακούφισης των νέων συναδέλφων μας, καταθέσαμε αίτημα στο Συμβούλιο του Δικηγορικού μας Συλλόγου για την μείωση της ετήσιας συνδρομής των νέων κι ασκούμενων δικηγόρων. Στην ίδια κατεύθυνση, προχωρήσαμε από κοινού με τους αντίστοιχους Συλλόγους των Νέων συναδέλφων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης στην κατάθεση αιτήματος στα συναρμόδια Υπουργεία για την άμεση κατάργηση της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης των ασκούμενων δικηγόρων. Επίσης, προγραμματίζεται για πρώτη φορά η διενέργεια γενικής συνέλευσης, η σύσταση επιτροπών για την επεξεργασία των θέσεων μας, την ανάδειξη και τη σύσφιξη των μελών του Συλλόγου καθώς και την οργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων.

Είναι προφανές ότι για την ευόδωση των παραπάνω στόχων προϋπόθεση είναι η ενεργή συμμετοχή κάθε νέου κι ασκούμενου συναδέλφου σε κάθε προσπάθεια ξεχωριστά. Οι καιροί απαιτούν την ενεργή και ουσιαστική ενασχόληση με τα μικρά και μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στον επαγγελματικό μας βίο.

«..Είναι η ώρα να σηκώσουμε το μπόι μας, κανείς σκυφτός και άβουλος στην γωνία. Μόνο έτσι θα ανοίξει ο δρόμος για να φτιάξουμε τη ζωή μας στο μπόι των ονείρων μας..»

του Διονύση Πλέσσα
Δικηγόρου Πειραιά

Μια από τις ευρύτερα γνωστές περιοχές του Πειραιά στο πανελλήνιο είναι η εμπονομαζόμενη Τρούμπα η οποία απέκτησε την σχετική φήμη της για όλους τους “λάθος” λόγους. Πόσοι όμως ξέρουν την ιστορία αυτής της διάσημης περιοχής;

Ουσιαστικά η διαβόητη Τρούμπα αποτελεί το Δυτικό άκρο της συνοικίας της Τερψιθέας, της κεντρικότερης γεωγραφικά συνοικίας του Πειραιά και είναι το κομμάτι αυτό της Τερψιθέας που καταλήγει στον κεντρικό λιμένα του Πειραιά¹.

Η ονομασία της Τρούμπας δόθηκε εξαιτίας μιας μεγάλης αντλίας νερού που είχε τοποθετηθεί σε στέρνα (πηγάδι) ήδη από την δεκαετία του 1860 και χρησίμευε για την προμήθεια νερού² στα ατμόπλοια που ελλιμενίζονταν τότε στο κεντρικό λιμάνι. Η συγκεκριμένη αντλία νερού ήταν τοποθετημένη στην διασταύρωση της παραλιακής οδού (τώρα Ακτή Μιαούλη) και της Λεωφόρου Αιγέως (τώρα Λεωφ. 2ας Μεραρχίας). Ήταν ευρύτερα γνωστή ως τρόμπα νερού και ήταν το κύριο χαρακτηριστικό της περιοχής, έτσι με την σχετική παράφραση, η περιοχή έλαβε το τοπικό προσωνύμιο Τρούμπα.

Λόγω της εγγύτητας της περιοχής με τον κεντρικό λιμένα Πειραιά ήδη από τα τέλη του 19ου

αιώνα λειτουργούσαν διάφορα κακόφημα μπαρ, καμπαρέ, τεκέδες και κάποιοι οίκοι ανοχής (αφού οι περισσότεροι βρίσκονταν σε άλλες περιοχές, εκτός του τότε αστικού ιστού). Ωστόσο ακόμη η Τρούμπα δεν είχε λάβει την διαβόητη φήμη της ως άντρο ακολασίας και κέντρο του αγοραίου έρωτα. Η εικόνα που έχουμε σχηματίσει στην φαντασία μας σχε-

τικά με την Τρούμπα, και η οποία ενισχύθηκε και σχηματίστηκε οπτικά διά των ταινιών “Τα Κόκκινα Φανάρια”, “Καλώς Ήλθε το Δολάριο”, “Η Αγνή του Λιμανιού”, “Λόλα”, “Ποτέ την Κυριακή” κ.ο.κ., αναφέρεται στο διάστημα κυρίως από την απελευθέρωση της Ελλάδας (1944) έως τα μέσα της δεκαετίας του 1960, μια εποχή που η Τρούμπα έγινε συνώνυμη με την παραβατική δραστηριότητα, τις εκδιδόμενες γυναίκες και τις γενικότερες παράνομες απολαύσεις. Αυτή η έξαρση της παρανομίας πραγματοποιήθηκε γιατί οι οίκοι ανοχής που βρίσκονταν στην ευρύτερη περιοχή του Πειραιά αλλά μακριά από τον κεντρικό αστικό ιστό³ (για εννόητους λόγους) μεταφέρθηκαν σταδιακά από το 1937 (όταν και έκλεισε το κτίριο-οίκος ανοχής στα Βούρλα Δραπετσώνας και ο χώρος χρησιμοποιήθηκε ως φυλακές) στην Τρούμπα και πολλαπλασιάστηκαν με την απελευθέρωση και την γενικότερη οικονομική εξαθλίωση που ακολούθησε την απελευθέρωση και τον εμφύλιο αλλά και την γενικότερη πληθυσμιακή αύξηση της πόλεως του Πειραιά. Ο κύριος λόγος που οι οίκοι ανοχής μεταφέρθηκαν στην Τρούμπα είναι η ανάπλαση της προκουμαίας στον κεντρικό λιμάνι για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πλοίων καθώς και η συχνή σχετικά παρουσία την εποχή εκείνη πλοίων του βου Στόλου των Η.Π.Α. στον Πειραιά, ένας αριθμός πλοίων (τόσο εμπορικών-ακτοπλοϊκών, όσο και πολεμικών) που γνώριζε συνεχόμενη αύξηση από τις αρχές της δεκαετίας του 1950. Με την εγγύτητά της η Τρούμπα έκανε ευκολότερη την πρόσβαση των πληρωμάτων στα διάφορα “μαγαζιά” της περιοχής που λόγο της αύξησης των “πελατών” δημιούργησαν μια ολοένα και μεγαλύτερη ζήτηση για τα “προϊόντα” της Τρούμπας.

Έτσι για την σχεδόν εικοσαετία 1944-1967 η περιοχή συσχετίστηκε στο ευρύ κοινό με τον αγοραίο

1. Η Τερψιθέα ορίζεται γεωγραφικά ως εξής, βόρεια έως την Γούβα του Βάβουλα (οδό Ελ. Βενιζέλου), νότια με την συνοικία Βρυώνη (οδούς Σαχτούρη και Κανθάρου), δυτικά με το κεντρικό λιμάνι Πειραιά (Ακτή Μιαούλη) και ανατολικά με την συνοικία της Ζέας (όριο η οδός Αλκιβιάδου).

2. Η αντλία αυτή αφαιρέθηκε από τις αρχές κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου όταν και πραγματοποιήθηκαν έργα μετατροπής των προβλητών και καταστράφηκε.

3. Κυρίως στην περιοχή Βούρλα της Δραπετσώνας (τετράγωνο μεταξύ οδών Ψαρών-Εθνικής Αντιστάσεως-Δογάνης-Μιαούλη) όπου και το 1875 μετά από σχετικό αίτημα των αρχών του Δήμου Πειραιά προς την κυβέρνηση οικοδομήθηκε μεγάλο οίκημα για να στεγάζονται όλες οι ιερόδουλες οίκημα το οποίο λειτούργησε για 60 χρόνια, έως το 1937.

έρωτα, τα καμπαρέ-στριπτίζ, τα “καφέ σαντάν”⁴, τον τζόγο (τα αναφερόμενα ως μπαρμποταντζίδικα), τα σινεμά ακατάλληλων ταινιών (Ηλύσια, Φώς και Ολύμπικ) τους νονούς της νύχτας, τον υπόκοσμο και την ανομία.

Και όλα αυτά εντός του τετραγώνου της πόλης που περικλείοταν από τις οδούς Ακτή Μιαούλη – Φιλελλήνων – Κολοκοτρώνη – Σωτήρος Διός (με σχετικό κέντρο των δραστηριοτήτων τις οδούς Νοταρά και Φίλωνος). Αναφερόμαστε δηλαδή σε μια περιοχή που βρίσκεται δίπλα σχεδόν στο σημερινό Δημαρχείο και την πλατεία Κοραή, κοντά στο τότε Ρολόι και την αγορά του Πειραιά, εντός του πυκνού αστικού ιστού της πόλης και η οποία περιοχή, ειδικά μετά την δύση του ήλιου παραδιδόταν στην εκμετάλλευση του αγοραίου έρωτα καθώς και της εν γένει ανομίας με την σχετική ανοχή της αστυνομίας που ουσιαστικά έκανε⁵ τα “στραβά μάτια”.

Οι δε οίκοι ανοχής με τα “κόκκινα φανάρια” τους ήταν τόσο πολλοί και διάσπαρτοι εντός της περιοχής που οι κάτοικοι που δεν είχαν καμία ανάμειξη με την “νυχτερινή ζωή” της Τρούμπας είχαν φτάσει στο σημείο να τοποθετούν χειρόγραφες πινακίδες στην πόρτα τους με την φράση “Εδώ διαμένουν οικογένειες”. Μια χαρακτηριστική ιστορία για την καθημερινότητα και την έκταση του “προβλήματος” της Τρούμπας είναι αυτή της καθηγήτριας του Β' Γυμνασίου Πειραιά κας Αρχοντάκη η οποία όταν δεν δίδασκε περνούσε από την Τρούμπα για να βρει και να “μαζέψει” μαθητές της από τους οίκους ανοχής φτάνοντας στο σημείο να καβγαδίζει με τις ιερόδουλες, τις “μαντάμ” των οίκων ανοχής και τους προαγωγούς που λυμαίνονταν την περιοχή.

Βέβαια οι πιο γνωστές ιστορίες για την τότε Τρούμπα είχαν να κάνουν με τα καμπαρέ (“Τζών Μπούλ”, “Μπλάκ Κατ” κ.ο.κ.) που με τα στριπτίζ και την “κονσομασίον” προσπαθούσαν να ικανοποιήσουν στο έπακρο τους πελάτες τους και ιδιαίτερα τους ναύτες του βου στόλου που έφερναν “σκληρό” συνάλλαγμα στα μαγαζιά. Όμως πίσω από την θελκτική βιτρίνα με τις κοπέλες, το χορό, το τραγούδι και τα ποτά τα καμπαρέ αυτά ήταν ουσιαστικά κάτεργα για τις γυναίκες που εργάζονταν εκεί (με ωράρια που ξεκίναγαν από τις 10 το πρωί), υποχρεωμένες να ικανοποιούν σεξουαλικά μέχρι και 100 πελάτες την μέρα και οι οποίες αν δεν εκτε-

λούσαν τις οδηγίες των προαγωγών τους ήταν πολύ πιθανό να αποκτήσουν μια χαρακιά στο πρόσωπο “προς γνώση και συμμόρφωση” τόσο της ίδιας όσο και των υπόλοιπων γυναικών που εργάζονταν εκεί. Φυσικά όμως και οι ιδιοκτήτες των καμπαρέ δεν ήταν οι επιχειρηματίες των κέντρων διασκέδασης που έχουμε στο μυαλό μας και ουσιαστικά δεν διέφεραν από τους προαγωγούς των ιερόδουλων ενώ ήταν σχεδόν όλοι πρόσωπα⁶ του υποκόσμου.

Η στρατιωτική χούντα του 1967 και ο δήμαρχος Πειραιά Αρ. Σκυλίτσης προχώρησαν έως το 1968 στην απομάκρυνση όλων των οίκων ανοχής (“έκλεισαν τα σπίτια”) από την Τρούμπα με αποτέλεσμα και το σταδιακό κλείσιμο των καμπαρέ ενώ μόνο ελάχιστα μπαρ και μουσικές σκηνές είχαν παραμείνει στην περιοχή μέχρι το 2010 ενώ όλα τα “πρώην σπίτια” της περιοχής είχαν μέχρι την δεκαετία του 1980 μετατραπεί σε πολυκατοικίες που στέγαζαν (και στεγάζουν) γραφεία (ως επί το πλείστον ναυτιλιακά) αλλάζοντας πλήρως τον χαρακτήρα της περιοχής η οποία ουσιαστικά με την δύση του ηλίου νέκρωνε από κόσμο καθώς έκλειναν τα γραφεία. Ειδική αναφορά θα πρέπει να γίνει και στην ειρωνεία ότι στην καρδιά της Τρούμπας μεταφέρθηκαν και οι υπηρεσίες του Πρωτοδικείου και Εφετείου Πειραιά μετατρέποντας έτσι ένα κομμάτι της πάλαι ποτέ πρωτεύουσας της ανομίας σε ναό της Θέμιδος.

Πρόσφατα όμως η νυχτερινή ζωή της Τρούμπας ξεκίνησε να ζει μια αναβίωση (ίσως και λόγω της γενικότερης ανάπτυξης του τουρισμού της κρουαζιέρας) καθώς στους μέχρι πρόσφατα μη εμπορικό δρόμο της Φίλωνος άρχισαν να ξεπηδούν μπαρ-καφέ και εστιατόρια (με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα το μπαρ – μουσική σκηνή “Troubar”) ενώ και στην Λεωφόρο 2ας Μεραρχίας άνοιξαν πρόσφατα εστιατόρια-μπαρ-καφέ όπως το Lola's (με αναφορά στην κινηματογραφική ταινία Λόλα) το “Beluga” κλπ. μαγαζιά που άρχισαν να ξαναδίνουν μια νότα νυχτερινής ζωής στην Τρούμπα, μακριά όμως από το κακόφημο και άνομο παρελθόν της περιοχής, προσπαθώντας να δημιουργήσουν ξανά ένα νέο σημείο αναφοράς στην νυχτερινή διασκέδαση του Πειραιά χωρίς τα παρατάγουδα του παρελθόντος.

4. Αρκετοί ρεμπέτες είχαν δουλέψει στα καφέ σαντάν της Τρούμπας με πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτά του Μάρκου Βαμβακάρη και του Μιχάλη Γενίτσαρη.

5. Παρόλο που στο κομμάτι της αστυνόμευσης της “Τρούμπας” είχαν βρεθεί αστυνομικοί όπως ο Σπύρος Μιχελής (αρχηγός της Αστυνομίας Πόλεων επί της χούντας Ιωαννίδη) και ο Νίκων Αρκουδέας (αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας επί Ανδρέα Παπανδρέου).

6. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα του συνιδιοκτήτη του καμπαρέ “Τζών Μπούλ” Γιώργου Βειζαδέ που μαζί με την σύζυγό του Αντιγόνη προχώρησαν σε βασανιστήρια (μέχρι και κάψιμο με καυτό σίδερο) για διάστημα τριών ημερών στην 12χρονη υπηρέτρια τους Σπυριδούλα Ράπτη, ένα έγκλημα που είχε συγκλονίσει το πανελλήνιο το 1955.

Πρόταση βιβλίου από τον Απόστολο Κόντο

Συνάντησα την Ιωάννα Θεοδωράτου ένα πρωινό μετά από απανωτές αναβολές λόγω αποχής στο Ειρηνοδικείο Αθήνας. Νιώθοντας ιδιαίτερη συγκίνηση που μία νεαρή συνάδελ-

φος και δικηγόρος της δικής μου γενιάς κατάφερε να μπει στο χώρο του βιβλίου σας προτείνω ενόψει και του καλοκαιριού που πλησιάζει να διαβάσετε τον «Αύγουστο Οίνο», ένα φρέσκο καλοκαιρινό μυθιστόρημα, μια ρεαλιστική αλλά και ποιητική ματιά στη ζωή. Η Ιωάννα Θεοδωράτου γεννήθηκε στη Χίο, με καταγωγή από Χίο και Κεφαλονιά. Αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή Αθηνών το 2009 και έκτοτε εργάζεται ως δικηγόρος στον Πειραιά και την Αθήνα. Ο Αύγουστος Οίνος είναι το πρώτο της βιβλίο, που κυκλοφόρησε το φετινό Απρίλιο από τις εκδόσεις Ωκεανίδα.

Α: Το πρώτο πράγμα που θέλω να μου πεις είναι πώς συμβαδίζει η άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος με τη συγγραφή. Εννοώ, υπάρχει χρόνος για να γράφεις; Δεν είναι κάτι χρονοβόρο και δύσκολο;

Ι: Χρονοβόρο και απαιτητικό είναι, αλλά η δικηγορία και η συγγραφή δεν είναι επουδενί ασύμβατες. Για την ακρίβεια θεωρώ πως όποιο και να είναι το επάγγελμά σου μπορείς να γράφεις. Ο χρόνος, ναι, είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα, καθότι είναι πάντα πολύ περιορισμένος. Ωστόσο δεν υπάρχει τίποτα που να μην μπορούμε να κάνουμε αν πραγματικά το θέλουμε. Ακόμη και με κόστος να κοιμόμαστε λιγότερο ή εις βάρος της προσωπικής μας ζωής.

Α: Πόσο σου πήρε να το γράψεις και πώς ξεκίνησες;

Ι: Το έργο αυτό ξεκίνησε να γράφεται τυχαία. Ήταν ένα αυγουσιτιάτικο βράδυ. Καθόμουν σε μια παραλία στη Χίο και μιλούσα με μια καλή μου φίλη για τις ανθρώπινες σχέσεις. Είχαμε προβληματιστεί αρκετά και μ' αυτό τον προβληματισμό γύρισα σπίτι. Ένιωσα αίφνης την ανάγκη να γράψω. Θυμάμαι ότι έψαχνα να βρω ένα όνομα για την ηρωίδα, οπότε απευθύνηκα στη μητέρα μου και της ζήτησα να μου αραδιάσει γυναικεία ονόματα. Όταν μετά από πολλά ανέφερε το όνομα Μαρίνα η ηρωίδα μου αυτόματα απέκτησε σάρκα και οστά. Χωρίς καν να έχω φτιάξει την ιστορία στο μυαλό μου ξεκίνησα να γράφω. Θα το καταλάβει κανείς αν διαβάσει το πρώτο κεφάλαιο. Εκ των υστέρων λέω ότι ήμουν πολύ τυχερή, γιατί κα-

ΙΩΑΝΝΑ ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΥ

«Αύγουστος Οίνος»

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ 2016

Εκδόσεις Ωκεανίδα

νένα όνομα δε θα μπορούσε να ταιριάζει περισσότερο σε μια ηρωίδα που αγαπάει τόσο τη θάλασσα. Τα πρώτα κεφάλαια ξεχύθηκαν στο χαρτί χωρίς να το καταλάβω κι ύστερα σταμάτησα γιατί ξεκίνησα να δουλεύω σε μία δικηγορική εταιρεία και ως γνωστόν οι ρυθμοί εκεί είναι τέτοιοι που δεν υπήρχε καθόλου χρόνος πια. Έγραφα πού και πού στις διακοπές και μόνο όταν μετά από δύο περίπου χρόνια έφυγα από εκεί και δούλεψα μόνη μου κατάφερα να το αποτελειώσω.

Α: Γράφεις από παλιά ή είναι το πρώτο δείγμα γραφής σου;

Ι: Γράφω από το γυμνάσιο. Παλαιότερα έγραφα ποιήματα αλλά παρότι έχω βραβευτεί από την Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών δε θεωρώ ότι μου ταιριάζει η ποίηση. Αργότερα έγραφα διηγήματα, παιδικά κυρίως. Τα τελευταία χρόνια μου αρέσει πολύ να γράφω θεατρικά και πλέον καταπιάνομαι με μυθιστορήματα.

Α: Το βιβλίο σου αναφέρεται σε πραγματικά ή μυθιστορηματικά γεγονότα; Να το θέσω και διαφορετικά, υπάρχουν αυτοβιογραφικά στοιχεία;

Ι: Όχι, δεν έχω στηριχτεί στη ζωή μου, ούτε είμαι εγώ η ηρωίδα. Θεωρώ αναπόφευκτο βέβαια να μη βγει ένα κομμάτι του εαυτού σου σε αυτό που γράφεις, και μάλιστα κάθε φορά που γράφεις σε ο,τιδήποτε κι αν γράφεις. Ο Αύγουστος Οίνος είναι μια ιστορία φανταστική, στην οποία όμως αρκετοί ήρωες έχουν επιρροές από ανθρώπους που γνωρίζω ή και μεμονωμένα περιστατικά ενδέχεται να έχουν ψήγματα αληθείας, όπως φερ' ειπείν η ιστορία που διηγούμαι για το βροχόμετρο, η οποία είναι πέρα για πέρα αληθινή.

Α: Στο βιβλίο σου μιλάς για ένα νησί. Το μόνο ξεκάθαρο είναι πως πρόκειται για ένα νησί των Κυκλάδων, πλην όμως δεν ξεκαθαρίζεις ποιο είναι. Γιατί;

Ι: Γιατί δεν ήθελα να «σκιασθεί» ο χώρος που χρησιμοποιούσα από τίποτε γνωστό και συγκεκριμένο, από ένα μέρος που κάποιοι έχουν πάει και κάποιοι όχι. Μην το εκλάβεις ως προσωπική ιδιορρυθμία. Ήθελα να περπατήσω τον αναγνώστη σε ένα χώρο που έχει προσεγγίσει μεν κάποια στιγμή στη ζωή του –ένα κυκλαδονήσι- αλλά να το κάνω αυτό αφηρημένα. Όλοι έχουμε περπατήσει σε ένα κυκλαδίτικο σοκάκι. Όλοι έχουμε αγναντέψει μια χώρα γεμάτη σβεστωμένα σπιτάκια. Αλλά και Κυκλαδονήσι να μην είναι πάντως, όλοι έχουμε κολυπήσει στο Αιγαίο, έχουμε ξαπλώσει στην άμμο, έχουμε καθίσει σε μια ταβέρνα δίπλα

στο κύμα κι έχουμε βάλει μια ζακέτα ένα βράδυ του Αυγούστου που έκανε ψύχρα. Εντέλει αυτό που προβάλλω ασυνειδητά είναι η ελληνικότητα· το ελληνικό νησιώτικο τοπίο. Το νησί του βιβλίου αποτελεί ένα νησί που –παρότι δεν κατονομάζεται ρητά- όλοι λίγο πολύ θα νιώσουν ότι έχουν επισκεφθεί κι αυτό αρκεί. Το αφήνω στη φαντασία του αναγνώστη, που από κει και πέρα θα βρει σημεία αναφοράς και θα το κάνει δικό του.

A: Γράφεις ένα ολόκληρο βιβλίο μόνο για καλοκαίρια. Συνειδητή επιλογή ή τυχαίο;

I: Ο Αύγουστος Οίνος είναι πράγματι η εξιστόρηση της ζωής μιας γυναίκας μέσα από τα καλοκαίρια της. Ίσως γιατί αγαπώ το καλοκαίρι, ίσως γι' αυτό... Τυχαία βγήκε στην αρχή και συνεχίστηκε έτσι μέχρι που συνειδητά πια αντιλήφθηκα ότι όντως για τη συγκεκριμένη ηρωίδα, για το συγκεκριμένο μυθιστόρημα, καμιά άλλη εποχή δεν είχε θέση.

A: Η ηρωίδα περνά από την άρνηση και την απόρριψη, κοινώς τρώει τα χαστούκια της, αλλά η αυλαία πέφτει με ένα «diminuendo» (ας μου επιτραπεί ο μουσικό όρος), το έργο τελειώνει «μαλακά» και αισιόδοξα. Είσαι αισιόδοξος άνθρωπος;

I: Για πολλά χρόνια πίστευα ότι είμαι τρομερά απαισιόδοξη. Προϊόντος του χρόνου, όμως, μέσα από τα γραπτά μου ανακαλύπτω τον εαυτό μου για να συνειδητοποιήσω τελικά ότι μέσα μου υπάρχουν αρκετά αποθέματα αισιοδοξίας και ελπίδας.

A: Η ηρωίδα κάνει μια δύσκολη απόφαση, όταν γυρνάει στο νησί της μεγάλη πια (συγχωρήστε με για το spoiler!). Πόσο εύκολο είναι κάτι τέτοιο, ειδικά στις συνθήκες ζωής της σύγχρονης πραγματικότητας; Θεωρείς ότι είναι μία λύση, ειδικά για έναν νέο άνθρωπο;

I: Η ηρωίδα αυτό που έκανε ήταν να αφουγκραστεί καθαρά, μετά από χρόνια, τα θέλω της. Να πάρει μια απόφαση δύσκολη και να παρατήσει μια φαινομενικά στρωμένη ζωή για να βρει τον εαυτό της. Θεωρώ πως πρέπει να εμπιστευόμαστε το ένστικτό μας, αυτή τη φωνή που υπάρχει βαθιά κρυμμένη μέσα μας, και –γιατί όχι;- να σπάμε τις νόρμες. Η επιστροφή στην επαρχία έχει αποτελέσει αποδεδειγμένα λύση για πολλούς νέους ανθρώπους και ανάμεσα σε αυτούς πολλούς συναδέλφους μας. Δεν ξέρω αν όλοι είναι ευχαριστημένοι, σίγουρα πάντως έχουν ανώτερη ποιότητα ζωής.

A: Τι πιστεύεις ότι αναμένει να διαβάσει ο σύγχρονος αναγνώστης με βάση τους ρυθμούς της ζωής του; Τι ανάγκες έχει;

I: Ζούμε σε μια τρελή καθημερινότητα. Όλα κινούνται, οι στιγμές περνούν και χάνονται και φτάνεις να διερωτάσαι για πότε πέρασε η μέρα ή η βδομάδα ή ο χρόνος ακόμα χειρότερα. Ωστόσο δεν μπορεί να μπει όλο το αναγνωστικό κοινό σ' ένα καζάνι. Άλλοι θέλουν να διαβάσουν ένα βιβλίο και να χαλαρώσουν,

άλλοι να αποκτήσουν το στρες που συνεπάγεται η επίλυση ενός μυστηρίου, άλλοι απλώς να μπουν σ' έναν φανταστικό κόσμο. Συνταγή για να μείνουν ικανοποιημένοι όλοι ανεξαιρέτως οι αναγνώστες δεν υπάρχει, γι' αυτό και είναι λάθος να γράφεις ένα βιβλίο έχοντας κατά νου τι αποζητά ο κόσμος, τι θα πουλήσει, τι θα είναι εμπορικό και λαϊκιστί «πιασάκι».

A: Τι είναι για σένα η γραφή;

I: Εκτόνωση. Πλάθω ιστορίες για να αποσυμπιέζομαι. Γι' αυτό δεν κάθομαι ποτέ να γράψω όταν είμαι χαρούμενη και ήρεμη. Κινητήριος μοχλός θα είναι πάντα κάποιο αρνητικό συναίσθημα ή κάποιος προβληματισμός.

A: Θεωρείς, δηλαδή, ότι δεν μπορεί ν' αποτελέσει πηγή έμπνευσης η ευτυχία ή κάποιο άλλο συναίσθημα με θετικό πρόσημο;

I: Για μένα όχι. Η ευτυχία νιώθω ότι συνεπάγεται μια νωθρότητα, μια ραστώνη. Αντιθέτως η απογοήτευση, ο πόνος, η θλίψη είναι το εναρκτήριο λάκτισμα για να αναμετρηθείς με τον εαυτό σου, να παλέψεις με τους δαίμονές σου, ενδεχομένως να μεγαλουργήσεις κιόλας.

A: Μπορείς να φανταστείς τον εαυτό σου να σταματήσει να γράφει;

I: Όχι.

A: Είσαι κάθετη...

I: Σου είπα η γραφή είναι εκτόνωση. Αν δε γεμίσω αράδες μ' όσα βγαίνουν από μέσα μου στο τέλος θα με πνίξουν, έτσι αισθάνομαι. Η συγγραφή εξάλλου για εμένα δεν είναι επάγγελμα, δεν είναι βιοπορισμός. Δε γράφω κατά παραγγελία μία ιστορία για να ψυχαγωγήσει ανθρώπους ή να πουλήσω. Γράφω γιατί μ' αρέσει. Γιατί έτσι έχω βρει τον τρόπο να ηρεμώ την ψυχή μου.

A: Άρα τώρα συνεχίζεις; Έχεις κάτι άλλο στα σκαριά;

I: Ναι, μόνο που τώρα μπαίνω σε ένα άλλο είδος γραφής, στο ιστορικό μυθιστόρημα με ό,τι δυσκολίες αυτό συνεπάγεται.

A: Και εξακολουθείς να βρίσκεις χρόνο;

I: Είναι η μοναδική ευεργετική πτυχή της αποχής! (γέλια)

A: Εύχομαι ο Αύγουστος Οίνος να είναι καλοτάξιδος και ν' αποτελέσει την απαρχή μιας επιτυχημένης συγγραφικής πορείας.

I: Ευχαριστώ πολύ κι ελπίζω να κρατήσει μια ευχάριστη συντροφιά σε όσους το διαβάσουν.

Απόστολος Κόντος

Κριτσίκης Αλέξανδρος,
Δικηγόρος, Υπ ΔΝ

Νέοι

και

πολιτική

31

Σήμερα όλο και περισσότερο νέοι ακολουθούν δυστυχώς τον δρόμο της ξενιτιάς. Η Ελλάδα χάνει δυστυχώς τα παιδιά της τα τελευταία χρόνια! Όλοι πλέον αναρωτιόμαστε ως πότε θα παρατηρείται αυτό το θλιβερό φαινόμενο; Πολλοί υποστηρίζουν, ότι αυτό θα σταματήσει αν αντιμετωπισθεί η κρίση και οι νέοι έχουν πλέον κίνητρα να παραμείνουν στην πατρίδα τους. Δεν έχουν άδικο. Σύμφωνα με αυτούς μπορεί να επιτευχτεί αυτό μόνο μέσα της οικονομικής ανάκαμψης. Ισχυρίζονται, ότι όταν έρθει η πολυπόθητη «ανάπτυξη» στη χώρα μας-πλέον συνιστά κάτι σαν θρύλο- θα έρθουν επενδύσεις, θα ανοίξουν θέσεις εργασίας και εν γένει θα δοθούν κίνητρα στους νέους να επιδιώξουν να μείνουν στην πατρίδα τους.

Για να πραγματοποιηθούν, όμως, όλα τα ως άνω, ώστε να αντιμετωπισθεί η θλιβερή και νοσηρή κατάσταση, που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια μία λύση υπάρχει: Η πολιτική! Η πολιτική, ομολογουμένως, ευθύνεται κυρίως για την πρωτοφανή οικονομική, κοινωνική και ηθική κατά πολλούς κρίση, που βιώνουμε σήμερα. Η πολιτική είναι αυτή, που φέρει την ευθύνη να την επιλύσει! Πώς όμως θα την επιλύσει από τη στιγμή, που η πλειοψηφία των νέων αδιαφορεί για τα πολιτικά δρώμενα σήμερα; Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι νέοι ιδίως στις ηλικίες μεταξύ 20-30, απαξιώνουν την πολιτική. Όλο και περισσότερο νέοι όχι μόνο δεν ασχολούνται με αυτήν, αλλά ούτε καν προσέρχονται να συμμετάσχουν στην εκλογική διαδικασία. Έχουν ως άλλοθι για το ότι δεν ασχολούνται με αυτήν το γεγονός, ότι δεν έχουν δουλειά και είναι άνεργοι.

Χαρακτηριστικό μάλιστα, είναι ότι η πλειοψηφία των ελαχίστων νέων, που ασχολείται με τα πολιτικά δρώμενα το κάνει είτε ως χόμπι, είτε γιατί ευελπιστεί, ότι θα μπορέσει μέσω των πελατειακών σχέσεων, που κυριάρχησαν δυστυχώς στην Μεταπολίτευση με συνέπεια την έλλειψη αξιοκρατίας, να «τακτοποιηθεί» επαγγελματικά. Το πελατειακό σύστημα ως γνωστό δεν είναι τίποτε άλλο από μία συναλλαγή μεταξύ ψηφοφόρων ως εντολών και των πολιτικών ως εντολοδόχων με σκοπό να αποκτήσουν λ.χ θέσεις εργασίας στο κρατικό κορβανά άτομα ή ομάδες του εκλογικού συστήματος.

Από την άλλη μεριά δεν πρέπει να παραβλέπουμε, ότι η δημοκρατία απαιτεί, από τα αρχαία μάλιστα χρόνια, ενεργούς πολίτες, όχι απαθείς, αδρανείς και ουδέτερους. Θέλει πολίτες που συμμετέχουν στις πολιτικές διαδικασίες, που καθιερώνουν το Σύνταγμα και οι νόμοι. Οι νέοι, το πιο ζωτικό κομμάτι κάθε κοινωνίας πρέπει να πρωτοστατούν στην πολιτική. Μόνο μέσω της πολιτικής μπορεί να καταπολεμηθεί η νοσηρή πλευρά του διεφθαρμένου κατά πολλούς σημερινού πολιτικού συστήματος. Μόνο μέσω της υγιούς πολιτικής είναι γεγονός, πως μπορεί

ο καθένας μας να προσφέρει στο τόπο του και να συμβάλει και αυτός στην αντιμετώπιση των προβλημάτων. Όλοι μας πρέπει να πιστέψουμε και πάλι σε μια πολιτική, σε μία δηλαδή μορφή άσκηση εξουσίας, απαλλαγμένη από τα παθογόνα στοιχεία της Μεταπολίτευσης όπως τον λαϊκισμό και το πελατειακό σύστημα.

Άλλος τρόπος να επιτευχτεί αυτό δεν υπάρχει από την ένταξη των νέων στα κόμματα. Μέσα λοιπόν από την ένταξη τους στα κόμματα και την εν γένει πολιτικοποίηση τους, οι νέοι μπορούν να εκφραστούν, να συνεργαστούν με τους συμπολίτες τους και να συμβάλουν και αυτοί στην αποφασιστική αντιμετώπιση των προβλημάτων. Τα κόμματα κατά το Σύνταγμα (άρθρο 29 Σ) διαμεσολαβούν ανάμεσα στο κράτος και στην Κοινωνία. Συνιστούν κατά την άποψη πολλών Συναγματολόγων τους ανεξάρτητους μεσίτες ανάμεσα στο κράτος και στην κοινωνία.

Άλλωστε, οι πολιτικοί προέρχονται από την κοινωνία. Από εμάς εκλέγονται στα πλαίσια της αρχής της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Το πολιτικό σύστημα σήμερα περισσότερο από ποτέ είναι γενικά αποδεκτό πως χρήζει ανανέωσης. Μέσα, λοιπόν, από την πολιτικοποίηση οι νέοι μπορούν να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, να αποτελέσουν ενεργά μέλη της κοινωνίας, να συμμετέχουν και να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Μέσα από την πολιτικοποίηση και κατά επέκταση την ένταξη τους σε κομματικούς σχηματισμούς έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την ζωή και τις συνθήκες διαβίωσης τους. Γι αυτό πρέπει να δώσουμε μια ευκαιρία στους νέους!

Δεν πρέπει πάντα να λησμονούμε, ότι η κοινωνία θέλει πολίτες που νοιάζονται για το κοινωνικό γενικό συμφέρον, καθώς έτσι ικανοποιείται και το ατομικό. Ιδίως σήμερα όλο και περισσότερο σκεφτόμαστε το εγώ μας και βάζουμε στην άκρη το εμείς! Αν όμως δεν ευημερεί το εμείς είναι δυνατόν να ευημερεί το εγώ; Μήπως πρέπει επιτέλους να πάψουμε να σκεφτόμαστε εγωκεντρικά;

Μετά από όλα αυτά γεννώνται στο μυαλό μας κάποια ερωτήματα του τύπου: Σήμερα πόσοι νέοι τα τελευταία χρόνια έχουν πολιτικοποιηθεί; Πόσοι έχουν εμπλακεί σε πολιτικές διαδικασίες; Πόσο τα κόμματα επιτρέπουν την πρόσβαση νέων στο κομματικό τους μηχανισμό; Σε ποιο βαθμό οι κομματικοί συνδυασμοί έχουν ανανεωθεί τα τελευταία χρόνια με νέο έμφυχο δυναμικό; Μήπως θα έπρεπε να μπει ένα ηλικιακό όριο στην επιλογή των υποψήφιων βουλευτών και λοιπών αντιπροσώπων ή ένα όριο θητείας εφόσον είναι εκλεγμένοι;

Τέλος, η φράση του Αριστοτέλη στα «Πολιτικά» «άνθρωπος από τη φύση του είναι ζώο πολιτικό [=πολιτικό ον]» είναι περισσότερο επίκαιρη από ποτέ καθώς μας διδάσκει και μας καθοδηγεί...

Ημερίδα στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Εφετείου Αθηνών για την Ημέρα της Διαμεσολάβησης

Στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Εφετείου Αθηνών, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τίμησε την 20^η Μαρτίου, « Ημέρα της Διαμεσολάβησης» διοργανώνοντας ημερίδα με θέμα «Διαμεσολάβηση: Μία συ-

νεχής πρόκληση».

Ο εκπρόσωπος του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Παναγιώτης Γιαννακόπουλος απηύθυνε χαιρετισμό.

Επίσης, χαιρετισμό απήρθναν η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Ευτέρπη Κουτζαμάνη, ο Παναγιώτης Πικραμμένος τ. Πρόεδρος ΣτΕ, Πρόεδρος Ο.Π.Ε.Μ.ΕΔ, ο Γεώργιος Ορφανίδης Καθηγητής Πολιτικής Δικονομίας στην Νομική Σχολή Αθηνών και ο Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ. – Πρόεδρος της Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών, Αντ. Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, κ. Λάμπρος Κοτσίρης.

Με πρόταση του διευθύνοντος τη συζήτηση τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή στην μνήμη του εξαίρετου ανθρώπου και δικαστή τέως προϊσταμένου του Εφετείου Αθηνών, του Προέδρου Εφετών, Δημήτριου Μόκκα, που τόσο ξαφνικά και άδικα έφυγε από κοντά μας:

Ομιλητές της Ημερίδας ήταν οι κ.κ.:

- Χαράλαμπος Μαχαίρας, Αρεοπαγίτης, Δικαστικός Μεσολαβητής.

- Ιωάννα Μάμαλη, Πρόεδρος Πρωτοδικών, Δικαστική Διαμεσολαβήτρια

- Σπύρος Αντωνέλος, Δικηγόρος, Διαμεσολαβητής MCIArb, Εκπαιδευτής Διαμεσολαβητών, συγγραφέας.

- Δημήτρης Μάντζος, Δικηγόρος – Διαμεσολαβητής, Υποψ. Διδάκτωρ Νομικής

- Στέλιος Μανουσάκης, Δικηγόρος – Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους οι:

- Η εισαγγελέας Αρείου Πάγου Κα. Ευτέρπη Κουτζαμάνη

- Η Πρόεδρος της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών, Πρόεδρος Εφετών Κα Ειρήνη Γιανναδάκη

- Η Πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών κ' Εισαγγελέων Ελλάδος, Εφέτης Κα Μαργαρίτα Στενιώτη

- Ο Πρόεδρος Δ.Σ.Π. κ. Γιώργος Σταματογιάννης

- ο τέως Γ.Γ. Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας κ' Ανθρωπίνων Δικαιωμά. κ. Νικόλαος Κανελλόπουλος

- Αθανάσιος Κουτρομάνος- Επίτιμος Πρόεδρος του Αρείου Πάγου

- Σπυρίδων Ζιάκας – Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου

- Ιωάννης Τέντες – Επίτιμος Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

- Βασίλειος Λυκούδης- Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου

- Δημήτρης Λοβέρδος –Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου

-Φιλοκτήμων Αρναούτογλου – Επίτιμος Αντιπρόεδρος του ΣτΕ

- Βασίλης Κοντόλαμος- Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου – Επίτιμος Αντιπρόεδρος του ΣτΕ

-Ιωάννης Χαμηλοθώρης- Επίτιμος Αεροπαγίτης, Πρόεδρος της Εταιρείας Δικαστικών Μελετών

- Βαρβάρα Κριτσωτάκη – Επίτιμη Αεροπαγίτης

- Νικόλαος Δάυρος – Πρόεδρος Εφετών Προϊστάμενος του Εφετείου Αθηνών

- Χρυσούλα Φλώρου – Πρόεδρος Εφετών

- Κωνσταντίνος Παναρίτης – Πρόεδρος Εφετών

- Ζωή Κωστογιάννη – Πρόεδρος Εφετών

- Κυριάκος Οικονόμου – Πρόεδρος Εφετών

- Μιλτιάδης Χατζηγεωργίου – Πρόεδρος Εφετών

- Ζαμπέτα Στράτα – Πρόεδρος Εφετών

- Καλογεράκου Ευφροσύνη – Πρόεδρος Εφετών

- Ζωή Δημοπούλου – Εφέτης

- Χρήστος Κατσιάνης – Εφέτης

- Κώστας Γκανιάτσος – Εφέτης

- Σταυρούλα Κουσουλού – Εφέτης

- Μαρία Σιμιτζή – Εφέτης

- Παναγιώτης Φιλόπουλος – Εφέτης

- Νίκος Σαλάτας – Εφέτης

- Αθανάσιος Δαβέτας – Εφέτης

- Ελένη Νικολακοπούλου - Πρόεδρος Πρωτοδικών, Δικαστική Μεσολαβήτρια

- Νίκη Παπουτσιδάκη - Πρόεδρος Πρωτοδικών

- Ιωάννα Κατσουλίδου - Πρόεδρος Πρωτοδικών

- Μαρίνα Μπόζου - Πρωτοδίκης

- Πένυ Επιβατινού – Αντιπρόεδρος ΔΣ Κορίνθου, Διαμεσολαβήτρια

- Ζωή Γιαννοπούλου – αν. Πρόεδρος της Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών του ΥΔΑΔ, Εκπαιδευτρια Διαμεσολαβητών

- Γεώργιος Γεωργακάς – Μέλος της Επιτροπής Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών Του ΥΔΑΔ – Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής

- Ευάγγελος Αναγνώστου – Δικηγόρος –Διαμεσολαβητής, Μέλος Δ.Σ. του Δ.Σ.Π.

- Παναγιώτης Δέγλερης – Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόρος
- Αντώνης Καρατζάς εκ μέρους της Νομικής Βιβλιοθήκης Δικηγόρος – Διαμεσολαβητής.

Χαράλαμπος Μαχαίρα, Αρεοπαγίτη
ΟΜΙΛΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΛΥΣΗΣ
ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ»**

«Από τότε που άρχισα να ασχολούμαι με το φαινόμενο της διαμεσολάβησης και την εμφάνισή της στην κοινωνική ζωή, έχουν περάσει περισσότερο από δέκα χρόνια. Πως εξελίσσεται αυτή στις έννομες τάξεις της παγκόσμιας νομικής κοινότητας; Ποιο είναι το μέλλον της; Πως θα την εξελίξουμε; Είναι η διαμεσολάβηση η απάντηση σε κάποια προβλήματα μας και ποια; Αυτές είναι ερωτήσεις που κατά καιρούς με απασχόλησαν και με απασχολούν.

Το αντικείμενο της σημερινής εισήγησης αφορά το μέλλον της διαμεσολάβησης στην Χώρα μας και τι θα μπορούσε να γίνει γι' αυτό ώστε να αποτελέσει μια αξιόπιστη και γενικά αποδεκτή εναλλακτική πρόταση στην επίλυση διαφορών μεταξύ ιδιωτών και ειδικότερα ποια βήματα θα μπορούσαν να γίνουν ώστε να προωθηθούμε προς μία θετική κατεύθυνση. Να διευκρινίσω ότι με τον όρο «διαφορά», εννοώ τις ιδιωτικές διαφορές, τόσο τις εμπορικές όσο και τις ατομικές – προσωπικές, αφού ούτως ή άλλως, *mutatis mutandis*, ισχύουν οι ίδιες βασικές αρχές. Η οπτική γωνία με την οποία το σημερινό σημείωμα προσεγγίζει την έννοια της διαμεσολάβησης, είναι ότι κείται πέρα από τις παραδοσιακές μορφές της προσφυγής σε δημόσια δίκη ή διαιτησία, αντιμετωπίζοντας την κυρίως ως ένα αυτοτελή και παράλληλο αλλά όχι κατ' ανάγκη ανταγωνιστικό τρόπο επίλυσης διαφορών και δευτερευόντως ως μία επιβοηθητική λειτουργία στις άλλες δύο μορφές. Να διευκρινίσω ακόμα, ότι δεν αναφέρομαι ειδικά στην δικαστική μεσολάβηση ή στη διαμεσολάβηση αλλά στην γενικότερη έννοια της διαμεσολάβησης. Πολύ περιληπτικά και θεωρώντας ότι η έννοιά της είναι λίγο πολύ γνωστή, σε όλους σας, ορίζουμε ότι ως διαμεσολάβηση θεωρείται μία διαδικασία κατά την οποία τα ενδιαφερόμενα μέρη, που έχουν μια διαφορά μεταξύ τους και για την οποία έχουν την εξουσία διαθέσεώς της, επιχειρούν με την βοήθεια ενός κατάλληλου εκπαιδευμένου και ουδέτερου τρίτου προς αυτά προσώπου, το οποίο επιλέγουν ελεύθερα οι ίδιοι, να συμφωνήσουν σε μία αποδεκτή αμοιβαία λύση. Κορυφαίο ρόλο φυσικά, παίζει το πρόσωπο αυτό, δηλ. ο διαμεσολαβητής. Το αυτό βεβαίως ισχύει και για τους νομικούς παραστάτες των ενδιαφερομένων μερών τόσο κατά τον χρόνο προετοιμασίας όσο και κατά την ημέρα της διαμεσολάβησης. Επισημαίνεται λοιπόν, πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του δικηγόρου – συνηγόρου, να πείσει τους ενδιαφερόμενους να οδηγηθούν σε χρήση υπηρεσιών διαμεσολάβησης. Ξεφεύγει όμως της παρούσας εισήγησης η περαιτέρω ανάπτυξη του ρόλου τους, γι' αυτό θα περιορισθώ απλώς να τονίσω μόνο την ανάγκη να είναι επαρκώς εκπαιδευμένοι στο αντικείμενο και φυσικά την υπέρτατη ανάγκη ο διαμεσολαβητής να είναι ουδέτερος και αμερόληπτος.

Οι καταβολές των συναινετικών τρόπων επίλυσης διαφορών στην κοινωνία των ανθρώπων, χάνονται στο βάθος των αιώνων. Η νοοτροπία αποφυγής των συγκρούσεων και ειρηνικής επίλυσης των διαφορών ήταν και παραμένει βαθιά ριζωμένη σε πολλές κοινωνίες. Εκείνο όμως το οποίο μας ενδιαφέρει τώρα είναι οι προοπτικές της. Η Οδηγία

2008/52/ΕΚ (21-5-2008) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αναφέρεται σε διασυνοριακές διαφορές ανάμεσα σε ενδιαφερόμενους των κρατών – μελών έφερε θετικές εξελίξεις και έδωσε ώθηση σ' αυτό τον εναλλακτικό τρόπο επίλυσης των διαφορών. Έκτοτε στην Ελλάδα δημιουργήθηκε σαφές νομοθετικό πλαίσιο. Ο βασικός νόμος είναι ο Ν. 3898/2010, ο οποίος ρυθμίζει την διαμεσολάβηση στις αστικές και εμπορικές διαφορές, ενσωματώνοντας στην Ελληνική Νομοθεσία την Κοινοτική Οδηγία, όπως και η θέσπιση και άλλων διατάξεων. Ωστόσο, η διαμεσολάβηση παρά τα αναμφισβήτητα πλεονεκτήματα και οφέλη για τα μέρη που αποφασίζουν να προσφύγουν σ' αυτή, δεν θα καταστεί μετρήσιμη πραγματικότητα για τη χώρα μας από μόνη της. Χρειάζεται μεθοδική προετοιμασία και προσπάθεια για να γίνει κτήμα / βίωμα της ελληνικής κοινωνίας ως ένας πραγματικά αποτελεσματικός τρόπος επίλυσης διαφορών, τόσο στο ατομικό όσο και στο εμπορικό πεδίο. Πρέπει να πεισθούν οι ενδιαφερόμενοι ότι είναι προς το συμφέρον τους να προσφύγουν σ' αυτήν. Σε διαφορετική περίπτωση, όλα αυτά θα παραμείνουν γράμμα κενό. Το πως θα γίνει αυτό, είναι το ζητούμενο.

Θα επιχειρήσω λοιπόν, να προσεγγίσω περαιτέρω το θέμα και να συνοψίσω τι πρέπει κατά τη γνώμη μου να γίνει για το μέλλον της διαμεσολάβησης και την περαιτέρω προώθησή της στη Χώρα μας. Η επιτυχία του θεσμού δεν μπορεί να επέλθει ούτε κατά ένα «μαγικό» τρόπο, ούτε έτσι ξαφνικά και απροσδόκητα. Όπως στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, έτσι και στην Ελλάδα ο θεσμός πρέπει να στηριχθεί και να προωθηθεί συστηματικά και μελετημένα.

Η πρώτη επισημάνση που πρέπει να γίνει είναι, ότι ήδη το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο, έξη χρόνια μετά τον εισηγητή του νόμου 3898, χρειάζεται βελτιώσεις, με εκσυγχρονισμό και συμπληρώσεις. Η έστω και μικρή, ή, όποια άλλη διείσδυση σήμερα της διαμεσολάβησης στην έννομη τάξη, έχει ήδη καταδείξει ότι χρειάζονται τέτοιες παρεμβάσεις. Επομένως, προγραμματίζουμε, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε βελτίωση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου με την ενσωμάτωση σε αυτό της μέχρι τώρα εμπειρίας μας..

Στον εκπαιδευτικό τομέα. Ξεκινώ με αναφορά στην Εθνική Σχολή Δικαστών, στο πρόγραμμα της οποίας σκόπιμο είναι να καθιερωθούν και να πραγματοποιούνται σε κάθε εκπαιδευτική σειρά, τουλάχιστο εκπαιδευτικά σεμινάρια ώστε να εξοικειώνονται οι νέοι δικαστές με το θεσμό και τις βασικές έννοιές του.

Εισαγωγή, του γνωστικού αντικείμενου της διαμεσολάβησης στα διδακτικά προγράμματα των νομικών σχολών.

Ματαιοπονούμε αν πιστεύουμε ότι θα αναπτύξουμε κουλτούρα διαμεσολάβησης αν στα παραπάνω εκπαιδευτικά ιδρύματα δεν προχωρήσουμε σε τέτοιες βασικές και στοχευμένες δράσεις.

Τέλος αλλά όχι και τελευταίο, συστηματική επιμόρφωση γενικότερα των ήδη υπηρετούντων δικαστών, των δικηγόρων και των λοιπών πτυχιούχων νομικών σχολών, που ενδιαφέρονται και επιθυμούν να ενημερωθούν για τις βασικές αρχές του θεσμού.

Συστηματική ενημέρωση των στελεχών των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών, μέσω των Επιμελητηρίων τους.

Πιλοτικά προγράμματα πρέπει να διαμορφωθούν και να υλοποιηθούν. Και να αποβούν επιτυχημένα. Στα πλαίσια αυτών, για παράδειγμα, τα δικαστήρια θα μπορούσαν να παραπέμπουν κάποιες κατάλληλες κατά την κρίση τους διαφορές, ενδεχομένως απλές στην αρχή, σε δικαστή - μεσολαβητή ή σε δικηγόρους - διαμεσολαβητές, οι οποίοι θα παρευρίσκονται πλησίον των αιθουσών συνεδριάσεων, για την άμεση επίλυση των διαφορών. Αρχικά οι υπηρεσίες διαμεσολαβήσεως

αυτές, θα μπορούσαν από την πλευρά των δικηγόρων – διαμεσολαβητών, να παρέχονται δωρεάν στους διαδίκους. Εξαιρετικά σημαντική, θεωρείται σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Ελβετία, η υλοποίηση προγραμμάτων, με αντικείμενο την αποκαλούμενη «σχολική διαμεσολάβηση». Με αυτή επιχειρείται να αντιμετωπισθούν κρούσματα σχολικής βίας. Το σημαντικότερο όμως όφελος από την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων σχολικής διαμεσολάβησης, είναι η εμπέδωση στη νεολαία μιας κουλτούρας και αντίληψης για φιλική διευθέτηση των μεταξύ τους διαφορών, η οποία θα συνεχισθεί εφόσον καλλιεργηθεί κατάλληλα περαιτέρω και στον μετέπειτα κοινωνικό και επαγγελματικό τους βίο.

Εδώ, θα ήθελα να μοιρασθώ μαζί σας μία σκέψη και πρότασή μου. Για την καλύτερη προώθηση του θεσμού στην Ελλάδα, θεωρώ ότι θα ήταν σκόπιμη η ίδρυση ενός γενικού συντονιστικού οργάνου πανελληνίας εμβέλειας, με συμμετοχή Δικαστών, Δικαστικών Ενώσεων, Δικηγορικών Συλλόγων, Επιμελητηρίων, της Πολιτείας, αλλά και ιδίως κοινωνικών φορέων και άλλων ιδιωτικών πρωτοβουλιών που έχουν ως σκοπό την προώθηση του θεσμού. Σκοποί του εν λόγω οργανισμού ενδεχομένως να αποτελούσαν ο συντονισμός όλων των παραγόντων της διαμεσολάβησης και η διευκόλυνσή τους στην εφαρμογή της, η σχεδίαση και επίβλεψη εφαρμογής ποικίλων πιλοτικών προγραμμάτων και η δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συντονισμού του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε θέματα που αφορούν την προώθηση της διαμεσολάβησης. Το πώς θα γίνει αυτό προκειμένου να είναι αποτελεσματικό, είναι αντικείμενο προσεκτικού σχεδιασμού, λήψης των αντίστοιχων αποφάσεων και υλοποίησης του σχεδίου.

Ένα άλλο ζήτημα που με έχει απασχολήσει πολύ και πρέπει να σας πω ότι ακόμα δεν είμαι απόλυτα βέβαιος για την άποψη που πρέπει να υιοθετήσω σε αυτό, είναι κατά πόσο η διαμεσολάβηση θα πρέπει να είναι προαιρετική ή υποχρεωτική. Διευκρινίζω βέβαια, ότι αναφέρομαι φυσικά όχι στην υποχρεωτική επίλυση της διαφοράς με διαμεσολάβηση, αλλά απλώς και μόνο στην παραπομπή της σε διαμεσολάβηση, από την οποία το κάθε ενδιαφερόμενο μέρος, ως γνωστό μπορεί να αποχωρήσει ελεύθερα και οποτεδήποτε. Διερωτώμαι λοιπόν, εάν πρέπει η παραπομπή σε διαμεσολάβηση να είναι υποχρεωτική. Αν η απάντηση είναι καταφατική, τότε γεννάται το ερώτημα για ποιες διαφορές; Για όλες ανεξαιρέτως; Τι θα ωφελούσε μια τέτοια υποχρεωτικότητα αφού το οποιοδήποτε μέρος μπορεί να αποχωρήσει κατά το δοκούν; Η απάντηση εδώ δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη. Θα μπορούσε να καθιερωθεί ένα είδος υποχρεωτικής παραπομπής σε δικαστική μεσολάβηση από το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της διαφοράς και κρίνει ότι το αντικείμενό της είναι επιδεκτικό μιας τέτοιας επίλυσης και προς το συμφέρον των διαδίκων. Ενδεχομένως, τα μέρη θα πρέπει να διατηρούν σε μία τέτοια περίπτωση το δικαίωμα αντί να πάνε στην υποδειχθείσα από το δικαστήριο δικαστική μεσολάβηση, αν συμφωνούν να προσφύγουν σε ιδιωτική διαμεσολάβηση. Δικηγόροι – διαμεσολαβητές, θα ήταν δυνατόν να μπορούσαν να παρευρίσκονται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους στα δικαστήρια, ως διαμεσολαβητές υπηρεσίας, ως μου επιτραπεί η έκφραση και να επιλαμβάνονται άμεσα τέτοιων διαφορών, που θα τις παρέπεμπαν τα δικαστήρια σε αυτούς, μαζί επίσης με κάποιες κατευθυντήριες γραμμές για την συμβιβαστική επίλυση της υπόθεσης εντός της ημέρας της δικασίμου και πάντα βέβαια με την ελεύθερη βούληση συμμετοχής των διαδίκων μερών σε μια τέτοια διαδικασία και έτσι να επιτυγχάνεται λύση αποτελεσματικά και άμεσα. Δεν επιχειρώ τώρα να διαμορφώσω ρύθμιση γι' αυτή τη δυνατότητα, εκείνο που επιχειρώ είναι να δώσω τροφή για σκέψη σε ενδεχόμενη νομοθετική παρέμ-

βαση προς αυτή την κατεύθυνση. Άλλωστε όπως προανέφερα το όλο θέμα χρήζει και μελέτης και περίσκεψης. Λύσεις όμως copy - paste από αλλοδαπές νομοθεσίες και ένταξή τους αυτούσιες στην ελληνική έννομη τάξη εκτιμώ ότι δεν θα ήταν ούτε δόκιμες ούτε αποτελεσματικές. Προσαρμογή τους στην ελληνική πραγματικότητα είναι εκείνο που ενδιαφέρει.

Έρχομαι τώρα στα «εργαλεία» δηλ. στα κίνητρα που θα μπορούσε να δημιουργήσει η Πολιτεία για να προωθήσει το θεσμό, τα οποία και θεωρώ κομβικής σημασίας. Μεγάλη συζήτηση μπορεί να γίνει γι' αυτά. Πολλά μπορούν να σχεδιασθούν και να νομοθετηθούν προς την κατεύθυνση αυτή. Επιβάρυνση με επιπλέον δικαστικά έξοδα στις δίκες που θα επακολουθήσουν, του μέρους που προδήλως και αποδεδειγμένα υπονόμεισε την επίλυση της διαφοράς με διαμεσολάβηση. Και αυτών όμως η ανάπτυξη και ανάλυση ξεφεύγει της σημερινής εισήγησης. Αν είστε ακόμη μαζί μου και δεν έχετε ήδη «ταξιδέψει» αλλού περιμένοντας πότε θα τελειώσω, θα αντιληφθήκατε ότι η βασική μου θέση στο αμέσως προηγούμενο ερώτημα είναι κατά της υποχρεωτικότητας της διαμεσολάβησης, ή τουλάχιστον όχι σε απεριόριστη έκταση. Προτιμώ την πειθώ, προτιμώ οι ενδιαφερόμενοι να αντιλαμβάνονται ότι η προσφυγή αυτή τους εξυπηρετεί. Έχω όμως την αίσθηση ότι η διαμεσολάβηση θα προχωρήσει στη χώρα μας, όσες δυσκολίες και αν υπάρξουν. Αργότερα ή γρηγορότερα, ευκολότερα ή δυσκολότερα. Και αυτό γιατί η φιλική και συνάμα γρήγορη επίλυση των διαφορών είναι πλέον ανάγκη στις σύγχρονες κοινωνίες και οι έννομες τάξεις τους θα την ενσωματώσουν. Να σας αναφέρω ένα παράδειγμα, φαινομενικά όχι και τόσο σχετικό με την διαμεσολάβηση, εσείς θα κρίνετε. Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, επέστρεψε στην Αγγλία από την Ινδία όπου εργαζόταν, τότε αποικία του Βρετανικού Στέμματος, ένας Άγγλος αριστοκράτης. Μοιράστηκε δε με φίλους και γνωστούς τις απόψεις τους εάν, οι τότε νέες εφευρέσεις του τηλεγράφου και του τηλεφώνου, οι οποίες ήταν τεχνολογικά πολύ ενδιαφέρουσες, ουδέποτε θα επικρατήσουν στην αποικία (Ινδία) και αυτό γιατί εκεί υπήρχε πληθώρα αγγελιοφόρων, κυρίως παιδιών, που έκαναν την δουλειά, δηλ. μετέφεραν μηνύματα. Τότε όλοι δικαίωναν με βεβαιότητα τον Άγγλο αριστοκράτη, οι εξελίξεις όμως όχι. Τα συμπεράσματα δικά σας. Οι εξελίξεις θα δικαιώσουν και εδώ την καθιέρωση της διαμεσολάβησης.

Ένα είναι αναγκαίο κατά τη γνώμη μου, ένα σχέδιο δράσης πρέπει να καταρτισθεί και να εφαρμοσθεί άμεσα, αλλιώς η διαμεσολάβηση κινδυνεύει, έξη χρόνια μετά και μία αρχή αρκετά υποσχόμενη, να περιπέσει σε τέλμα και να χαθεί ακόμα μία ευκαιρία όπως μας έχει δείξει η εμπειρία μας από ανάλογες αποτυχημένες προσπάθειες που είχαν συμπεριληφθεί κατά καιρούς στον ΚΠολΔ.

Σε εμένα τουλάχιστο και υποθέτω και σε άλλους, είναι πλήρως εμπεδωμένη η πεποίθηση ότι, αν θέλουμε η διαμεσολάβηση, να επιτύχει, δεν μπορεί να εγκαταλειφθεί στην τύχη της. Χρειάζεται στήριξη, εκπαίδευση και συντονισμός των συντελεστών της, αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας για να την επιλέξει ενσυνείδητα ως μέθοδο επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών της. Ο Πλάτων στο έργο του Νόμοι, προέτρεπε τους Αθηναίους να καταφεύγουν πρώτα σε τρίτο πρόσωπο για την επίλυση των διαφορών τους και μόνον αν η προσπάθεια αυτή αποτύγχανε να απευθύνονται σε δικαστήριο. Αν λοιπόν ο μεγάλος Έλληνας φιλόσοφος, πρόκρινε τέτοια συμπεριφορά, αξίωne θα έλεγα καλύτερα κάτι τέτοιο από τους συμπολίτες του, εμείς γιατί να μην τον ακούσουμε όταν μάλιστα την αντίληψη αυτή την έχουν ενστερνισθεί σχεδόν όλες οι ευρωπαϊκές και μη σύγχρονες έννομες τάξεις; Η διαμεσολάβηση μπορεί να βοηθήσει και την ελληνική κοινωνία, αρκεί να μην περιμένουμε εμείς παθητικά την εξέλιξη των πραγμάτων.

Και επιτρέψτε μου να κλείσω τις λίγες αυτές σκέψεις, παφράζοντας τα λόγια του αείμνηστου 35ου Αμερικανού Προέδρου John Fitzgerald Kennedy: «ας σταματήσουμε να διερωνάμεθα τι μπορεί να κάνει η διαμεσολάβηση για εμάς και ας δούμε τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για τη διαμεσολάβηση».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας...!!!»

Δικαστική Μεσολάβηση - άρθρο 214B ΚΠολΔ Ιωάννα Μάμαλη, Πρόεδρος Πρωτοδικών, Δικαστική Διαμεσολαβήτρια Ομιλία στην εκδήλωση

«Με το άρθρο 7 του Ν. 4055/2012 προστέθηκε στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας το άρθρο 214B, με το οποίο εισάγεται ένας νέος θεσμός εναλλακτικής επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών, η δικαστική μεσολάβηση. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου αυτού, η πρωτοβουλία προσφυγής στην εισαγόμενη ρύθμιση ανήκει στα ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία μπορούν να την επιχειρήσουν είτε πριν από την άσκηση της αγωγής, είτε και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, ενώ η διαδικασία μπορεί να εφαρμοσθεί και ενώπιον του Εφετείου. Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση, μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη δικαστική μεσολάβηση για την επίλυση της διαφοράς τους, αναβάλλοντας την εκδίκαση της υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο. Η προσφυγή, και όταν υποβάλλεται πριν από την άσκηση της αγωγής, δεν απαιτείται να γίνεται από κοινού, αλλά αρκεί και από μόνο το δικαιούχο, ενώ μπορεί να προκληθεί στο στάδιο αυτό και από μόνο τον υπόχρεο (βλ. Π. Μάζη, Η νέα αναθεώρηση του ΚΠολΔ με τον ν. 4055/2012 και το πρόβλημα της καθυστέρησης των δικών, ΕλλΔνη 2013. σελ. 38-39). Ο δικαστής που έχει ορισθεί στο Εφετείο ή στο Πρωτοδικείο ως μεσολαβητής, έχει χωριστές και κοινές συναντήσεις και συζητήσεις με τα μέρη και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους και μπορεί να απευθύνει στα μέρη μη δεσμευτικές προτάσεις επίλυσης της διαφοράς. Ο μεσολαβητής πρέπει να επιδιώκει και να επιτυγχάνει την καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης και κατανόησης, την απορρόφηση αρνητικών συναισθημάτων ή προκατάληψης των μερών, την υποβολή εύστοχων ερωτήσεων, την ανάλυση των συγκρουόμενων συμφερόντων και τον εντοπισμό των πιθανών σημείων ταύτισης. Κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 8 του Ν. 3898/2010, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα μέρη, κατά τη διάρκεια της μεσολάβησης, παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Εάν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία συντάσσεται πρακτικό μεσολάβησης, το οποίο, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης, αποτελεί εκτελεστό τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ' ΚΠολΔ, όσο και τίτλο για εγγραφή ή εξαίρεση υποθήκης, σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 10 του Ν. 4055/2012. Τόσο η δικαστική, όσο και η διαμεσολάβηση από τρίτο διαπιστευμένο πρόσωπο, εφόσον εκδηλώνεται στα πλαίσια της δίκης, είναι μία μορφή δικαστικού συμβιβασμού, και ως τέτοια αναπτύσσει δύο κύριες δικονομικές συνέπειες, την κατάρριξη της δίκης και την εκτελεστότητα.

Εξάλλου, ο νέος αυτός τρόπος επίλυσης των διαφορών δεν αναπτύσσεται “ανταγωνιστικά”, αλλά παράλληλα προς τις λοιπές εναλλακτικές μορφές επίλυσης των διαφορών. Η ανάθεση καθηκόντων μεσολαβητή σε δικαστή, καλύπτει τις εγγυήσεις αμεροληψίας, ουδετερότητας και ανεξαρτησίας που πρέπει να εξασφαλίζει, μεταξύ άλλων, ένα σύστημα μεσολά-

βησης, και έτσι εμπεδώνεται καλύτερα η εμπιστοσύνη των πολιτών στους εξώδικους τρόπους επίλυσης διαφορών και καθίσταται ευχερέστερη η προσφυγή σε αυτούς, με τελικό αποτέλεσμα την ευρύτερη κατά το δυνατό επιτυχία των τρόπων αυτών και την αντίστοιχη ελάφρυνση των δικαστηρίων, ώστε να ασχολούνται με τις υποθέσεις εκείνες που πράγματι χρειάζονται δικαστική διερεύνηση και απόφαση (βλ. Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο Νόμου για την δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας (άρθρο 7), σελ. 9-10). Προφανώς ο Νομοθέτης διαισθάνθηκε ότι ο θεσμός της εξωδικαστικής μεσολάβησης με διαμεσολαβητές τρίτα πρόσωπα με την ιδιότητα του δικηγόρου, και όχι του δικαστή, θα προσκρούσει στη δυσπιστία του Έλληνα διαδίκου, με κίνδυνο να καταντήσει γράμμα κενό, όπως η απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς κατ' άρθρο 214Α ΚΠολΔ, και για το λόγο αυτό εισήγαγε το θεσμό της δικαστικής μεσολάβησης, όπου ο διαμεσολαβητής είναι δικαστής, λαμβάνοντας υπόψη την εμπιστοσύνη της ελληνικής κοινωνίας στην απονομή της δικαιοσύνης από τα δικαστήρια (βλ. Κ. Μακρίδου, Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών στις Ευρωπαϊκές Έννομες Τάξεις – Ιστορία και προοπτικές, Αρμ. 2014, σελ. 917).

Τα πλεονεκτήματα της δικαστικής μεσολάβησης είναι σημαντικά, αφού είναι μία διαδικασία άμεση και ταχύτατη, αντί της χρονοβόρας δικαστικής διαδικασίας, η οποία εάν καταλήξει σε συμφωνία των μερών, οδηγεί σε άμεση και τελική επίλυση της διαφοράς, αφού το πρακτικό που συντάσσεται αποτελεί τίτλο εκτελεστό και δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα. Είναι μία διαδικασία οικονομικότερη από την δικαστική διαδικασία, δεδομένου ότι για την τελευταία δεν μπορεί εξαρχής να προβλεφθεί το σύνολο της δαπάνης, αφού είναι άγνωστο εάν ο αντίδικος θα εξαντλήσει ή όχι όλα τα ένδικα μέσα. Είναι μία διαδικασία ευέλικτη χωρίς προσήλωση στο γράμμα του νόμου και χωρίς δικονομικούς formalismos, αφού διαμορφώνεται από τον μεσολαβητή δικαστή σε συνεργασία με τα μέρη, τα οποία επιλέγουν τον τρόπο επίλυσης της διαφοράς τους ή τον τερματισμό της διαδικασίας, όποτε το επιθυμούν. Είναι μία διαδικασία χωρίς νικητές και ηττημένους, αφού τα μέρη (ιδιώτες ή επιχειρήσεις) έχουν τη δυνατότητα να εξεύρουν τα ίδια τη λύση στη διαφορά τους, με την καθοδήγηση του μεσολαβητή δικαστή, ενώ ο στόχος είναι η εξεύρεση λύσης αποδεκτής και από τα δύο μέρη, λύσης που διαμορφώνεται “στα μέτρα των μερών” και δεν επιδιώκεται ένας συμβιβασμός που βασίζεται στο συγκεκριμένο των νομικών θέσεων των μερών, αλλά στοχεύει σε λύση που θα ικανοποιεί το αληθές συμφέρον των μερών, αναδεικνύοντας και συνεκτιμώντας, με τη βοήθεια του μεσολαβητή δικαστή, ακόμη και μη νομικά στοιχεία που εξυπηρετούν τα συμφέροντά τους. Είναι μία διαδικασία αποφυγής της αντιδικίας, αφού αποφεύγεται η δικαστική διαμάχη και η δημιουργία οξύτητας στις σχέσεις των αντιδίκων μερών, η οποία συχνά διατηρείται και στο μέλλον, ακόμη και μετά την δια της δικαστικής απόφασης επίλυση της διαφοράς, ενώ συχνά η κυρίως δίκη γεννά και άλλες παράπλευρες διαφορές και δίκες, και επιπλέον λειτουργεί συμφιλιωτικά, αφού εάν καταλήξει σε συμφωνία, επιτυγχάνεται σύμμετρη και φιλική ικανοποίηση των συμφερόντων των μερών, τα οποία μπορούν να συνεχίσουν την επιχειρηματική ή άλλη συνεργασία τους, προς όφελος των ιδίων και του ευρύτερου επαγγελματικού ή κοινωνικού τους χώρου. Είναι μία διαδικασία στην οποία διασφαλίζεται το απόρρητο, και έτσι τα μέρη μπορούν να αποφύγουν τη δημοσιότητα, η οποία υποχρεωτικά επιβάλλεται, κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, για τις συνεδριάσεις κατά την ενώπιον του δικαστηρίου διαδικασία, και την οποία συχνά τα μέρη επιθυμούν να αποφύγουν, είτε προς προστασία της φήμης και

της αξιοπιστίας της επιχείρησής τους, είτε σε άλλης φύσης διαφορές (π.χ. Οικογενειακές). Είναι μία διαδικασία εμπιστευτική, αφού ό,τι λέγεται από το ένα μέρος στον μεσολαβητή δεν κοινοποιείται στο άλλο μέρος, ούτε χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό στοιχείο στο δικαστήριο. Είναι μία διαδικασία μη δεσμευτική, αφού τα μέρη προσφεύγουν και συμμετέχουν με δική τους πρωτοβουλία και είναι ελεύθερα να αποχωρήσουν όποτε το επιθυμούν και να επιλύσουν τις διαφορές τους στα δικαστήρια, αφού τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους δεν θίγονται και η διαδικασία της μεσολάβησης θεωρείται σαν να μην έγινε. Τέλος, είναι μία διαδικασία στην οποία τα μέρη διασφαλίζονται απόλυτα από το αποτέλεσμα της συμφωνίας, αφού το πρακτικό μεσολάβησης αποτελεί τίτλο εκτελεστό, κατά τα προαναφερθέντα (βλ. Η. Ηλιακόπουλου, Ο νέος θεσμός της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ΕφΑΔ 2012, σελ. 32-33 και Β. Θάνου-Χριστοφίλου, Δικαστική μεσολάβηση (άρθρ. 214B ΚΠολΔ) ΕλλΔνη 2013. 937-938).

Στο Πρωτοδικείο Αθηνών, όπου η δικαστική μεσολάβηση εφαρμόζεται από τον Μάιο του έτους 2012, εισήχθησαν 31 υποθέσεις το έτος 2012 και συντάχθηκε πρακτικό μεσολάβησης σε 14 υποθέσεις, εισήχθησαν 94 υποθέσεις το έτος 2013 και συντάχθηκε πρακτικό μεσολάβησης σε 42 υποθέσεις, ενώ το έτος 2014 εισήχθησαν 82 υποθέσεις, εκ των οποίων 35 υποθέσεις περατώθηκαν με τη σύνταξη πρακτικού μεσολάβησης. Το έτος 2015 εισήχθησαν 63 υποθέσεις, εκ των οποίων ορισμένες βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και 35 υποθέσεις περατώθηκαν με τη σύνταξη πρακτικού μεσολάβησης. Το πρώτο δίμηνο του τρέχοντος έτους (2016) εισήχθησαν μόλις 4 υποθέσεις λόγω της συνεχιζόμενης αποχής των δικηγόρων από τα καθήκοντά τους. Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει αφενός η μείωση του αριθμού των εισαγόμενων υποθέσεων, η οποία, όμως, θα μπορούσε να αποδοθεί σε διάφορους παράγοντες, και ιδίως στη γενικότερη μείωση των υποθέσεων που άγονται ενώπιον των δικαστηρίων λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και της συνακόλουθης αδυναμίας των πολιτών να καταβάλουν τα έξοδα προσφυγής στη δικαιοσύνη, και αφετέρου η επιτυχής έκβαση των εισαγόμενων υποθέσεων σε ποσοστό 50% περίπου, οι οποίες περατώνονται με τη σύνταξη πρακτικού μεσολάβησης.

Εξάλλου, για να λειτουργήσει επιτυχώς ο θεσμός αυτός απαιτείται άρτια υποδομή, δικαστές εκπαιδευμένοι προς τούτο, δικαστικοί υπάλληλοι με την κατάλληλη εξειδίκευση, αλλά και προθυμία των συνηγόρων να συμπράξουν σε τούτη την εναλλακτική διαδικασία. Επιπλέον τα ανωτέρω σημαντικά πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης πρέπει να γίνουν γνωστά στους πολίτες, με συνεχή ενημέρωση, ώστε να κατανοήσουν ότι αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών συμφερότερο από εκείνον της δικαστικής οδού και ταυτόχρονα ένα θεσμό που μπορούν να εμπιστευθούν, αφού λειτουργεί με την καθοδήγηση του μεσολαβητή – δικαστή, ο οποίος διαθέτει την τεχνογνωσία και την εμπειρία, καθώς και τα εχέγγυα της αμεροληψίας και της αντικειμενικότητας. Οι δικηγόροι πρέπει να παραμερίσουν τις τυχόν επιφυλάξεις τους και να κατανοήσουν ότι η εμμονή σε έναν τρόπο επαγγελματικής άσκησης του λειτουργήματός τους, που υπερφορτώνει τα πινάκια των δικαστηρίων και οδηγεί σε μεγάλη καθυστέρηση των δικών, δεν ωφελεί ούτε την απονομή της δικαιοσύνης, ούτε τους ίδιους, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι δεν χάνουν δικηγορική ύλη, αφού τα μέρη, κατά τη διάρκεια της μεσολάβησης, παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο, κατά τα προαναφερθέντα, και επιπλέον εισπράττουν πολύ ταχύτερα την αμοιβή τους, αφού η μεσολάβηση, εάν ευδοκιμήσει, έχει άμεσα και σύντομα αποτελέσματα. Οι δικαστές δεν πρέπει να

αντιμετωπίσουν τον θεσμό της μεσολάβησης ως “ανταγωνιστικό”, αλλά ως έναν θεσμό με τον οποίο επιτυγχάνεται ταχύτερη επίλυση των διαφορών με τρόπο ειρηνικό και πλέον ενδεδειγμένο για τα συμφέροντα των μερών, και στον οποίο μπορούν οι ίδιοι να συμβάλλουν με την εμπειρία και τις γνώσεις τους καθώς και με το εχέγγυο της αμεροληψίας τους. Επιπλέον πρέπει να συνεκτιμήσουν το γεγονός ότι η επιτυχής εφαρμογή του θεσμού της μεσολάβησης και γενικότερα των εναλλακτικών τρόπων επίλυσης των διαφορών, θα συνεισφέρει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, η οποία θα οδηγήσει σε ελάφυνση των δικαστών από τον υψηλό αριθμό των υποθέσεων που κατακλύζουν τα δικαστήρια, επιφέρουν μεγάλο φόρτο εργασίας στους δικαστές και ταυτόχρονα μειώνουν την απόδοση αυτών και την ποιότητα στην απονομή της δικαιοσύνης (βλ. Β. Θάνου-Χριστοφίλου, Δικαστική μεσολάβηση (άρθρ. 214B ΚΠολΔ) ΕλλΔνη 2013. 938).

Η σταδιακή αλλαγή νοοτροπίας της ελληνικής κοινωνίας με αφετηρία τη δικαστική μεσολάβηση θα επηρεάσει θετικά αφενός την ευρύτερη λειτουργία του θεσμού και υπό την εξώδικη μορφή του, αφετέρου την ταχύτερη παροχή έννομης προστασίας σε όσες διαφορές άγονται ενώπιον των δικαστηρίων. Επιπλέον όλοι οι παράγοντες στο χώρο της απονομής της δικαιοσύνης, δικαστές και δικηγόροι, πρέπει να κατανοήσουν ότι οι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών δημιουργούν ένα νέο, προηγμένο νομικοκοινωνικό πολιτισμό, για την πραγμάτωση του οποίου, όμως, απαιτείται αλλαγή νοοτροπίας και αλλαγή του τρόπου προσέγγισης της επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών, και περαιτέρω να συμβάλλουν στην προώθηση της εφαρμογής των εναλλακτικών τρόπων επίλυσης των διαφορών, με ενδιαφέρον και με θετική διάθεση. Συμπερασματικά, η διαμεσολάβηση μπορεί να θεωρηθεί μία εναλλακτική λύση αξιόπιστη και αποτελεσματική, μόνο όταν διασφαλίζονται εγγυήσεις αναφορικά με την κατάρτιση του διαμεσολαβητή και την ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας, χωρίς όμως να φτάνουμε σε λεπτομερή κωδικοποίησή της, αποστερώντας έτσι την ευελιξία της. Για να είναι επιτυχής η διαμεσολάβηση πρέπει να συνυπάρχουν δύο στοιχεία, και ειδικότερα τα μέρη πρέπει να προσέλθουν σε διαμεσολάβηση και ο διαμεσολαβητής πρέπει να είναι ικανός και εκπαιδευμένος.

Ωστόσο, η διαμεσολάβηση δεν αποτελεί πανάκεια για όλες τις δυσλειτουργίες της τακτικής απονομής δικαιοσύνης (καθυστερήση, κόστος, δικονομικός formalismός, ακαμψία), αλλά ούτε και ανάθεμα. Ο κεντρικός ρόλος της κρατικής δικαιοσύνης δεν πρέπει να αμφισβητείται, ούτε να τίθεται σε κίνδυνο, αφού η ασφάλεια δικαίου, η νομική ειρήνη και η πρόοδος του δικαίου μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω δημοσίων δικαστικών διαδικασιών με δημοσιευμένες αποφάσεις. Αποτελεί λοιπόν το στοίχημα του μέλλοντος για την απονομή της δικαιοσύνης η ισορροπημένη συνύπαρξη του δημοσίου (δικαστηριακό σύστημα) και του ιδιωτικού τομέα (εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών).»

«Διαμεσολάβηση στην Ελλάδα: Μύθοι και πραγματικότητα»

ΣΠΥΡΟΣ ΑΝΤΩΝΕΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

- Μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών
- Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής, Μέλος CIArd (2008)
- Εταίρος «**RESOLVE διαμεσολαβητές**»
- Εκπαιδευτής Δικηγόρων και Διαμεσολαβητών
- Συγγραφέας
- Συντονιστής Εκπαίδευσης «ΑΚΚΕΔ- ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»

2010-2016 ΕΞΙ ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ, ΟΠΟΤΕ ΚΑΙ ΜΥΘΩΝ ΓΙΑ ΑΥΤΗ:

Ο κ. Αντωνέλος αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στην ομιλία του για έξι μύθους.

Μύθος πρώτος : Η διαμεσολάβηση δεν ταιριάζει στον Έλληνα, που είναι Δικομανής.

Μύθος δεύτερος : Αποτελεί ιδιωτικοποίηση της Δικαιοσύνης
Μύθος τρίτος : Δεν γίνονται Διαμεσολαβήσεις στην Ελλάδα από το 2010

Μύθος Τέταρτος : Δεν την θέλουν οι Δικηγόροι.

Μύθος Πέμπτος : Δεν την θέλουν οι Δικαστές .

Μύθος έκτος : Χρειάζεται πολύς χρόνος και σημαντικοί πόροι για να αναπτυχθεί.

Η πλήρης ομιλία του κ. Σπύρου Αντωνέλου είναι αναρτημένη στο site: www.kedip.gr

Η Εισήγηση του κ. Δημ. Μάντζου στην Ημερίδα του ΥΔΑΔΔ για την Ημέρα της Διαμεσολάβησης Θέμα: “Συμβολή για την εμπέδωση της Διαμεσολάβησης στη χώρα μας”

Ο κ. Μάντζος είτε ματαξύ άλλων: «Θα διατρέξω εν συντομία τις θέσεις μου αυτές, στις οποίες ενσωματώνονται 7+1 σκέψεις μου για το παρόν και το μέλλον της διαμεσολάβησης στη χώρα μας.

Σημείο 1^ο: Τι δεν είναι η διαμεσολάβηση

Σημείο 2^ο: Ευαισθητοποίηση

Σημείο 3^ο: Εκπαίδευση

Σημείο 4^ο: Δικηγόρος και διαμεσολάβηση

Σημείο 5^ο: Δικαστής και διαμεσολάβηση

Σημείο 6^ο: Υποχρεωτικότητα

Σημείο 7^ο: Ρήτρες διαμεσολάβησης

Σημείο 8^ο και τελευταίο σημείο: Ένα μήνυμα

Ένα μήνυμα σε όλους εσάς, όλους εμάς, τους διαμεσολαβητές. Ένα μήνυμα που απευθύνω και στον εαυτό μου κοιτώντας στον καθρέφτη. Γνωρίζω πολύ καλά ότι, παρά τα πρώτα σημάδια, οι περισσότεροι από εμάς δεν έχουμε δει μεγάλη πρακτική εφαρμογή της διαμεσολάβησης. Έχοντας επενδύσει σημαντικά σε χρόνο και χρήμα, δεν την έχουμε δει να αποδίδει τα αναμενόμενα χειροπιαστά αποτελέσματα, είναι αλήθεια. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνούμε τη βαθύτερη σημασία, τη βαθύτερη αξία της διαμεσολάβησης και όλων όσων μας προσφέρει. Χρειάζεται υπομονή, επιμονή, επίγνωση και αισιοδοξία. Γιατί η διαμεσολάβηση δεν είναι μια απλή επαγγελματική ενασχόληση ή ένας συνηθισμένος θεσμός. Είναι μια νέα κουλτούρα, ένα νέο πρότυπο συμπεριφοράς. Μας εξοπλίζει με νέα εφόδια, με νέες δεξιότητες. Παράγει προστιθέμενη αξία. Μας δίνει αξία, της δίνουμε αξία. Μας κάνει καλύτερους νομικούς, καλύτερους επαγγελματίες, καλύτερους ανθρώπους. Είναι βέβαιο ότι θα μας οδηγήσει και σε μια καλύτερη Ελληνική Δικαιοσύνη».

Η πλήρης εισήγηση του κ. Δημ. Μάντζου είναι αναρτημένη στο site: www.kedip.gr

Ημέρα της Διαμεσολάβησης Η Ομιλία του κ. Στέλιου Μανουσάκη Δικηγόρου – Διαμεσολαβητή

«Θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω με τις θερμές και ευλικρινείς μου ευχαριστίες: Πρώτα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για τη συνέχιση μιας παράδοσης τριών χρόνων στον εορτασμό

της Ημέρας Διαμεσολάβησης. Φυσικά στο Εφετείο Αθηνών για τη διάθεση της πάντα φιλόξενης αίθουσας όπου βρισκόμαστε και φέτος, στην Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών και τον Πρόεδρό της Καθηγητή Λάμπρο Κοτσίρη για την τιμή που μου έκαναν να μου εμπιστευθούν την προετοιμασία και τον συντονισμό της σημερινής εκδήλωσης, και όλους όσους εργάστηκαν γι’ αυτήν. Και βεβαίως όλους εσάς που βρίσκεστε σήμερα εδώ με μια τέτοια επετειακή και συμβολική αφορμή.

Τρίτη, λοιπόν, ημέρα της Διαμεσολάβησης σήμερα.

Τρίτη ετήσια αφορμή να συναντηθούμε, παλιοί και νέοι φίλοι της διαμεσολάβησης, από τον χώρο της Δικαιοσύνης, αλλά κι έξω από αυτόν. Να ανταλλάξουμε εμπειρίες και απόψεις. Να συζητήσουμε, να διαφωνήσουμε και να συμφωνήσουμε για το παρόν και το μέλλον του κοινού μας σκοπού.

Ευκαιρία πολύτιμη να ξαναεπισκεφθούμε τον «παράξενο» και γοητευτικό κόσμο της διαμεσολάβησης: έναν κόσμο πλασμένο με ιδανικές προοπτικές, επενδυμένο με μεγάλες προσδοκίες, αλλά ακόμη διστακτικό, στη γραμμή της αφετηρίας.

Η σημερινή εκδήλωση, είναι, λοιπόν, αφιερωμένη, σε αυτόν τον θαυμαστό «κόσμο» της διαμεσολάβησης, τόσο ως «υπερκείμενη» - «ιδεολογική» έννοια, όσο κι ως «ανθρώπινη», «έμπυχη» έννοια: αφιερωμένη δηλαδή κυρίως στους ανθρώπους που πίστεψαν στη διαμεσολάβηση, σ’ εκείνους που αφιέρωσαν πολύτιμο χρόνο και χρήμα για να ενημερωθούν γι’ αυτή, να τη διασχθούν, να τη διδάξουν, να την ασκήσουν, να τη διαδώσουν. Σ’ εκείνους που επιμένουν να εκφράζουν τη βεβαιότητά τους ότι δεν πρόκειται γι’ άλλον ένα θεσμό της Δικαιοσύνης, αλλά για μια βαθιά κοινωνική επανάσταση. Μια προοδευτική, ανθρωποκεντρική μεταρρύθμιση, στη βάση της Κοινωνίας μας.

Δεν θα πρωτοτυπήσω αν πω ότι η διαμεσολάβηση ως ιδέα και πρακτική βρίσκει εφαρμογή σε κάθε μορφή κοινωνικής συμβίωσης. Σε κάθε πυρήνα της ανθρώπινης Κοινωνίας, της συνύπαρξής μας: Στο σχολείο, στην οικογένεια, στους εργασιακούς χώρους, στο εμπόριο, την επιχειρηματικότητα.

Πόσες και πόσες ιδιωτικές διαφορές θα μπορούσαν να λύνονται εκτός δικαστηρίων; Χωρίς να επιβαρύνονται οι δικαστές και ο βαρύς μηχανισμός της κρατικής Δικαιοσύνης με υποθέσεις απλές, ευχερώς συμβιβασίμες, με προφανή περιθώρια συναινετικής επίλυσης; Πόσες και πόσες οικογένειες διαλύθηκαν, πόσες και πόσες συνεργασίες τερματίστηκαν με μια σκληρή αντιδικία, με μια δίκαιη αλλά αυστηρή δικαστική απόφαση που επέφερε την αναγκαία δικανική τομή -όπως ο Νόμος ορίζει- και δικαίωσε το ένα μέρος, αφήνοντας ηττημένο και θιγμένο το άλλο;

Πόσες και πόσες ιστορίες, μικρές κι ανώνυμες, σημαντικές όμως για τους ίδιους τους πρωταγωνιστές τους, δεν συμβαίνουν γύρω μας, στα γραφεία μας, στις γειτονιές μας, στις οικογένειές μας, που μέσα μας γνωρίζουμε βαθιά ότι θα μπορούσαν να περάσουν από το τραπέζι του διαμεσολαβητή;

Νομίζω ότι τρία χρόνια μετά, κανείς δεν δικαιούται να ισχυρίζεται ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει χώρος για τη διαμεσολάβηση και τους άλλους μηχανισμούς της εξωδικαστικής επίλυσης.

Ούτε καν εξ αιτίας της επάρατης οικονομικής κρίσης που χτυπά ακόμη τη χώρα και τον λαό μας. Το αντίθετο συμβαίνει:

Υπάρχει, λοιπόν, όχι μόνο χώρος, αλλά «πεδίο δόξης λαμπρό» για τη διαμεσολάβηση στην Ελλάδα. Ο πολίτης τη θέλει, η Κοινωνία την έχει ανάγκη.

Περισσότερη ενημέρωση χρειάζεται, ευαισθητοποίηση και ισχυρότερη θεσμική κι έμπρακτη υποστήριξη από όλους.

Θα μου επιτρέψετε, λοιπόν, να μην κάνω άλλη μία συμβατική ομιλία για τη φύση, την αποστολή και τα πλεονεκτή-

ματα της διαμεσολάβησης. Οι περισσότεροι τα έχουμε ακούσει, τα έχουμε πει, τα έχουμε «χωνέψει» μέσα μας. Είμαι βέβαιος ή τουλάχιστον ελπίζω ότι οι περισσότεροι σε αυτή τη φιλόξενη αίθουσα τα έχουν εγκολπωθεί και τα πιστεύουν βαθιά.

Θέλω να πιστεύω ότι είμαι άνθρωπος πρακτικός. Έχω μια έμφυτη προτίμηση στις πράξεις από τα λόγια. Δεν μου αρέσει ιδιαίτερα να ωραιοποιώ τα πράγματα, όταν δεν είναι ωραία από τη φύση τους, ούτε να τα βάφω μαύρα όταν έχουν άλλο χρώμα.

Αντί λοιπόν για άλλον έναν έπαινο ή άλλο ένα μνημόσυνο για τη διαμεσολάβηση, θα προτιμήσω, πριν δώσω τον λόγο στους φίλους και εκλεκτούς ομιλητές, να κάνω ορισμένες καίριες, κατά την ταπεινή μου άποψη, διαπιστώσεις, με τη δική της ξεχωριστή σημασία η καθεμιά.

Διαπίστωση 1^η και θετική:

Η διαμεσολάβηση είναι ακόμη εδώ. Είχα τη χαρά και την τιμή να είμαι μέλος της Επιτροπής Εξετάσεων τον περασμένο μήνα και να δω μπροστά μου ζωντανό το ενδιαφέρον τόσων ανθρώπων, νέων κυρίως, για τον θεσμό, τις δεξιότητες που τους προσέφερε, καθώς και τις προοπτικές που δημιουργεί. Ανάμεσα σ' αυτούς βρέθηκε και μια ομάδα επίτιμων ανώτατων δικαστών που εκπαιδεύθηκαν και διαπιστεύθηκαν για να αποτελέσουν σήμερα μια ιδιαίτερη ομάδα «πρεσβευτών της διαμεσολάβησης».

Πλέον ο πίνακας των διαμεσολαβητών αριθμεί περί τα 1.600 ονόματα. Ο «ιερός λόχος» πυκνώνει τις τάξεις του. Έξι πρότυπα κέντρα κατάρτισης εξακολουθούν να εκπαιδεύουν νέους φίλους του θεσμού. Οι υποδομές υπάρχουν κι εξακολουθούν να λειτουργούν παράγοντας έργο.

Η διαμεσολάβηση είναι, λοιπόν, ακόμη εδώ, σε πείσμα των αρνητικών σημείων και μιας γενικευμένης απογοήτευσης.

Διαπίστωση 2^η, με διάθεση αυτογνωσίας και αυτοκριτικής:

Η Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης εξακολουθεί να λειτουργεί ως «φάρος» στην ελληνική πραγματικότητα του θεσμού. Με την έμπνευση και την πνευματική καθοδήγηση του Προέδρου της, Λάμπρου Κοτσίρη, του αγαπητού σε όλους μας κυρίου Καθηγητή, η Επιτροπή συμβάλλει καθοριστικά στην προσπάθεια να κρατηθεί το καράβι της διαμεσολάβησης σε σωστή κι ασφαλή ρότα. Κι εδώ οφείλω να αναγνωρίσω ότι με την έγκριση του Υπουργείου και προσωπικά του κ. Υπουργού, η Επιτροπή Πιστοποίησης έχει επεκτείνει σημαντικά τις βασικές αρμοδιότητες που της έχει απονείμει ο νόμος, ενεργώντας ως το μοναδικό θεσμικό όργανο για τον θεσμό της διαμεσολάβησης. Με γνωμοδοτική αλλά και αποφασιστική ισχύ, έχει κληθεί να δώσει απαντήσεις και κατευθύνσεις σε μια σειρά νομικών αλλά και πρακτικών ζητημάτων.

Του χρόνου τέτοια εποχή αυτή η Επιτροπή ενδεχομένως να μην έχει την ίδια σύνθεση. Εύχομαι όμως να έχει την ίδια σύμπνοια και το ίδιο πάθος για τον θεσμό και το μέλλον του στην Ελλάδα.

Διαπίστωση 3^η και διεθνής:

Η διαμεσολάβηση είναι μια υπόθεση που εκτείνεται πέραν των συνόρων μας. Είναι ένα ζητούμενο διεθνές, ευρωπαϊκό. Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή αλλά πλέον και το Κοινοβούλιο ενδιαφέρονται έμπρακτα για τις προοπτικές πρακτικής αξιοποίησης διαδικασιών διαμεσολάβησης στα κράτη μέλη. Η εφαρμογή της Οδηγίας 2008/52 ασφαλώς και δεν μπορεί να αφήνει κανέναν απολύτως ικανο-

ποιημένο. Με εξαίρεση χώρες με αγγλοσαξονική νομική παράδοση και ορισμένες όπως η Ιταλία που τόλμησαν και προχώρησαν σε γενναίες νομοθετικές ρυθμίσεις υποχρεωτικότητας στη διαμεσολάβηση, η πρακτική αξιοποίηση του θεσμού κινείται σε μάλλον «ρηχά νερά».

Η Ελλάδα στις σχέσεις της με τους πιστωτές και εταιρους από την Ευρώπη έχει αναλάβει συγκεκριμένες δεσμεύσεις που καταλαμβάνουν και τη διαμεσολάβηση. Καλούμαστε να κατάρτισουμε και να εφαρμόσουμε ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Διαμεσολάβηση, με ενέργειες προώθησης, εμπέδωσης και ενίσχυσης του θεσμού στην πράξη. Η Επιτροπή μας έχει συμβάλει και σε αυτήν την κατεύθυνση, υποβάλλοντας σχετικές προτάσεις στο Υπουργείο, που ελπίζω να έχουν φανεί χρήσιμες στις διαπραγματεύσεις με τους θεσμούς.

Εξ άλλου, και το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας από την Κομισιόν και την Αυστριακή Κυβέρνηση προς το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης περιείχε ως θεματική ενότητα και τη διαμεσολάβηση. Αναμένεται μάλιστα να παραδοθεί μια συγκριτική μελέτη που ελπίζουμε να συνεισφέρει με χρήσιμα δεδομένα και προτάσεις για το μέλλον του θεσμού στη χώρα.

Διαπίστωση 4^η και αισιόδοξη:

Η Πολιτεία δεν είναι μόνη. Είναι η πρώτη φορά που στην ελληνική Κοινωνία έχουμε τόσο κινητικότητα, τόσο συμπυκνωμένο και έμπρακτο ενδιαφέρον για τη διαμεσολάβηση και τις άλλες εναλλακτικές μεθόδους διαφοράς. Και δεν μιλάω μόνο για ατομικό, προσωπικό ενδιαφέρον ολοένα και αυξανόμενου αριθμού ανθρώπων, επαγγελματιών, νομικών. Σύνδεσμοι, ενώσεις, σωματεία έχουν ιδρυθεί και δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης του νέου μηχανισμού επίλυσης.

Προ ολίγων μηνών, μάλιστα, δημιουργήθηκε και ο Οργανισμός Προώθησης Εναλλακτικών Μεθόδων Επίλυσης Διαφορών (ΟΠΕΜΕΔ), με τη συμμετοχή δέκα τεσσάρων κοινωνικών εταίρων, επιστημονικών φορέων, παραγόντων της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Μεγέθη, όπως ο ΣΕΒ, η ΓΣΕΕ, ο ΣΕΤΕ, ο ΔΣΑ, το ΤΕΕ, η Ένωση Τραπεζών, ένωσαν τις δυνάμεις τους σε ένα κοινό εγχείρημα για τη διάδοση ενός νέου θεσμού στην Ελλάδα. Και αυτή η σύμπραξη έχει ιδιαίτερη σημασία και δυναμική. Φαίνεται ότι μπορεί να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στην επιδίωξη του κοινού μας σκοπού.

Είναι ζητούμενο πλέον όλες αυτές οι πρωτοβουλίες να συντονισθούν. Να τις ακούσει η Πολιτεία, να αφουγκρασθεί τη φωνή της Κοινωνίας και της Οικονομίας. Να βρούμε πεδία για πιθανές συνέργειες, να δουλέψουμε όλοι μαζί για το καλό της διαμεσολάβησης. Να την κάνουμε κομμάτι της καθημερινότητάς μας. Να την αισθανθεί ο πολίτης, η επιχείρηση.

Προσωπικά είμαι βέβαιος ότι αυτός είναι ο μόνος ασφαλής δρόμος για κάτι καλό.

Διαπίστωση 5^η και μεταρρυθμιστική:

Δεν είμαι βέβαιος αν η διαμεσολάβηση δικαιούται να λέγεται «εναλλακτική» ή «ισότιμη» λύση σε σχέση με την προσφυγή στο δικαστικό σύστημα. Μου είναι όμως σαφές ότι η πρώτη δεν θα υπήρχε και δεν θα πετύχαινε χωρίς τη δεύτερη. Υπάρχει μια ισχυρή και αδιάσπαστη σχέση «συγκοινωνούντων δοχείων» μεταξύ Διαμεσολάβησης και Δικαστηρίων. Πουθενά στον κόσμο δεν πέτυχαν οι θεσμοί εναλλακτικής επίλυσης, όταν και όπου το επίσημο σύστημα κρατικής Δικαιοσύνης αδυνατούσε να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

Πέρασαν χρόνια για να πεισθεί ο μέσος Έλληνας νομικός, ιδίως ο δικαστής, ότι η διαμεσολάβηση δεν είναι ανταγωνιστικός θεσμός προς τη Δικαιοσύνη. Τώρα πρέπει πλέον όλοι να πεισθούμε ότι η διαμεσολάβηση έχει τη δική της ξεχωριστή θέση στο πρόγραμμα μεταρρύθμισης της Ελληνικής Δικαιοσύ-

νης. Προϋποθέτει και συμβάλλει σε έναν πιο αποτελεσματικό, πιο σύγχρονο δικαιοδοτικό μηχανισμό.

Διαπίστωση 6^η και αποφασιστική:

Δεν έχουμε άλλο χρόνο για χάσιμο.

Έγιναν λάθη, έγιναν παραλείψεις. Χάθηκαν πολύτιμες ευκαιρίες και δεν ξέρω αν απομένουν πολλές ακόμη. Η πιο λαμπρή από αυτές υπήρξε ο νέος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας που ήδη εφαρμόζεται. Το νέο άρθρο 214Γ εισάγει μεν για πρώτη φορά στο λεξικό του ελληνικού αστικού δικονομικού δικαίου το λήμμα της «διαμεσολάβησης», αλλά αποτυγχάνει να της προσδώσει την αναγκαία δυναμική, να ενισχύσει την πρακτική της αξιοποίηση. Δεν καταφέρνει να την ανυψώσει σε δεσμευτική και ευέλικτη επιλογή για τον δικαστή. Και κάνω λόγο για τον δικαστή γιατί προσυπογράφω κι εγώ την άποψη εκείνων που ισχυρίζονται εκεί ακριβώς εντοπίζεται ένα κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχία του θεσμού: στη συμμετοχή του δικαστή, στην έκταση στην οποία αυτός μπορεί να παραπέμψει με τρόπο ευθύ, επίσημο και δεσμευτικό μια διαφορά σε διαμεσολάβηση, πάντα με σεβασμό στο δικαίωμα των διαδίκων στον φυσικό τους δικαστή. Ο Έλληνας δικαστής έχει κύρος και αναγνωρισιμότητα που του επιτρέπουν να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στη διάδοση και πρακτική αξιοποίηση της διαμεσολάβησης.

Κι αυτό είναι μόνο μία από τις αναγκαίες νομοθετικές τομές που μπορούν να τονώσουν τον θεσμό. Να εξασφαλίσουν την πρακτική του εφαρμογή που θα τον κάνουν ακόμη πιο ελκυστικό στους πολίτες.

Πρέπει να προχωρήσουμε σε υποχρεωτικές μορφές διαμεσολάβησης. Να εντοπίσουμε τις κατηγορίες υποθέσεων που είναι δεκτικές υποχρεωτικής απόπειρας επίλυσης με τη βοήθεια διαμεσολαβητή. Κλασική περίπτωση η οικογενειακές

υποθέσεις και τόσες άλλες ακόμη ευρείες ομάδες διαφορών. Νομίζω ότι είναι πλέον σαφές, όσο κι αν στενοχωρώ τους δογματικούς της εθελοντικής διαμεσολάβησης ή τους άλλους σκεπτικιστές: Η υποχρεωτικότητα δεν είναι ταμπού. Όχι όταν δημιουργεί μια αυστηρή μεν, αλλά σύντομη και χαμηλού κόστους προδικασία. Που σέβεται την πρόσβαση όλων στη Δικαιοσύνη, δίνοντας όμως στα μέρη τη χρυσή, ουσιαστική ευκαιρία για επίλυση σε μια ρεαλιστική βάση, όχι όπως με τον περίφημο εξωδικαστικό συμβιβασμό του 214Α.

Κι εδώ θα μου επιτρέψετε να γίνω και λίγο αυστηρός. Να διατυπώσω την ταπεινή αλλά ισχυρή προσωπική μου άποψη ότι θα μπορούσε η Πολιτεία να έχει δράσει πιο γρήγορα, πιο αποφασιστικά. Να έχει προχωρήσει σε γενναίες, τολμηρές λύσεις. Σε νέες διατάξεις που δεν ανακαλύπτουν τον τροχό. Αλλά φέρνουν στην Ελλάδα, προσαρμόζουν στη δική μας νομική και κοινωνική πραγματικότητα επιτυχημένες διεθνείς συνταγές. Πρέπει επί τέλους να επιταχύνουμε, να ενεργήσουμε.

Όσο κοινότοπο κι αν ακούγεται, πρέπει ξανά να ειπωθεί: Έχει έρθει η ώρα για πράξη. Για λύσεις. Για γενναία βήματα.

Δεν υπάρχουν μαγικές φόρμουλες.

Δεν υπάρχουν μυστικές συνταγές.

Δεν υπάρχουν αμύθητοι θησαυροί και γενναϊόδωρα κονδύλια.

Υπάρχουν μόνο επιθυμίες και ευχές.

Άρα υπάρχει ακόμη πίστη.

Και η πίστη δίνει δύναμη για δουλειά.

Κι υπάρχουν πολλές βιώσιμες λύσεις και ορθές επιλογές που μπορούν να γεννηθούν και να υλοποιηθούν μέσα από τη δουλειά, τη σκληρή δουλειά, τη μελέτη, τη βαθιά μελέτη.

Κι εμείς είμαστε και εργατικοί και διαβασμένοι.

Γι' αυτό δεν δικαιούμαστε να αποτύχουμε.

Η ελπίδα είμαστε εμείς».

Ενημέρωση του Ε.Β.ΕΠ για την Διαμεσολάβηση

Ο Πρόεδρος και το ΔΣ του Ε.Β.ΕΠ στη σημερινή του (28.3.2016) τακτική συνεδρίαση, στα πλαίσια ενημέρωσης των μελών του, προσκάλεσε το Κέντρο Διαμεσολάβησης Πειραιώς να παρευρεθεί και να πληροφορήσει τα μέλη του μεγαλύτερου Επιμελητηρίου της πόλης του Πειραιά γύρω από το θεσμό της Διαμεσολάβησης.

Εκ μέρους του ΔΣ του ΚΕΔΙΠ που αποδέχθηκε την πρόσκληση, παρευρέθηκαν ο αν. Πρόεδρος και Δ/ντής του ΚΕΔΙΠ κ. Στέλιος Μανουσάκης και ο συντονιστής του ΚΕΔΙΠ Βαγγέλης Αναγνώστου.

Η συζήτηση που αναπτύχθηκε μετά την ενημέρωση-εισήγηση που έκαναν οι ανωτέρω εισηγητές, ήταν άκρως εποικοδομητική, ενδιαφέρουσα και με προτάσεις για περαιτέρω πληροφόρηση των πρωτοβάθ-

μιων οργανώσεων που εκπροσωπούσε ένας έκαστος των μελών του ΔΣ του ΕΒΕΠ καθώς και προτάσεις για διαρκή επαφή και πληροφόρηση των μελών του ΕΒΕΠ από τις υπηρεσίες του ΚΕΔΙΠ.

Ο Επιχειρηματικός κόσμος είναι η κινητήρια δύναμη για την διάδοση τής διαμεσολάβησης, διότι οι οικονομικές διαφορές πρέπει να διευθετούνται με γνώμονα την ταχύτητα και, κυρίως, το κοινό συμφέρον των μερών.

Ήταν μια ελπιδοφόρα συνάντηση.

28ος Κύκλος Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία η 28η εκπαίδευση διαμεσολαβητών στο Κ.Ε.ΔΙ.Π. με εκπαιδευτές τις κ. Δήμητρα Τριανταφύλλου και Μαρία Χατζηλεωνίδα.

Την ομάδα εκπαιδευομένων αυτή τη φορά αποτελούσαν πρόσφατα αφυπηρετήσαντες ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί και η οικογένεια της διαμεσολάβησης απέκτησε απρόσμενους πρεσβευτές και μάλιστα ένθερμους κατά τα λεγόμενά τους.

Βραβείο "Προσωπικότητα" 2015-2016

Τα διοικητικά Συμβούλια της Κερκυραϊκής Ένωσης Πειραιά & της Ελληνικής Ακαδημίας Τέχνης, διοργάνωσαν την 8η απονομή των βραβείων για τις προσωπικότητες που ξεχώρισαν το 2015. Η τελετή της απονομής πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Εμπορικού Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά, την Δευτέρα 29 Φεβρουαρίου 2016.

Ο Πρόεδρος του ΔΣΠ κ. Γεώργιος Σταματογιάννης απένειμε το Δίπλωμα στον Συγγραφέα Ανδρέα Ανδριανόπουλο.

Ολυμπιακοί Αγώνες του RIO 2016, με τη συμμετοχή ενεργού Δικηγόρου Πειραιά

Ικανοποιημένος έως ένα σημείο, από την κλήρωση του **Ολυμπιακού τουρνουά** στο **RIO 2016**, εμφανίστηκε ο Δικηγόρος Πειραιά και Τερματοφύλακας της Εθνικής Ελλάδος Υδατοσφαίρισης **Κωνσταντίνος Φλέγκας**, μιλώντας στην ιστοσελίδα της Κολυμβητικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Κ.Ο.Ε), απ' όπου και ερανοστήκαμε την παρακάτω δήλωση:

Ο **Κωνσταντίνος Φλέγκας** δήλωσε ότι είναι προτιμότερο που η Σερβία (*Παγκόσμια και Ευρωπαϊκή πρωταθλήτρια*) είναι στον ίδιο όμιλο με την Ελλάδα, ενώ τόνισε ότι μετά την προημιτελική φάση, όλα είναι πιθανά.

Πλέον συγκεκριμένα δήλωσε: «Έχοντας δει την κλήρωση, από τη μία μπορώ να πω πως δεν υπάρχει

εύκολος ή δύσκολος όμιλος, από την άλλη χαίρομαι που στον όμιλό μας υπάρχει η Σερβία, που φαίνεται να είναι ένα επίπεδο πιο πάνω από τις υπόλοιπες ομάδες και θα την αποφύγουμε στον προημιτελικό. Στα παιχνίδια του ομίλου πρέπει να παρουσιαστούμε όσο το δυνατόν πιο έτοιμοι, προκειμένου να κάνουμε το μέγιστο αριθμό νικών, ώστε να έχουμε το καλύτερο ζευγάρι στο πρώτο χιαστί. Θεωρώ πως η δεύτερη θέση θα κριθεί ανάμεσα σ' εμάς την Αυστραλία και την Ουγγαρία, σε παιχνίδια που πιθανότατα θα κριθούν στο γκολ. Έχουμε μια σκληρή προετοιμασία μπροστά μας. Σίγουρα από τη μία δεν είναι μακριά, αλλά από την άλλη τα πάντα ουσιαστικά κρίνονται στο παιχνίδι της φάσης των "8". Αν περάσουμε από εκεί, τότε όλα είναι πιθανά. **Μακάρι να έρθει ένα μετάλλιο**».

Για την επιμέλεια,
Δημ. Σταθακόπουλος

Ο Ταμπουράς του Φώτου Τζαβέλ(λ)α;

Του **Δημ. Σταθακόπουλου**

Δρα Κοινωνιολογίας της ιστορίας, οθωμανικής περιόδου ,
Παντείου πανεπιστημίου διπλωματούχου Βυζαντινής μουσικής /μουσικού Δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω

41

1η και αποκλειστική προδημοσίευση στο 24grammata.gr από μελέτη που ετοιμάζεται, αναφορικά μ' ένα ιστορικό παραδοσιακό μουσικό έγχορδο όργανο (Ταμπουρά), που ενδεχομένως ανήκε στον Φώτο Τζαβέλ(λ)α (1770 - 1809).

Ως μέλος του Δ.Σ , ιστορικός και νομικός σύμβουλος του **Ομίλου Απογόνων Αγωνιστών 1821 και ιστορικών γενών της Ελλάδος**, είχα και έχω την τύχη να γνωρίσω σημαντικούς ανθρώπους (απογόνους), να δώ πάμπολλα κειμήλια , χειρόγραφα, όπως και αντικείμενα που αγνοεί η επίσημη ιστοριογραφία. Μάλιστα , ώ της παραδοξότητας δεν επιθυμεί ή δεν ενδιαφέρεται καν να τα μάθει.

Συχνά γίνονται εκπομπές, συνέδρια για το 1821, όπου επιδεικτικά **δεν καλούν** τον Όμιλο προκειμένου να επιδειχθούν άγνωστα αρχεία και κειμήλια, παρότι πάρα πολλές φορές ο Όμιλος και τα μέλη του, έχουν προσφερθεί, επιμένοντας οι συνεδριαζόμενοι απλά να επαναλαμβάνονται τα ίδια και τα ίδια (τα τελευταία χρόνια μάλιστα, με τάσεις γενικής αποδόμησης και «απομυθοποίησης» στο όνομα της τάχα «αντικειμενικότητας»).

Την **Παρασκευή 19 Φεβρουαρίου 2016**, το μέλος του Όμιλου μας, **Κων/νος Τζαβέλ(λ)ας**, μου έφερε και φωτογράφησα λεπτομερώς τον κατά δήλωσή του, **Ταμπουρά** του Σουλιώτη προγόνου του, **Φώτου Τζαβέλ(λ)α** (1770 - 1809).

Αριστερά: ο πρωτότυπος Ταμπουράς του στρατηγού **Γ.Μακρυγιάννη**, σώζεται στο Εθνολογικό Μουσείο (παλαιά Βουλή), κατασκευής **Λεωνίδα Γαϊλα**, πλήρως αποκατεστημένος από το **Νικ. Φρονιμόπουλο** **Δεξιά:** Αντίγραφο του Ταμπουρά του Μακρυγιάννη, κατασκευής Νίκου Φρονιμόπουλου, που έχω στην ιδιοκτησία/ συλλογή μου.

Αν αυτός ο σκουρόχρωμος **σκαφτός Ταμπουράς**, που έχει τρύπες για **οκτώ (8) ξύλινα κλειδιά** κουρδίσματος σχήματος **Τ**, μία μικρή τρύπα επάνω στο καπάκι και άλλη μία μικρή επάνω στο σκάφος, συρμάτινους (!!!) μπερντέδες και δερμάτινο προστατευτικό επάνω στο καπάκι για να μην φθείρεται από την πένα, είναι όντως του **Φώτου Τζαβέλ(λ)α**, τότε είναι όργανο του 18ου - αρχές 19ου αιώνα (έζησε: 1770 - 1809) και επομένως παλαιότερο του **Ταμπουρά** του στρατηγού **Γ.Μακρυγιάννη**, κατασκευής **Λεωνίδα Γαϊλα** (1835;).

Δεν δίνω άλλες πληροφορίες για την πορεία του Ταμπουρά μέσα στο χρόνο και στην οικογένεια Τζαβέλ(λ)α, ούτε άλλες φωτογραφίες δημοσίως, για λόγους ασφαλείας και επαλήθευσης της παλαιότητας / γνησιότητας του οργάνου. Όταν επαληθευτούν, το όργανο θα επισκευαστεί όπως αρμόζει, θα γραφτεί αναλυτικό ιστορικό και τεχνικό/περιγραφικό κείμενο, θα εκτεθεί, θα παίξει, με την επιμέλεια και συμβουλή του οργανοποιού που θα τον αποκαταστήσει, ελπίζοντας να βοηθήσει στην ιστορική οργανογνωσία της οικογένειας του Ταμπουρά.

Ο ελάχιστα δικηγορήσας και μείζονα ποιήσας, ο ελάσσων Σπύρος Ματσούκας

Δημήτρης Πιστικός

Η πρώτη φορά που ήρθα σε επαφή με την ποίηση του Σπύρου Ματσούκα ήταν στη δεκαετία του Πενήντα όταν ήμουν μαθητής στην Τετάρτη Δημοτικού. Στο αντίστοιχο «Αναγνωστικό» είχαν αποσπάσει και συμπεριλάβει «Εκ της συλλογής Κ. Ρωμαίου» το ποίημα του Σπύρου Ματσούκα με τίτλο «Πατρίδα και Θρησκεία». Δεν μου άρεσε ιδιαίτερα. Αρχίζε έτσι: *«Μητέρες, δασκαλέψετε, / βυζάξτε τα παιδιά σας / με της τιμής το γάλα. / Να φέρνουνε με σεβασμό / στα χείλη τ' όνομά σας / σα θα γενούν μεγάλα»*. Είχε άλλες δύο εξάστιχες στροφές. Τις παραθέτω: *«Θρησκεία το ένα μάθημα, / Πατρίδα το άλλο να 'ναι / φθάνουν αυτά τα δύο / να κλείνουν μέσα στην καρδιά, / του κόσμου το βιβλίο. / Έτσι πολίτες θα γενούν / να τους ζηλεύουν όλοι, / φίλοι κι εχθροί και ξένοι. / Κι απ' τα μικρά μας τα παιδιά / θα βγουν στρατοί και στόλοι / κι Ελλάδα δοξασμένη!»*. Αυτή είναι η ποιητική φιλοσοφία του Ματσούκα ο οποίος ως νέος Τυρταίος και Ρήγας Βελεστινλής, (χωρίς τις ποιητικές αρετές τους), ανάλωσε τις δυνάμεις του σ' αυτό το δίπολο: Πατρίδα και Θρησκεία. Δεν θα ξεχάσω τη συγκίνηση που αισθάνθηκα όταν σε πολεμικό ημερολόγιο του ταγματάρχη του ελληνικού στρατού Βασιλείου Καρύτσα (που κυκλοφόρησε πρόσφατα με εισαγωγή και επιμέλεια του γιου του και γνωστού λογοτέχνη και συγγραφέα Γιάννη Β. Καρύτσα) είδα να γίνεται μνεία στον ποιητή Σπύρο Ματσούκα ο οποίος πήγε να εμψυχώσει τη μονάδα του. Έτσι, παρά το ποιητικό του μέγεθος, αποκλήθηκε από ορισμένους, δικαίως, «εθναπόστολος» κι από άλλους, καθ' υπερβολή, «εθνικός ποιητής». Υποστηρίζω ότι, κατά τη γνώμη μου, δεν

πρέπει να γίνεται με ευκολία διάχυση και κατάχρηση του όρου «εθνικός» συνθήκες που οδηγούν στην εξάτμιση και την αποδυνάμωσή του.

Υποθέτω πως λίγοι γνωρίζουν ποιος ήταν ο ποιητής Σπύρος Ματσούκας. Πρόκειται για έναν παράξενο και ιδιαίτερο ποιητή που έζησε στα τέλη του δεκάτου ενάτου και στις αρχές του εικοστού αιώνα. Ανήκει σ' εκείνες τις μορφές που όταν πέσεις επάνω τους η πρώτη σου σκέψη είναι να πεις ότι δικαίως καταχωνιάστηκαν στα αζήτητα. Και τούτο διότι η όλη ποιητική του απέχει πολύ από την αντίληψη της εποχής του για την ποιητική πράξη με τους μεγάλους μαστόρους Παλαμά, Χατζόπουλο, Πορφύρα, Μαβίλη, Μαλακάση, Δροσίνη, Πολέμη κ.ά. αλλά και από τη σύγχρονη αντίληψή μας για τον ποιητικό λόγο, τα δε ποιήματά του, έστω κι αν τα αντικρίσουμε με καλή διάθεση κι ακόμα με τα κριτήρια τής εποχής του, θα διαπιστώσουμε ότι δημιουργούν μian αφρόντιστη και ακαλλιέργητη ποιητική χώρα που νοιάζεται έμμονα όχι για την λεπτεπίλεπτη αισθητική, τη μορφή και τους λυρικούς υπαινιγμούς αλλά για το θέμα του και απευθύνεται στο λαϊκό θυμικό. Έχουμε να κάνουμε με απλοϊκή και ρηχή ποίηση, που ενδιαφέρεται να εμπεδώσει ένα πατριωτικό πνεύμα και να καλλιεργήσει ανάλογα συναισθήματα.

Ο Ματσούκας γεννήθηκε στην Υπάτη το 1870 από ευκατάστατη οικογένεια η οποία καταγόταν από τα Τρίκαλα Θεσσαλίας. Ένα αγόρι τής οικογένειας σφαγιάστηκε από τους Τούρκους εξ αιτίας τής πατριωτικής δράσης του. Σπούδασε νομικά και πήρε την άδεια του δικηγόρου χωρίς να το θέλει

μόνο και μόνο επειδή το ήθελαν οι δικοί του. Έτσι, θυρυλείται ότι μόλις πήρε, μετά βασάνων, το δίπλωμά του τηλεγράφησε στη μητέρα του: «Ευαγγελικήν Ματσούκαν, Υπάτη, κατήντησα... δικηγόρος!». Αποφασισμένος να μη δικηγορήσει έγραψε και το σατιρικό ποίημα που ακολουθεί: «Και πήρα ένα δίπλωμα // και το 'βαλα στο ράφι // κι ούτε ελπίδα το κρατώ // η μοίρα μου το γράφει. // Όποιος θελήσει να με δει // αδέρφια δικηγόρο // θα χάσει την υπόθεση // πληρώνοντας και φόρο. // Κι απ' όλ' αυτά με κέρδισε // για δικηγόρο εκείνη // η Ελλάδα, η Πατρίδα μας // η σκλάβια Ρωμιοσύνη. // Κι είμαι, το λέγω, δυνατός // και με θαυμάζουν όλοι // όσοι μ' ακούνε να μιλώ // για Σμύρνη και για Πόλη.//.»

Φοιτητής γνωρίστηκε με τον Μιλιτιάδη Μαλακάση και η γνωριμία μαζί του υπήρξε καταλυτική. Το 1896 αναμίχτηκε στον απελευθερωτικό αγώνα τής Κρήτης. Ο Μαλακάσης (Άπαντα, τόμ. Δ' σελ. 632)

γράφει: «Λέγεται ότι εις τας μάχας ετραγουδούει θούρια άσματα, πρώτος αυτός ανοίγων τον τουφεκισμόν και τελευταίος παραδιδόμενος εις την άναπαυσιν». Κατόπιν έλαβε μέρος στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 αφήνοντας προσωρινά τις σπουδές του. Πολεμούσε ατρόμητος στην πρώτη γραμμή εμπνυχώντας τους συμπολεμιστές του. Η ήττα, συνέτριψε την ψυχή τού Ματσούκα. Πάει η μεγάλη Ιδέα, τα εθνικά οράματα και η εθνική υπερηφάνεια. Όλα έγιναν στάχτη. Γυρίζοντας από το Μέτωπο πήρε την άδεια άσκησης του επαγγέλματος του δικηγόρου αλλά αυτός για άλλα φλεγόταν. Έγραφε στίχους, τραγουδούσε πατριωτικά τραγούδια και ονειρευόταν. Σκοπός τής ζωής του έγινε η αναδιοργάνωση του κράτους και ιδίως του στρατού. Για την επιτυχία τού σκοπού

του, ταξίδεψε στην Αμερική και στην Αφρική διοργανώνοντας εράνους και παρακινώντας προς τούτο τους ομογενείς. Έγραφε πατριωτικά τραγούδια, ποιήματα και εκφωνούσε λόγους που απάγγελλε σε διάφορα ακροατήρια. Γράφτηκε (Θάνος Μπλούνας, βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου τού Γιάννη Παπαναγιώτου «Ποιος ήταν ο Σπύρος Ματσούκας»), ότι το 1910, ενώ βρισκόταν στην Αμερική, προτάθηκε ως υποψήφιος βουλευτής Φθιωτιδοφωκίδας και μάλιστα πως εκλέχτηκε πα-

νηγυρικά. Η θέση του παρέμεινε κενή ως την επιστροφή του στη δε μεγαλοπρεπή ορκωμοσία του προσήλθε φορώντας φουστανέλα! Πότε ντυμένος φουστανελάς, πότε στρατιωτικός και πότε με πολιτικά κατάφερε να συγκεντρώσει μεγάλα ποσά με τα οποία συνέβαλλε στην αγορά ενός αντιτορπιλικού με το όνομα «Νέα Γενεά» και στον εξοπλισμό μιας πυροβολαρχίας. Στα πεδία των πολεμικών μαχών ο Ματσούκας εμπύχωνε τους μα-

χόμενους με τα τραγούδια και τα ποιήματά του. Ήταν ο εμπνευστής και ιδρυτής τού Λευκού Σταυρού (κατά τα πρότυπα του Ερυθρού Σταυρού) που ενίσχυε και προικοδοτούσε ορφανά κορίτσια πεσόντων αγωνιστών.

Τελικά τι ήταν ο Ματσούκας; Γραφικός ή αυθόρμητος; Επιτηδευμένος ή παρορμητικός; Γνωστικός ή σαλός; Ποιητής ή παραλογοτέχνης τής εποχής του; Ο Σκόκος στο Ημερολόγιον (1904) γράφει: «Ποιητής γεννημένος εις τα βουνά της Ελλάδος, όπως φύονται τ' αγριολούλουδα – κατά τον χαρακτηρισμόν φίλου λογίου – ατημέλητος, ακλάδευτος, εγκλείων εις τα στήθη του όλην την ρωμαλέαν ζωήν και όλην την εύρωστον και αφελή ποίησιν των ελληνικών ορέων, την αποπνέουσαν το αμιγές άρωμα του θύμου και της ελάτης, ο Ματσούκας, αν εγεννάτο ένα αιώνα ενωρίτερον, θα

Σπύρος Ματσούκας

ήτο εις εκ των ανωνύμων δημιουργών της δημοτικής ποιήσεως, εις την οποίαν θα προσέθετεν, αφανής και άγνωστος, ίσως τους φωτεινότερους αδάμαντας.» Ο ίδιος διακρίνει «μία ψύχωσι, μία ζηλευτή παραφροσύνη, με την οποία ζει και εμπνέεται ο πρωτογενής θάρδος» για να καταλήξει: «Και είναι ο μόνος ίσως Έλλην ποιητής και λόγιος, όστις περιέρχεται με το μέτωπον υψηλά τον έξω ελληνισμόν, αμόλυντος και πάναγνος από παντός πειρασμού εξ εκείνων, οι οποίοι σκανδαλίζουν τους εξ Ελλάδος ενσκήπτοντας λογίους επαίτας!»

«Εκτός φιλολογίας» κατατάχτηκε προφητικά και ίσως δίκαια, από τον εθνικό μας θάρδο Κωστή Παλαμά στον επικήδειο αποχαιρετισμό του. Στην κηδεία του που ήταν παρόντες ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο πρόεδρος της Βουλής, Υπουργοί και άλλοι επίσημοι χοροστάτησε ο Αρχιεπίσκοπος. Σκέφτομαι ότι ο Ματσούκας θέλησε να μπει στη συλλογική συνείδηση όχι από το παράθυρο ή τις χαραμάδες τής υψηλής τέχνης αλλά από την ορθάνοιχτη πόρτα τής εθνικής προσφοράς. Εντούτοις κανείς δε μπορεί να αρνηθεί ότι υπήρξε πραγματικός εθνεγέρτης ποιητής. Από το σπάνιο εκείνο είδος των εκάστοτε Τυρταίων που εμψύχωναν το λαό τους και ιδίως το πιο απαίδευτο τμήμα του που έχει κι αυτό, οπωσδήποτε τα όποια αισθητικά δικαιώματά του. Είδος αναγκαίο στις παλιότερες εποχές που εξέλιπε εντελώς από τη σύγχρονη ποιητική πανίδα. Θύμα τού λογοτεχνικού μεταμοντερνισμού που εχθρεύεται τις ταυτότητες, τη μνήμη και τις εθνικές αφηγήσεις αναγορεύοντάς τα σε εθνικούς μύθους. Κυρίως θύμα των λογοτεχνικών ελίτ που τον θεώρησαν πάντοτε κατώτερο του μέσου όρου που έθεταν για την ένταξη στον χρυσό ή επίχρυσο κανόνα τους. Στη χώρα όπου ο μέγας Παλαμάς μαστίγωνε αλύπητα με τα «Σατιρικά Γυμνάσματά» του και όπου όλες οι πληγές αιμορραγούσαν ο Ματσούκας έμεινε στις επάλξεις που όριζε η συνείδησή του. Δικαίως η ελληνική πολιτεία το 1918 του χορήγησε τιμητική σύνταξη ως ανταπόδοση της όλης πατριωτικής του δράσης και ποιήματά του με τον τίτλο «Σαλπίσματα» τυπώθηκαν από το Υπουργείο Στρατιωτικών και μοιράζον-

ταν δωρεάν σε στρατώνες και σχολεία. Η Ακαδημία Αθηνών τον βράβευσε το 1927.

Διαλέγοντας αυτόν τον τρόπο ζωής ο Ματσούκας δεν είχε χρόνο (ίσως και το ταλέντο) να τελειοποιήσει την ποιητική του συνείδηση στο γυάλινο πύργο του. Έθεσε τον στίχο του στην υπηρεσία τού στόχου του. Για μια πατρίδα δυνατή, αυτόνομη, κυρίαρχη, υπερήφανη. Για μια πατρίδα που απαιτούσε από τα παιδιά της να κάνουν το καθήκον τους όπως οι πατεράδες και οι πρόγονοί τους. Έτσι τα έβλεπε αυτός ο ελάσσων και με ορισμένα κριτήρια «σαλός» ποιητής ή κατ' άλλους «θεωρητικότερους» και πλέον εμβριθείς, ιδεοληπτικός οπαδός τής Μεγάλης Ιδέας.

Μοιραίο ήταν να εξαφανισθεί από τις ανθολογίες, τις γραμματολογίες και τις ιστορίες τής λογοτεχνίας μας όπου όμως εμπεριέχονται άλλα εξίσου ελάσσονα πρόσωπα. Αφοσιώθηκε και αναλώθηκε ως άνθρωπος και ως ποιητής γυρίζοντας στα στρατόπεδα και στα μέτωπα των βαλκανικών πολέμων εμψυχώνοντας με τους στίχους του τους Έλληνες στρατιώτες. Αυτός που γύρισε τον κόσμο μαζεύοντας χρήματα για τον πατριωτικό σκοπό του χάθηκε από τη συλλογική μας μνήμη. Όπως ένας άλλος δικηγόρος Πειραιώτης ποιητής, ο Αλέξανδρος Βραχνός, που έπεσε στο Δρίσκο ως Γαριβαλδινός και δεν τον ξέρει κανένας ενώ όλοι γνωρίζουν (και δικαίως) τον σπουδαίο ποιητή, στοχαστή και πολιτικό Λορέντζο Μαβίλη. Ο Ματσούκας έζησε και πέθανε με τον καημό της απελευθέρωσης των υπόδουλων ομοεθνών του και του έλαχε να ζήσει στα στερνά του μια καταστροφή και μια γενοκτονία τού ελληνισμού τής Μικράς Ασίας για την οποία άλλοι προβεβλημένοι ποιητές (όπως ο Καβάφης) σώπασαν. Αυτός ποτέ δεν έμεινε αμέτοχος. Έγραψε: «Στης ντροπής το δρόμο μένεις.../ Δες της Σμύρνης το σεισμό, / μιας ζωής ξεριζωμένης / από τον ελληνισμό». Πέθανε το Νοέμβριο τού 1928 επιστρέφοντας από μian επίσκεψη στον ποιητή Δροσίνη που έμενε στην Κηφισιά. Τον έκλαψαν ομότεχνοι όπως ο Νιρβάνας, ο Παπαντωνίου, ο Δροσίνης κ.ά. και τριακόσιες νύφες τού Λευκού Σταυρού.

Κάθε παιδάκι γνωρίζει την ιστορία. *Τω καιρώ εκείνω*, έκφραση αντίστοιχη της «μια φορά κι έναν καιρό», ο Ιησούς δικαζόταν από τον Πιλάτο. Όμως υπήρχε έθιμο, ενόψει του Πάσχα να αφήνεται ελεύθερος κάποιος κρατούμενος ή κατάδικος. Τις μέρες της δίκης του Ιησού οι κρατούμενοι ήσαν δύο: ο Ιησούς, και ο ειδικτός ληστής και στυγνός φονέας Βαραββάς. Σε εφαρμογή αυτού του εθίμου τα πλήθη ρωτήθηκαν από τον Πιλάτο: «τίνα θέλετε από των δύο απολύσω υμίν;» (Ματθ. 27:21). Ο όχλος των μοχθηρών Εβραίων – όπως μας έλεγαν στο καθημερινό – απάντησε χωρίς δισταγμό ότι θα έπρεπε να ελευθερωθεί ο Βαραββάς. Το πλήρες όνομα του τελευταίου, σύμφωνα με τα παλαιότερα χειρόγραφα του κατά Ματθαίο ευαγγελίου, ήταν Ιησούς Βαραββάς (στα αραμαϊκά bar-Abbas = υιός του πατρός). Το Ιησούς ήταν ένα συνηθισμένο όνομα, Yehosua, και σήμαινε «ο Γιαχβέ είναι η σωτηρία». Η πλήρης φράση είναι: «Τίνα θέλετε από των δύο απολύσω υμίν, Ιησούν τον Βαραββάν ή Ιησούν τον λεγόμενον Χριστόν;». Όπως δε αναφέρει ο John Marsh στη σχολιασμένη απ' αυτόν έκδοση του κατά Ιωάννη Ευαγγελίου των εκδόσεων «Pelican», το πλήθος έπρεπε να διαλέξει «between Jesus the son of the father, and Jesus the Son of the Father!» [«ανάμεσα στον Ιησού, το γιο του πατέρα, και τον Ιησού, τον Υιό του Πατρός»]. Έτσι ο ένας Ιησούς γλίτωσε τη ζωή του, ενώ Ιησούς του Ιωσήφ οδηγήθηκε στον κατά τας Γραφάς σταυρικό θάνατο.

Όμως τα Ευαγγέλια αναφέρουν ότι μαζί με τον Ιησού σταυρώθηκαν και δύο ληστές, *είς εκ δεξιών και εείς εξ ευωνόμων*, οι οποίοι αμφότεροι *ωνειδίζον* τον Ιησού (Ματθ. 27: 38, 44). Κατά την εκδοχή όμως του κατά Λουκά (23:39), μόνο ο ένας από τους δύο ληστές *χλεύαζε* τον Ιησού και του έλεγε το απόλυτα λογικό: «αν είσαι ο Μεσ-

σίας, σώσε τον εαυτό σου, σώσε και μας», ενώ ο άλλος επιτιμούσε τον «συνάδελφό» του λέγοντας: «εμείς δικαίως πάσχουμε» κ.λπ. Ο Ιησούς υποσχέθηκε να πάρει τον «καλό» ληστή μαζί του *αυθημερόν* στον Παράδεισο. Στα Ευαγγέλια δεν αναφέρονται ούτε τα ονόματα των δύο ληστών, ούτε ποιος ληστής περιέπαιζε τον Ιησού και ποιος σώθηκε. Ωστόσο αν ρωτήσεις χίλιους χριστιανούς «ποιος από τους δύο ληστές σώθηκε, ο δεξιός ή ο αριστερός;» και οι χίλιοι θα σου απαντήσουν: «Ο δεξιός»! Λογικότατο: πάντα οι *εκ δεξιών* είχαν καλύτερη μεταχείριση στην και από την Εκκλησία.

Τελικά πέθαναν και οι τρεις κατάδικοι. Ο Ιησούς μάλιστα με το δικαιολογημένο παράπονο ότι εγκαταλείφθηκε από τον Πατέρα του. Η εύνοια του Πατρός και του λαού του, μέσω της παράξενης ευαγγελικής *λαοκρατικής* μεθόδου, δείχθηκε παραδόξως προς τον Ιησού τον Βαραββά. Ένας σπουδαίος πίνακας του James Tissot παρουσιάζει τον ληστή Βαραββά, άγρια χαρούμενο ανάμεσα στους ομοεθνείς του μετά την ανέλπιστη και σαν από θαύμα απελευθέρωση. Όπως δε παρατηρεί ο Λούντβιχ Φόουερμπαχ, η θρησκευτική τέχνη είναι απαραίτητη διότι δίνει ύπαρξη στα ανύπαρκτα.

Η απορία που προκύπτει στον νηφάλιο αναγνώστη των Ευαγγελίων, έργων ναίβ μυθοπλασίας και προπαγανδιστικού χαρακτήρα, είναι η εξής: όταν τίθεται το δίλημμα *Ιησούν ή Βαραββάν*, είναι προφανές ότι οι κρατούμενοι και υποψήφιοι για θανάτωση ήταν δύο: ο Ιησούς ο κανονικός και ο Ιησούς ο Βαραββάς. Πόθεν προέκυψαν οι δύο επί πλέον ληστές που τα Ευαγγέλια αναφέρουν ότι σταυρώθηκαν μαζί με τον Ιησού; Και γιατί το ερώτημα περί πιθανής απελευθέρωσης δεν περιλάμβανε και αυτούς; Φαίνεται λοιπόν ότι η ιστορία (story) με τους ληστές,

εκ των οποίων ο ένας πίστεψε την ύστατη στιγμή και σώθηκε, αποτελεί μια μεταγενέστερη αυθαίρετη προσθήκη κάποιου εκ των συγγραφέων του Ευαγγελίου που παραδίδεται με το όνομα του Λουκά.

Μύθος όμως αποδεικνύεται και ολόκληρη η ιστορία του δήθεν διλήμματος. Δεν υπήρχε στους Ιουδαίους (ή τους Ρωμαίους) κανένα έθιμο ότι εν όψει του Πάσχα θα ελευθερώνεται κάποιος κατάδικος. Χριστιανοί συγγραφείς ασχολούμενοι με τα της δίκης του Ιησού, προκειμένου να τεκμηριώσουν την ύπαρξη ενός τέτοιου εθίμου, παραπέμπουν στα ίδια τα Ευαγγέλια – τα οποία το επινόησαν. Εν τούτοις δεν υπάρχει η παραμικρή εξωευαγγελική πληροφορία που να επιμαρτυρεί την ύπαρξη ενός τέτοιου εθίμου. Το λογικό λοιπόν συμπέρασμα είναι ότι τόσο το δήθεν έθιμο, όσο και η ιστορία με τον Βαραββά ή με τους δύο ληστές, αποτελεί μια όχι και τόσο λογικά συνεπή μυθοπλασία. Διότι, όπως αναφέρει ο Πορφύριος «τους ευαγγελιστάς εφευρετάς ουχ' ιστορας των περί τον Ιησούν γεγενήσθαι πράξεων». Οι ευαγγελιστές είναι επινοητές και όχι ιστορικοί.

Εδώ ο επιδιωκόμενος στόχος ήταν η πρόκληση αντι-ιουδαϊκού φανατισμού εκ μέρους της αίρεσης του ιουδαϊσμού που πολύ αργότερα εξελίχθηκε σε χριστιανισμό. Είναι γνωστό ότι όσο περισσότερο κάποιες θρησκευτικές –και όχι μόνο– ιδέες συγγενεύουν μεταξύ τους, τόσο περισσότερο οι φορείς τους αλληλομισούνται. Είναι διαβόητο το *odium theologicum*, αντίδοτο στο οποίο ο Μπέρτραντ Ράσελ προτείνει τη λογική και την επιστήμη. Επινοημένη βέβαια είναι και η ανατριχιαστική φράση που κάποιος έβαλε στο κατά Ματθαίο «το αίμα αυτού [του Ιησού] εφ' ημάς και επί τα τέκνα ημών»· μια φράση που επί αιώνες οι χριστιανοί πάσχισαν να *επαληθεύσουν* έμπρακτα. Ο Γιόζεφ Ράτσινγκερ, προηγούμενος πάπας Ρώμης, στη βιογραφία του του Ιησού αμφισβητεί την ιστορικότητα αυτής της φράσης. Δυστυχώς οι αιματοχυσίες που αυτή προκάλεσε

δεν μπορεί να αμφισβητηθούν.

Κλείνουμε με λίγα για τον σταυρό. Η λέξη *σταυρός* στα χρόνια του Ιησού σήμαινε *πάσσαλος*. Δεν είχε το σχήμα που οι πολλοί νομίζουν. Όπως δε μας βεβαιώνει ρητά ο άγιος Ιωάννης ο *Χρυσόστομος*, *Χρυσορρόας* κ.λπ., ο Ιησούς δεν άφησε το σταυρό του στη γη, «αλλ' ανέσπασεν αυτόν, και εις τον ουρανόν ανήγαγεν» (*Εις τον σταυρόν και εις τον ληστήν*, Migne *Patrologia Graeca* τ. 49, στήλη 13). Η απορία που προκύπτει εδώ – μία ακόμη απορία – είναι η εξής: αφού ο Ιησούς πήρε μαζί του τον σταυρό του στον ουρανό, μεταβάλλοντάς τον έτσι κατά κάποιον τρόπο στον πρώτο τεχνητό δορυφόρο της Γης, τι σταυρό «βρήκε» στα Ιεροσόλυμα η Ελένη, αγία των χριστιανών και μητέρα του *ισαπόστολου* Κωνσταντίνου; Με την περίπτωση της *ευσεβούς απάτης* να βοά, η Ελένη βρήκε, ή εμφάνισε τέλος πάντων, κάποιο σταυρό πάνω στον οποίο πιθανώς είχαν κρεμαστεί διάφοροι δυστυχημένοι. (Οι σταυροί δεν ήταν μιας χρήσεως). Το κακό με το *scenario* της Ελένης είναι ότι η εν λόγω αγία διέδωσε ότι βρήκε όχι μόνο τον σταυρό, αλλά και την τρίγλωσση επιγραφή (*titulus*) «Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum». Μέχρι και τα καρφιά της σταύρωσης είπε ότι βρήκε, η αθεόφοβη. Μάλιστα τα καρφιά τα έκανε χαλινάρια για να προστατεύουν το ...άλογο του γιου της! (Σωκράτης, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, 1.17). Με δεδομένο λοιπόν ότι ο *κανονικός* σταυρός, όπως μας βεβαιώνουν *χρυσόστομα* χείλη, εξακολουθεί να βρίσκεται στον ουρανό, οπόθεν θα κατέλθει με τη δεύτερη παρουσία, για φανταστείτε οι χριστιανοί να προσκυνάνε σαν τίμιο και θαυματουργό ξύλο τον σταυρό του *αριστερού* ληστή!

Σημ: Χρήσιμο θα ήταν κάποιος εγκρατής περί τα θεολογικά συνάδελφος ή και ο μητροπολίτης της πόλης μας (στο ποίμνιο του οποίου ο γράφων δεν ανήκει) να μας βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση των επίμαχων ιερών κειμένων.

Η ομιλία της Σβετλάνα Αλεξίεβιτς κατά την απονομή του Βραβείου Νόμπελ
(Athens Reviews of Books τεύχος 69)

επιμέλεια: Μανώλης Κοτσώνης

«Ο επίσημος λόγος που εκφώνησε η Σβετλάνα Αλεξίεβιτς στην τελετή της απονομής του Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας 2015 σφραγίζει με τη δική της ρηξικέλευστη άποψη τη συζήτηση που προκλήθηκε μετά τη βράβευσή της. Σε αυτόν, η Αλεξίεβιτς αμφισβητεί ευθέως και κατηγορηματικά τη δυνατότητα της λογοτεχνίας να αποτυπώνει την αλήθεια-στόχο κάθε έργου τέχνης, κατά τη γνώμη της»

«...Για μια χαμένη μάχη

Σε τούτο το βήμα δεν στέκομαι μόνη...

Γύρω μου υπάρχουν φωνές, εκατοντάδες φωνές, που με συντροφεύουν πάντα»

«...Πρώτη φωνή:

«Γιατί θέλεις να μάθεις; Είναι τόσο στενάχωρο. Τον άντρα μου τον γνώρισα στον πόλεμο. Ήμουν οδηγός άρματος μάχης. Έφτασα ως το Βερολίνο. Θυμάμαι, στεκόμασταν δίπλα στο Ράιχσταγκ, τότε δεν ήταν άντρας μου ακόμα, και μου λέει: «Έλα να παντρευτούμε. Σ' αγαπώ». Πόσο με πείραξαν αυτά του τα λόγια! είχαμε ζήσει όλον πόλεμο μέσα στις λάσπες, τη σκόνη, τα αίματα, μέσα στη χυδαιότητα. Του απαντάω: «Κάνε με πρώτα γυναίκα: πρόσφερε μου λουλούδια, πες μου γλυκόλογα, και μόλις αποστρατευτώ θα μου ράψω και ένα φουστάνι...». Τόσο πολύ ενοχλήθηκα που ήθελα μέχρι και να τον χτυπήσω. Εκείνος τα ένωσε όλα τούτα. Το ένα του μάγουλο ήταν καμένο, γεμάτο ουλές και πάνω σε αυτές τις ουλές είδα δάκρυα. «Εντάξει, θα γίνω γυναίκα σου». Έτσι είπα... και δεν το πίστευα ούτε εγώ η ίδια ότι το είπα... Γύρω μας κάπνα και σπασμένα τούβλα, κοντολογίς, τριγύρω πόλεμος...».

Δεύτερη φωνή:

«Ζούσαμε δίπλα στον πυρηνικό σταθμό του Τσερνόμπιλ. Εγώ εργαζόμουν ως ζαχαροπλάστρια, έπλαθα πιτάκια. Ο άντρας μου ήταν πυροσβέστης. Είχαμε μόλις παντρευτεί και πηγαίναμε χέρι-χέρι ακόμα και στα μαγαζιά. Την ημέρα που εξερράγη

Σβετλάνα Αλεξίεβιτς

ο αντιδραστήρας, ακριβώς εκείνη την ώρα, ο άντρας μου βρισκόταν σε υπηρεσία στον πυροσβεστικό σταθμό. Με το που κλήθηκαν, έφυγαν με τα πουκάμισά τους, τα καθημερινά τους ρούχα, είχε γίνει έκρηξη σε έναν πυρηνικό σταθμό, όμως κανείς δεν τους έδωσε ειδικό ρουχισμό. Έτσι ζούσαμε... Ξέρετε... Όλη τη νύχτα έσβηναν τη φωτιά εκτεθειμένοι σε δόσεις θανατηφόρας ακτινοβολίας. Το πρωί τους μετέφεραν ευθύς με αεροπλάνο

στη Μόσχα. Οξεία ασθένεια από ραδιενέργεια... διάρκεια ζωής ολίγων εβδομάδων. Ο δικός μου ήταν δυνατός, αθλητής, πέθανε τελευταίος. Όταν έφτασα, μου είπαν πως τον είχαν σε έναν ειδικό θάλαμο, όπου δεν επιτρεπόταν σε κανέναν να μπει. «Τον αγαπώ!» τους ικέτευσα εγώ. «Τους περιποιούνται στρατιώτες εκεί. Εσύ για πού το 'βαλές;». «Τον αγαπώ». Προσπαθούσαν να με πείσουν: «Δεν είναι πια ο άνθρωπος που αγαπάς, αλλά ένα αντικείμενο προς απενεργοποίηση. Κατάλαβες

;». Όμως εγώ το μόνο που επαναλάμβανα ήταν: τον αγαπώ, τον αγαπώ... Τη νύχτα ανέβαινα από την πυροσβεστική σκάλα για να πάω κοντά του... ή ζητούσα από τους νυχτερινούς φρουρούς να με αφήσουν, τους έδινα λεφτά για να με αφήσουν να τον δω... Δεν τον άφησα, έμεινα μαζί του ως το τέλος...

Μετά το θάνατό του... μερικούς μήνες αργότερα, γέννησα ένα κοριτσάκι, έζησε όλο και όλο λίγες ημέρες. Εκείνη... Περιμέναμε πώς και πώς τον ερχομό της... κι εγώ την σκότωσα... Εκείνη με έσωσε, απορροφώντας η ίδια όλη τη ραδιενέργεια. Ήταν τόσο μικροσκοπική... Τοσοδούλα... Αλλά τους αγάπησα και τους δύο. Άραγε, μπορεί κανείς να σκοτώσει από αγάπη; Γιατί να είναι τόσο κοντά η αγάπη και ο θάνατος; Πηγαίνουν πάντοτε μαζί. Ποιο μπορεί να μου το εξηγήσει; Σέρνομαι στα γόνατα- γύρω από τους τάφους...»

«...1980-1985

Γράφω ένα βιβλίο για τον πόλεμο... Γιατί για τον

πόλεμο; Διότι εμείς είμαστε άνθρωποι του πολέμου, που σημαίνει πως είτε πολεμούσαμε είτε προετοιμαζόμασταν για πόλεμο. Αν κοιτάξει κανείς προσεκτικά, θα δει πως όλοι μας σκεφτόμαστε με τρόπο πολεμικό. Στο σπίτι, στο δρόμο. Τόσο φθηνή είναι για μας η ανθρώπινη ζωή. Ακριβώς όπως στον πόλεμο...»

«...Σε μιαν άλλη αποστολή, άκουσα την αφήγηση μιας αρχινοσοκόμας ίλης ιππικού, που κατά τη διάρκεια μιας μάχης έσυρε σε κάποιον λάκκο έναν πληγωμένο Γερμανό, μόνο που δεν το κατάλαβε πως ήταν Γερμανός, παρά μόνο όταν βρίσκονταν ήδη μέσα στον λάκκο-το πόδι του ήταν ακρωτηριασμένο και αιμορραγούσε. Μα ήταν ο εχθρός ! Τι να έκανε ; Εκεί ψηλά τα δικά μας παιδιά σκοτώνονταν ! Εκείνη όμως δένει το πόδι του Γερμανού και συνεχίζει έρποντας παρακάτω. Στη συνέχεια μετέφερε έναν Ρώσο στρατιώτη, που είχε χάσει τις αισθήσεις του και όταν τις βρήκε ήθελε να σκοτώσει τον Γερμανό, ο οποίος συνήλθε επίσης και άρπαξε το αυτόματό του για να σκοτώσει το Ρώσο. «Τους έχωσα από μία στα μούτρα, και στον έναν και στον άλλο. Τα πόδια μας ήταν βουτηγμένα στο αίμα. Το αίμα μας είχε ανακατευτεί»

«...1989 Βρίσκομαι στην Καμπούλ. Δεν ήθελα πια να γράψω για τον πόλεμο. Όμως να που βρίσκομαι σε έναν αληθινό πόλεμο. Η Πράβντα γράφει: «Βοη-

θάμε τον αδελφό λαό του Αφγανιστάν να οικοδομήσει τον σοσιαλισμό». Παντού άνθρωποι του πολέμου, αντικείμενα πολέμου. Είναι καιρός πολέμου...»

«...Μαζί με τις αδερφές νοσοκόμες πήγα σε ένα νοσοκομείο όπου περιθάλπονταν άμαχοι Αφγανοί και φέραμε δώρα για τα παιδιά. Παιδικά παιχνίδια, καραμέλες και μπισκότα. Εγώ είχα καταφέρει να βρω πέντε λούτρινα αρκουδάκια. Φτάσαμε στο νοσοκομείο, που δεν ήταν άλλο από ένα μακρύ παράπηγμα με κρεβάτια και σκέτα καλύμματα. Με πλησίασε μια νεαρή Αφγανή με ένα παιδί στην αγκαλιά, κάτι ήθελε να μου πει, στα δέκα αυτά χρόνια όλοι είχαν μάθει λίγο-πολύ να μιλούν ρωσικά, έδωσα στο παιδί το παιχνίδι, το πήρε με τα δόντια: «Γιατί με τα δόντια;» ρώτησα έκπληκτη εγώ. Η Αφγανή έβγαλε το κουβεράκι από το παιδικό κορμάκι. Το αγοράκι δεν είχε χέρια. «Από τις βόμβες των Ρώσων σου». Σχεδόν λιποθύμησα, κάποιος με κράτησε...»

«...Αναρωτήθηκα τι είδους βιβλίο θα ήθελα να γράψω για τον πόλεμο. Θα ήθελα να γράψω για έναν άνθρωπο που δεν πυροβολεί, που δεν μπορεί να πυροβολήσει εναντίον άλλου ανθρώπου, για έναν άνθρωπο που και μόνο η σκέψη του πολέμου τον βασανίζει. Πού είναι αυτός ο άνθρωπος ; Δεν τον έχω συναντήσει...»

Παιδικός αποκριάτικος χορός

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και φέτος ο αποκριάτικος παιδικός χορός του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά με την παρουσία όπως φαίνεται και από τις παραπάνω φωτογραφίες πάρα πολλών παιδιών.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος κλόουν, disc jockey, παράσταση Καραγκιόζη, κλουνίτσα Πίπη, διασκεδαστής Σούτης διασκέδασαν τους μικρούς μας φίλους.

Επίσης τραγούδησε και η παιδική χορωδία του ΔΣΠ.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

1) Σύσταση Επιτροπών Μητρώου

Πρωτοβάθμια Επιτροπή Μητρώου

Δρακούλης Δρακουλόγκωνας

Ελένη Βελουδογιάννη

Κων/νος Κρουστάλλης

Κων/νος Σταθακόπουλος

Ραφαήλ Λισμάνης

Αναπληρωματικά μέλη:

Γ. Χλούπης, Κυρ. Ανδριομένου, Αθ. Σταμελάκη, Κων. Φωτεινάτος, Στ. Φαζάκης, Χρ. Ηλιάδης

Δευτεροβάθμια Επιτροπή Μητρώου

Ματθαίος Αφεντουλίδης

Λεωνίδας Θεοδώρου

Μιχάλης Μερσίνης

Χρήστος Ηλιάδης

Δικαίος Χασανάκος

Αναπληρωματικά μέλη:

Ι. Γεωργακαράκος, Γ. Καρατζάς, Μιχ. Ιωαννίδης, Ε. Αποστολίδου, Μ. Προδρομίδου

2) Ορισμός Επιτροπών ΔΣΠ:

Επιτροπή Επιστημονική

Υπεύθυνος: Γ. Σταματογιάννης, Συντονιστής: Ι. Βρέλλος

Επιτροπή Νέων & Ασκουμένων Δικηγόρων

Υπεύθυνος: Ηλ. Κλάππας, Μέλη: Π. Μπουρλετίδου, Νικ. Μπιλέρης

Επιτροπή CCBE

Υπεύθυνος: Γ. Σταματογιάννης, Εκπρόσωπος: Μ. Φλωροπούλου,

Μέλη: Λ. Γιατράκος, Μ. Σταματογιάννη

Επιτροπή Κοινοτικών Δικηγόρων (ΠΔ 152)

Υπεύθυνος: Γ. Καραμιζάρης, Μέλη: Μ. Φλωροπούλου, Ηλ. Κλάππας

Επιτροπή Βιβλιοθήκης

Υπεύθυνος: Αργ. Δήμοβιτς

Επιτροπή Πληροφορικής

Υπεύθυνος: Γ. Καραμιζάρης, Συντονιστής: Χρ. Τσάλλος

Επιτροπή Λειτουργίας Δικαστηρίων

Υπεύθυνος: Νικ. Λιαπάκης, Μέλη: Νικ. Μπιλέρης, Ι. Καρδαράς, Γ. Αθανασόπουλος

Επιτροπή Αρ. 90 ΚτΔ & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Υπεύθυνος: Ι. Βούτας, Μέλη: Χρ. Τσάλλος, Νικ. Λιαπάκης

Επιτροπή Δικηγορικής Επικαιρότητας

Υπεύθυνος: Γ. Σταματογιάννης, Συντονίστρια: Μ. Φλωροπούλου

Επιτροπή Πειραϊκής Νομολογίας

Υπεύθυνος: Γ. Σταματογιάννης, Μέλη: Λ. Γιατράκος, Ε. Αναγνώστου

Επιτροπή Πολιτιστικών

Υπεύθυνος: Αργ. Δήμοβιτς, Συντονιστής: Γ. Καραμιζάρης

Επιτροπή Εμμίσθων Δικηγόρων

Υπεύθυνη: Κ. Γουργαρέα, Μέλη: Κ. Γκιουλιστάνης, Μ. Σταματογιάννη

Επιτροπή Αιμοδοσίας

Υπεύθυνος: Ηλ. Κλάππας, Συντονιστής: Γ. Αθανασόπουλος

Επιτροπή Φορολογικών-Ασφαλιστικών

Υπεύθυνος: Νικ. Λιαπάκης, Μέλη: Κων. Γουργαρέα, Γ. Αθανασόπουλος

καλή Ανάσταση